A° 1863. ZONDAG en MAANDAG 24 en 25 Mei. N° 123.

ROTTERDAMSCHE COURANT.

De Abonnementsprijs is per drie maanden ƒ 6 voor Rotterdam, en ƒ 7 franco per post door het geheele Rijk.
Behalve aan het Bureau der Courant kan men zich bij alle Boekhandelaars en Postkantoren Abonneren.
Enkele Nommers 10 Cents.

BUREAU: Hoogstraat, Wijk 10, N.° 77.

Geboorte-, Trouw- en Doodberigten van 1 tot 5 regels .... ƒ 1.—
Iedere regel meer .... - 0.20
Andere Advertentien per regel .... - 0.20
Groote letters naar plaatsruimte. — Bij iedere Advertentie 45 Cents voor zegelregt en 1 Exemplaar der Courant.

Bij deze Courant behoort een
BIJVOEGSEL.

DE UITGAVEN VOOR HET KRIJGSWEZEN.

Onze tijd levert een eigenaardig verschijnsel op. Terwijl aan de eene zijde de oorlog nooit met zooveel nadruk als de oorzaak van tallooze rampen en ellenden is bestreden geworden, ziet men aan de andere zijde alle volken van eenige beteekenis als om strijd reeds grootere en grootere sommen in het belang hunner legers en zeeschepen besteden. De natuur blijkt ook hier sterker te zijn dan de leer; het bewustzijn dat het oude droombeeld van een eeuwigen vrede nog geen kans heeft om verwezenlijkt te worden, sterker, dan de overtuiging, dat de oorlog, als een maatschappelijk kwaad, door niets moet worden aangemoedigd. Slechts één volk behoeft een groot leger te onderhouden en allen, die hunne veiligheid lief hebben, zijn verpligt om naar gelang van krachten het gegeven voorbeeld te volgen. Er zou dus eene volkomene eenstemmigheid moeten heerschen tusschen de magthebbenden der wereld, om door de afdanking hunner legers en vloten en de onderwerping van alle internationale geschillen aan de uitspraak van eene door allen als bevoegd erkende regtbank het behoud van een duurzamen vrede te verzekeren. Doch zulk eene eenstemmigheid kan men voorloopig wel onder de vrome wenschen rangschikken.

Al zal de oorlog vooreerst van de lange lijst der menschelijke ellenden niet worden geschrapt, belet dit niet dat hij toch als een erg kwaad te beschouwen is. Wij behooren niet tot hen, die aan den oorlog in de maatschappij dezelfde heilzame werking, dezelfde roeping, om zoo eens te zeggen, toekennen, als het onweder in de natuur vervult. Is de oorlog werkelijk een middel om de veerkracht en het krachtgevoel der volken te onderhouden en op te wekken, dan achten wij het geneesmiddel erger dan de kwaal. Wij spreken hier niet eens van de dadelijke, onmiddellijke gevolgen van den krijg, van de menschenlevens die hij kost en de schatten die hij verslindt; zijn verderfelijk karakter spreekt reeds genoegzaam uit de nadeelen die in vollen vredestijd zijne enkele mogelijkheid aan de maatschappij berokkent, uit de enorme sommen b. v. die jaarlijks, ten behoeve van het onderhoud eener voldoende strijdmagt, aan het productief vermogen der volken worden onttrokken.

Een tijd geleden heeft een buitenlandsch staatshuishoudkundige een zeer belangrijk overzigt geleverd van de verhouding waarin in eenige landen van Europa de jaarlijksche begrooting van leger en marine staan tot het totaal bedrag der Staatsuitgaven. Hieruit blijkt, dat in Engeland 44 pc., in Rusland 40 pc., in Oostenrijk 38 pc., in Frankrijk 27 pc., in Nederland 25 pc., in Pruissen 24 pc. der uitgaven ter bekostiging van land- en zeemagt plaats hebben. En trekt men op het voorbeeld van denzelfden staathuishoudkundige van het totaal der uitgaven van iederen Staat af het cijfer der sommen, jaarlijks ter betaling van de renten der Staatsschuld benoodigd, zoodat men slechts die uitgaven overhoudt, welke meer speciaal ter voldoening van de algemeene behoeften strekken, zoo krijgt men eene nog treffender verhouding. Alsdan ziet men, dat van die uitgaven in Engeland 73 pc., in Rusland 49 pc., in Oostenrijk 50 pc., in Frankrijk 38 pc., in Nederland 47 pc., in Pruissen 27 pc. strekken tot het bekostigen van vestingen, geschut, oorlogschepen enz. enz.

Dergelijke cijfers zijn welsprekend. Konden die millioenen en millioenen worden gebezigd tot het verbeteren van den materiëlen en intellectuëlen welstand der volken, welke verbazende stappen zouden er op den weg van den vooruitgang worden gedaan! Wèl mag men het betreuren, dat de eerzucht en de ijdelheid van vorsten en volken zulk een abnormalen toestand der maatschappij hebben in het leven geroepen. Wèl mag men wenschen, dat een beter inzigt in de ware eischen van volksgeluk langzamerhand het aantal oorzaken zal verminderen, die thans telkens den vrede op het spel zetten. Doch hoe gaarne men ook een beteren staat van zaken zou willen zien gevestigd, verlieze men niet uit het oog, dat het pligt is zich aan de gebiedende noodzakelijkheid te onderwerpen, die het bezit eener voldoende land- en zeemagt vordert. Ieder volk heeft namelijk een goed, dat voor geene sommen, hoe groot ook, duur genoeg is gekocht, en dat goed is zijne zelfstandigheid. Om die te handhaven, behoeft men nu eenmaal legers en vloten; men getrooste zich dit. Die des noodig kracht weet te ontwikkelen, kan er op rekenen geacht en ontzien te worden, die het niet kan dreigt ieder oogenblik de speelbal van de willekeur der magtigen te worden. Daarom behoort een volk, dat zich zelf eerbiedigt, op zijne strijdbaarheid nauwkeurig acht te slaan, want er is niets dat wranger vruchten kan opleveren dan onverschilligheid of zorgeloosheid daaromtrent.

ROTTERDAM 23 Mei.

In de zitting van de Tweede Kamer der Staten-Generaal van heden zijn de beraadslagingen voortgezet en ten einde gebragt over de interpellatie van den heer Groen van Prinsterer, betrekkelijk de nota der Regering over de Poolsche aangelegenheden. Onderscheidene sprekers en de Minister van Buitenl. Zaken hebben nog het woord gevoerd.

De heer *Schimmelpenninck* rigtte tot den Minister de vraag of er werkelijk een antwoord van Rusland is ingekomen.

De *Minister van Buitenlandsche Zaken* zeide dat hij tot dusverre nog geen antwoord heeft ontvangen.

Daarna werden de beraadslagingen gesloten.

Eerst werd in omvraag gebragt de motie van orde van den heer Groen van Prinsterer, waarin heden nog eene verandering van redactie gebragt was, om die motie in verband te brengen met de door den Minister van Buitenlandsche Zaken overgelegde nota. Die motie werd verworpen met 40 tegen 25 stemmen.

Daarna werd in omvraag gebragt de motie van den heer van Bosse, waaruit het woord *verder* is vervallen. Ook die motie werd verworpen, en wel met 54 tegen 11 stemmen.

Bij het vergevorderd uur werd de beraadslaging over het ontwerp tot vaststelling der begrooting voor het Departement van Kolonien, dat daarna aan de orde was, bepaald op a. s. dingsdag, des morgens ten 11 ure. Tot dien tijd is de Vergadering gescheiden.

Zoo als te verwachten was, heeft de Pruissische Kamer in hare gisteren gehouden zitting het ontwerp-adres op de Koninklijke boodschap, welke in de vorige zitting door den heer von Bismarck was voorgelezen, en wel met 259 tegen 61 stemmen, aangenomen. [Zie onder Duitschland.]

De Koning zal nu moeten kiezen tusschen zijn Ministerie of de Kamer. Wanneer het Kabinet niet wordt ontslagen, dan zal de Kamer moeten worden ontbonden om, zoo als het adres uitdrukt „een eind te maken aan een toestand, die zwanger is van ernstige gevaren voor den Staat en het Koningschap."

Indien men geloof mag slaan aan geruchten, die in de Parijsche politieke kringen zijn verspreid, dan zouden de drie Mogendheden overeengekomen zijn om ieder afzonderlijk aan Rusland eene tweede nota te doen toekomen, als gedeeltelijk antwoord op de ontvangen depêches. Alhoewel elke Regering hare uiteenloopende beschouwingen zou doen kennen, zou het gemeenschappelijk doel toch zijn om Polen te bevrijden. Spoedig zal er over de geloofwaardigheid dezer „on-dits" kunnen geoordeeld worden, aangezien men meent dat het antwoord de volgende week in den Moniteur zal opgenomen worden.

Onlangs was er sprake, dat de Regeringen van Frankrijk en Italië eene nieuwe overeenkomst hadden aangegaan om doeltreffende maatregelen te nemen tot uitroeijing van de rooverijen in de Zuidelijke provincien. Dit gerucht wordt heden door den Franschen Moniteur in elk opzigt bevestigd.

Sedert maanden was het leger der Noordelijke Staten van Amerika in de kantonnementen van Falmouth tegenover het slagveld van Fredericksburg door het slechte saizoen opgesloten. Met de grootste geheimzinnigheid maakte generaal Hooker zich gereed om den Rapahannock met zijn leger over te trekken, om zich daarna nabij Chancellorville, op den linkervleugel der Zuidelijken te werpen. Begunstigd door een dikken mist bragt hij deze manoeuvre in den vroegen morgen van den 28 april ten uitvoer, en hoedanig hij ook in den aanvang bij deze onderneming door de krijgskans werd begunstigd, schijnt deze spoedig te zijn gekeerd, daar de jongste berigten, loopende tot 9 mei, ons officieel melden dat generaal Hooker den Rapahannock weder is overgetrokken en op nieuw de kampementen achter Falmouth heeft betrokken; zelfs achtte men dat deze positie voor hem onhoudbaar zal zijn. Andere berigten daarentegen melden dat de organisatie van zijn plan niet verbroken was, aangezien hij onmiddellijk weder eene offensieve houding zal aannemen en de operatien voortzetten. Dat de verwachting omtrent den definitieven uitslag ten hoogste gespannen is, behoeft geen nader betoog, aangezien het toekomstig lot in vele opzigten daarvan afhankelijk is.

BUITENLAND.

ENGELAND.

Londen 22 *mei.* — In de laatstleden zaturdag geëindigde week was het cijfer der sterfgevallen in deze hoofdstad 1350, derhalve 109 minder dan in de voorlaatste, maar 136 boven het gemiddelde in dezelfde week der tien vorige jaren. Onder de gestorvenen waren er 5 die den meer dan 90jarigen leeftijd bereikt hadden.

Het cijfer der in de vorige week hier geborenen was 1875, namelijk 910 jongens en 965 meisjes, of iets meer dan het gemiddelde in dezelfde week der jaren 1853 tot 1862.

— Laatstleden dingsdag nacht ontstond te Manchester brand op de houtwerven van den alderman Neill, waardoor al het daar aanwezig timmerhout vernield werd, terwijl ook de aan de overzijde der straat liggende werktuigen-fabriek der heeren Muir gedeeltelijk de prooi der vlammen is geworden. De door den heer Neill geleden schade wordt op ongeveer £ 14,000 begroot.

— Dezer dagen zag eene Engelsche vertaling het licht van „het dagboek van eenen secretaris van de Oostenrijksche legatie bij het Hof van Czaar Peter de Groote." Men zal zich herinneren, dat, aangezien de schrijver met te veel vrijheid had gesproken over de handelingen des Czaars, eene klagt bij het Oostenrijksche Gouvernement werd ingediend, welke ten gevolge had dat onmiddellijk op het werk beslag werd gelegd. Slechts een zestal exemplaren was verspreid, die men elkander tot hooge prijzen betwistte.

— Admiraal Fitzroy heeft, aangaande den storm van jongstleden dingsdag, gezegd, dat de noordoostelijke stormen het moeijelijkst te voorspellen zijn, omdat de barometer rijst, zelfs in geval dat het regent, wanneer zij in aantogt zijn.

— Den 29 junij zal op de markt te Salisbury een standbeeld voor den voormaligen Minister van Oorlog lord Herbert worden onthuld. Het piedestal zal als opschrift slechts dragen de woorden: „Sidney Herbert."

— Adelina Patti heeft te Londen aan de regterlijke magt aangevraagd om van de voogdij van haar vader te worden verlost, aangezien deze en haar zwager zich meester hebben gemaakt van al het geld, dat zij in het laatste jaar heeft verdiend en dat meer dan £ 25,000 bedraagt; zij geven haar zelfs niet zoo veel om eene eenvoudige japon te koopen. Bovendien weigert de vader zijne toestemming tot haar huwelijk en sluit hij haar op, zoodat zij haar aanstaanden echtgenoot niet zien of schrijven kan.

FRANKRIJK.

PARIJS 22 Mei.
(*Particuliere Correspondentie.*)

Algemeen was men van gevoelen dat het Gouvernement de candidatuur van Thiers niet zou tegenwerken, en ik meende u ook gisteren te mogen verzekeren dat men althans onzijdig zou blijven en op die wijze de eer aan zich houden. Maar de Moniteur heeft tot groote verbazing van het publiek [zie het telegram in ons vorig n.°] een schrijven openbaar gemaakt van onzen Minister van binnenlandsche zaken aan den prefect van het departement der Seine, waarin die ambtenaar nadrukkelijk wordt aangemaand om bedoelde candidatuur krachtig te bestrijden. Die brief is zeer merkwaardig, omdat hij tot maatstaf kan strekken van de houding, welke het Gouvernement denkt aan te nemen tegenover de oude Staatslieden, die het staatkundig tooneel weder wenschen te betreden. Maar als de Regering in die mannen vijanden ziet, stelt zij zich bloot aan het gevaar dat het algemeen kiesregt zich toch te hunnen gunste zou verklaren, en daaruit zou de logische gevolgtrekking zijn, dat dus het algemeene kiesregt zich verklaarde tegen het Keizerrijk!

Graaf de Persigny legt aan de Julij-Regering te laste dat zij is ontstaan en ten ondergegaan in oproer. Als of het eerste Keizerrijk niet geboren werd uit het oproer van den 18 Brumaire, en het tweede uit dat

Het Zeemanshuis te Hamburg.

Verheugt ook Rotterdam zich reeds sedert eenige jaren in het bezit van een uitmuntend ingerigt en met de grootste zorg bestuurd Zeemanshuis, gewis zal men dan ook gaarne vernemen wat in dit opzigt in een der voornaamste Europesche middelpunten van handel, scheepvaart en philantropie, het in vele opzigten loffelijk Hamburg namelijk, beraamd en verrigt is. Gaarne willen wij trachten aan dat verlangen eenigermate te voldoen, na daartoe door het bestuur van ons Rotterdamsch Zeemanshuis beleefdelijk in staat gesteld te zijn, hetwelk ons een ontvangen exemplaar ter inzage deed toekomen van het keurig bewerkt en uitgevoerd verslag, onder den titel: „Die Hamburgsche Seemannskasse und das Seemannshaus," onlangs te Hamburg, in de eerste plaats voor hen die het hunne tot vestiging dier nuttige inrigtingen hebben bijgedragen, door de commissie voor de Hamburgsche Zeemanskas in het licht gegeven.

Na eerst den oorsprong der Zeemanskas, de ontworpen Zeemans pensioenkas, de wet van 3 april 1857, betreffende de oprigting eener Zeemanskas en van een Zeemanshuis, en de Zeemans weduwenkas behandeld te hebben, gaat het verslag tot datgene over wat inzonderheid op het Zeemanshuis betrekking heeft. Het denkbeeld tot daarstelling van een zoodanig huis, naar het voorbeeld der in Engeland bestaande, was reeds vroeger geopperd en ten jare 1850, ter verkrijging van middelen tot bereiking van dat doel, een bazar van dames-handwerken gehouden. Maar de daardoor verkregen gelden en gedane toezegging van bijdragen waren ontoereikende om hoop op duurzame verwezenlijking van het plan te geven, weshalve het ten slotte aanwezig fonds door het bestuur der Vereeniging voor inwendige zending, altijd met het oog op het later vestigen van een Zeemans asyl, op veilige wijze belegd werd. Later, in 1854 namelijk, werd het plan tot stichting van een Zeemanshuis, op een door den Staat daartoe te verschaffen geschikt terrein en met behulp van de bijdragen der reeders aan de Zeemanskas, in verband met wijzigingen in de Zeemans pensioenkas en der vestiging van een ziekenstation voor zeevarenden, in den Senaat ernstig ter sprake gebragt, wat eindelijk den 3 april 1857 de vaststelling van het statuut ten gevolge had, waardoor de bouw van het Zeemanshuis mogelijk werd gemaakt en het blijvend bestaan daarvan verzekerd. Dit statuut bepaalde, onder anderen: dat de bijdragen der reeders aan de Zeemanskas in de eerste plaats tot het oprigten en onderhouden van een Zeemanshuis zouden worden besteed; dat ieder lid der Zeemanskas, zoo lang hij zich aan de huisorde onderwerpt, tegen eene zoo billijk mogelijke vergoeding, herberging en kost zal kunnen genieten, alsmede van de nader te noemen in het Zeemanshuis gevestigde inrigtingen kosteloos gebruik maken; dat met het Zeemanshuis eene spaarkas voor zeelieden verbonden zal zijn; dat aldaar uren van onderwijs in het rekenen en schrijven, alsmede in andere voor den zeeman nuttige zaken bepaald, en eene verzameling van voor den zeevarenden stand gepaste boeken en kaarten aangeschaft zal worden, en dat met het Zeemanshuis ziekenkamers, inzonderheid voor herstellenden, zullen worden verbonden. Eindelijk werd nog bepaald, dat, in zoo ver de ruimte zulks toelaat, het Zeemanshuis ook voor andere dan de genoemde zeelieden kan gebezigd worden, ofschoon de leden der Zeemanskas altijd de voorkeur zullen hebben.

Het terrein, door den Staat aan de Zeemanskas voor de vestiging van het Zeemanshuis, op zekere geldelijke voorwaarden, in de voorstad St. Pauli afgestaan, beslaat eene grondvlakte van 142,750 ▭ voeten. Eerst na den voltooiden bouw van het Zeemanshuis is men er door ruiling van grond in geslaagd, het voorkomen daarvan nog aanmerkelijk beter te maken dan het geweest zou zijn, indien men zich met het aanvankelijk aangewezen terrein had moeten tevreden stellen.

Van het gebouw zelf wordt hoofdzakelijk het volgende medegedeeld: Men is daarbij van het denkbeeld uitgegaan om daaraan, zich de overschoone ligging ten nutte makende, een grootsch en indrukwekkend voorkomen te geven, maar met vermijding van alle overtollige architectonische sieraden in de afzonderlijke deelen, weshalve het geheel van baksteen is opgetrokken. Met vermijding van alle weelde, zijn geene uitgaven gespaard om het inwendige van al de deelen des gebouws soliede te doen zijn, ten einde langdurig gebruikt en zonder groote kosten onderhouden te kunnen worden. Het gebouw is verdeeld in het eigenlijk Zeemanshuis (zeemans logement) en het daar naast gelegen, maar daarvan nagenoeg geheel afgescheiden zieken-station. Het eerste bevat gelijkvloers, behalve de woning des huismeesters enz., de woonvertrekken voor de matrozen, die voor de stuurlieden en eene werkkamer voor zeelieden. Op de eerste verdieping zijn de leer-, lees- en slaapzalen, op de tweede insgelijks slaapzalen en eene zeemanskapel, voor het houden der godsdienstoefeningen, en op de derde uitsluitend slaapzalen. Al de verdiepingen hebben, behalve de overige noodwendigheden en gemakken, waterleiding en gazverlichting. De trap, die in het middelpunt van het gebouw ligt en grootendeels van ijzer is, verleent het meest gemakkelijk verkeer tusschen de verschillende verdiepingen, en verschaft tevens licht en lucht voor de ventilatie van het geheele gebouw.

Het zieken-station aan de oostzijde heeft, behalve het parterre, nog twee verdiepingen. Op iedere verdieping zijn ziekenkamers, ruim van alles voorzien wat aldaar verlangd kan worden; ook vindt men er eene operatiekamer en twee vertrekken voor den assistent-geneesheer.

Het in cement gewelfde souterrein, dat onder de beide gebouwen doorloopt, bevat alles wat voor de huishouding en het verblijf van het dienstpersoneel vereischt wordt. Ook vindt men daar de verwarmingstoestellen voor het geheele gebouw, die met een ventilatie-stelsel in verband zijn gebragt. De tot het zeemans-logement behoorende onbebouwde grond is tot tuin en speelplaats ingerigt; het zieken-station heeft een afzonderlijken tuin.

Alles is volgens de plannen en onder de leiding der architecten C. Timmermann en Co. uitgevoerd. De eerste steen van het Zeemanshuis werd in october 1858 gelegd, en den 1 maart 1863 is het voor het gebruik geopend.

De kosten van den bouw en de inrigting, en de middelen en wegen tot bestrijding daarvan, worden vervolgens in het verslag uitvoerig opgegeven. Voor ons doel zal het volstaan zich tot totaal cijfers te bepalen.

Voor den bouw van het Zeemanshuis is, tot 15 april 1863, met inbegrip van te goed gedane renten, de totale som van 243,896 mark banco, of bereids uitgegeven of voor nog nader te doene uitgaven, geraamd, en voor mobilair, slaapplaatsen, bedden enz. die van 16,794 mark banko. Voor de inwendige inrigting van het zieken-station is reeds besteed of voor nog te doene uitgaven geraamd de som van 11,997 mark banco, terwijl eindelijk nog de globale som van 10,000 mark banco voor de latere meubelering en inrigting der derde verdieping van het Zeemans-logement geraamd is, zoodat, met bijvoeging van 8000 mark banco voor het bedrijfsfonds der beide vereenigde inrigtingen, het totaal der reeds aangewende of nader aan te wenden gelden 290,721 mark banco bedraagt.

Tot dekking hiervan nu hebben hoofdzakelijk gestrekt: de bijdragen der reederij, tot eene som van 116,570, de geschenken voor het Zeemanshuis ten bedrage van 3569, het geleende uit de Weduwenkas ten bedrage van 55,000, het geleende uit de Pensioenkas ten bedrage van 84,000, en de bijdrage uit de kas der Archangel-zeevaart ten bedrage van 16,000 mark banco.

De verdere afdeelingen van het verslag betreffen nadere en der behartiging waardige bijzonderheden aangaande het bestuur en de huisselijke verordeningen der beide vereenigde inrigtingen, terwijl het met een overzigt der inkomsten en uitgaven besloten wordt. Uit dit laatste moge het voor ons doel volstaan mede te deelen dat de bijdragen der reeders zeer aanzienlijk geweest zijn, de minste in 1857, 10,035, de hoogste in 1860, 27,010 mark banco, en dat de steeds klimmende bijdragen der zeevarenden van 9881 mark banco in 1857 in 1862 reeds tot 31,480 mark banco gestegen waren.

Drie zeer nette plattegronden helderen de in het verslag vervatte beschrijving der gebouwen op.

Bij voortdurende algemeene belangstelling en goed beheer mag men ook aan deze navolging op groote schaal van wat elders reeds gevonden werd eene schoone toekomst te gemoet zien, die haar hartelijk zij toegewenscht.

van december 1851; en wie weet waarmede het nog zal eindigen!

De heer de Girardin heeft een snedig antwoord gereed voor onzen Minister, door hem heden het volgende uittreksel op de voeten te werpen van eene circulaire aan de prefecten, gedagteekend 5 december 1860: „Vele eervolle en uitstekende mannen onder vorige regeringsvormen houden zich nog schuil uit een gevoel van persoonlijke waardigheid, ofschoon zij den Keizer hulde brengen voor de groote zaken die hij tot stand bragt. Bewijs hun de onderscheiding, waarop zij aanspraak hebben; verzuim geene gelegenheid om hen aan te sporen hunne kennis en ondervinding weder dienstbaar te maken voor het land, en herinner hun dat, zoo het al edel is de herinneringen aan vervlogen tijden in eere te houden, het nog veel edeler is om nuttig werkzaam te wezen voor zijn Vaderland."

Ook de heer de Persigny heeft vroeger met grooten lof gewaagd van de Engelsche vrijheid, maar hij wacht er zich wel voor haar in Frankrijk toe te passen; hij heeft de mannen van alle partijen opgeroepen om met het Keizerrijk zamen te werken tot den nationalen vooruitgang, maar als die mannen zich voorop stellen, bestrijdt hij hen. Al weder een bewijs, welk eene diepe klove er tusschen theorie en praktijk ligt!

Men zegt dat de heer Baroche, op wiens ongesteldheid vooral de nederlaag die zijn zoon Ernest van Regeringswege moest verduren zeer ongunstig terugwerkt, zijn ontslag aan den Keizer heeft ingezonden, doch zulks niet is aangenomen. Dat geloof ik gaarne, want de Keizer zou zeer onvoorzigtig handelen door, vooral bij de wederoptreding van eenige oude Staatslieden, redenaren van zich te verwijderen wier gehechtheid beproefd is.

Met berigten over de verschillende andere kandidaten zal ik uwe lezers niet verder vermoeijen. Alleen nog dit: er schijnt eene soort van overeenkomst te zijn aangegaan tusschen de verschillende partijen der oppositie. De eerste stemming op zondag 31 dezer zal vermoedelijk bijna overal tot eene herstemming leiden, daar er zulk een groot aantal kandidaten is, maar nu moet men zijn overeengekomen dat hij, die bij de eerste stemming het grootst aantal stemmen op zich vereenigde, dan ook bij overstemming door de anderen zal gekozen worden. Den eersten dag is het er alleen om te doen, te beletten dat de Regeringskandidaat zou verkozen worden.

De heer Mocquard, 's Keizers particulier secretaris, heeft zich gisteren bij den heer de Lamartine begeven, om hem uit naam van Z. M. een bezoek van rouwbeklag te brengen bij het overlijden zijner echtgenoote.

Keizer Napoleon heeft gisteren de tentoonstelling bezocht van de schilderijen, die op de officiële expositie werden afgewezen. Hij heeft verschillende stukken aangewezen om te koopen en toegestaan dat de catalogus verkrijgbaar werd gesteld in de zaal, hetwelk door den Minister van Staat was verboden.

Uit Turijn berigt men dat Ricasoli binnen kort weder aan het hoofd der Regering zou komen. Ik meen u de waarschijnlijkheid daarvan reeds geruimen tijd geleden voorspeld te hebben.

— Volgens depêche uit Konstantinopel van 22 dezer, luidt het antwoord van Rusland aan de Porte, betreffende de zaak van Polen, zeer verzoenend. Voorts zegt die depêche dat men eerstdaags de benoeming van Fuad pacha tot grootvizier te gemoet zag.

— De vergunning tot het leggen van eenen onderzeeschen telegraafkabel, tusschen Spanje en Engeland, is door het Spaansche Gouvernement verleend.

DUITSCHLAND.

Keulen 22 *mei.* — De Kölnische Zeitung deelt een brief uit St. Petersburg van 17 dezer mede, de schrijver van welken beweert door een der aanzienlijkste leden van het Corps Diplomatiek in staat gesteld te zijn om het gezigtspunt waaruit de Russische Regering in dit oogenblik de oplossing van het Poolsche vraagstuk beschouwt naauwkeurig te leeren kennen. De nota's, met welke Rusland de drie interveniërende Mogendheden geantwoord heeft, behelsden de hoofdzakelijke verdediging van wat Rusland als zijn regt aanmerkte. Maar, zoo wordt verder gezegd, de Russische Regering weet intusschen te veel van Frankrijks eventuële bedoelingen en van de gevaarlijk passieve rol die Engeland speelt, om zich bij eene theoretische ontwikkeling der regtsvraag te bepalen. Daarom heeft Vorst Gortschakoff zich ongeveer volgender wijze jegens den Engelschen gezant, lord Napier, uitgelaten: Engeland erkent dat Rusland in het regtmatig bezit van Polen is, maar het groothertogdom Warschau ten jare 1815, onder zekere bij verdrag gestelde voorwaarden, als Koningrijk heeft verkregen. Over de vraag van bezit zijn wij het derhalve eens, en alleen de uitlegging der verdragen scheidt ons. Alzoo bestaat er dus slechts ééne en zeer natuurlijke hoogste regtbank, namelijk een Congres der gezamenlijke onderteekenaars van de Weener verdragen. Roepen wij derhalve een Congres bijeen, Rusland is bereid daaraan deel te nemen.

Den 16 dezer, zoo gaat de berigtgever voort, had Prins Gortschakoff een soortgelijk onderhoud met den Franschen gezant, hertog de Montebello, aan wien hij verklaarde dat Rusland aan het Congres wilde deel nemen, en daarbij slechts ééne voorwaarde stelde, nl. dat Ruslands regtmatig bezit van Polen niet in twijfel zou getrokken worden. Dit voorbehoud was des te noodzakelijker, omdat in de diplomatieke correspondentie van het Russisch Ministerie van buitenlandsche zaken de ondubbelzinnigste bewijzen voorhanden zijn dat Frankrijk er nog altijd naar streeft Polen geheel van Rusland los te maken, en zelfs aan het denkbeeld der huisselijke vereeniging tusschen de beide Landen het geheim denkbeeld vastknoopt, dat latere revolutionaire gebeurtenissen in Polen de Russische dynastie verdrijven zullen. Het laatste Engelsche voorstel, waarbij de wapenstilstand gedurende een jaar wordt aangeraden, is te St. Petersburg naauwelijks als ernstig beschouwd. Daarentegen is de Russische Regering ten volle overtuigd dat Oostenrijk geen stap verder is gegaan dan in zijn programma vervat is, hetwelk autonomie in het binnenlandsch bestuur van Polen, eene Nationale Vertegenwoordiging, en godsdienstvrijheid verlangt.

De briefschrijver deelt, tot karakterisering van personen en toestanden, nog een voorval mede, dat aan de Russische Regering door een harer officieuse agenten in het buitenland is medegedeeld, en door haar slechts zeer voorwaardelijk geloofd. Een paar weken geleden, dus heet het, woonde de Russische gezant te Parijs, baron von Budberg, eene diplomatieke soirée bij, waar het gesprek onder anderen over het Poolsche vraagstuk liep, en over de stormen die daaruit nog zouden kunnen ontstaan. De baron zou toen gezegd hebben: „Ik geloof niet aan een oorlog tusschen Frankrijk en Rusland; de beide Natiën hebben te veel gelijke belangen en volkomen dezelfde vijanden. Eerder geloof ik aan een nieuwen oorlog tusschen Frankrijk en Oostenrijk, en, mijne heeren, wie heeft lust er op te wedden dat Prins Metternich nog vóór mij van hier afreist?" Ofschoon al de aanwezigen zich door deze woorden zeer verrast betoonden, had

niemand van hen echter den moed de weddingschap aan te nemen.

Berlijn 22 *mei.* — Nadat de sub-commissie voor het adres uit het Huis der Afgevaardigden gisteren avond hare werkzaamheden had ten einde gebragt, werd een tegenontwerp van graaf Schwerin, die wilde dat men zich uitsluitend bij het laatste conflict met het Ministerie bepalen zou, met overgroote meerderheid verworpen, en daarentegen het ontwerp adres der sub-commissie, nog eenigzins gewijzigd, met 18 tegen 2 stemmen aangenomen. Van de Ministers was antwoord ontvangen dat zij geene aanleiding vonden om aan de uitnoodiging tot bijwoning der bijeenkomst gevolg te geven.

De voornaamste wijzigingen, in het adres gemaakt, betreffen de vijfde en zesde zinsneden, welke nu dus luiden: „Het Huis der Afgevaardigden nadert den troon in een oogenblik, waarin het helaas niet meer twijfelen kan of de bedoelingen van het Huis en de wenschen des Lands zijn Uwe Majesteit niet met getrouwheid aan de waarheid voorgedragen. Het vervult nog eenmaal zijnen gewetenspligt, als het jegens Uwe Majesteit naar waarheid verklaart: het Huis der Afgevaardigden bezit geen middel meer tot verëffening met dit Ministerie, het weigert zijne medewerking aan de tegenwoordige staatkunde der Regering. Elke verdere onderhandeling bevestigt ons slechts in de overtuiging, dat tusschen de raadgevers der Kroon en het Land eene klove bestaat, die niet anders dan door eene verwisseling van personen, en meer nog door eene verwisseling van stelsel gedempt kan worden. — Koninklijke Majesteit! Het Land verlangt boven alles de volle erkenning van zijn grondwettig regt. Van het bestaan der Staatsregeling af zijn de regten en belangen der Kroon door de Volksvertegenwoordiging steeds gemoedelijk geëerd, en is aan de Ministers de erkenning en uitoefening hunner grondwettige regten nooit betwist geworden. Maar de gewigtigste regten der Volksvertegenwoordiging zijn miskend en geschonden. Te vergeefs ziet het Land naar de in de Staatsregeling beloofde regten uit. Moge Uwe Majesteit aan dezen toestand, die voor den Staat en het Koningschap groote gevaren in zich besluit, perk stellen," en verder als in het oorspronkelijk ontwerp-adres.

In de heden gehouden plenaire zitting van het Huis bragt de heer von Unruh verslag uit en gaf een overzigt van de handelingen der Ministers jegens het Huis, die de sporen eener voortdurende miskenning droegen. Voor de boodschap des Konings waren de Ministers verantwoordelijk. Een Wetgevend Ligchaam op die wijze te vermanen was eene ongehoorde zaak en het standpunt van een patriarchalen Staat. Er was, zeide hij verder, eene scherpe crisis ontstaan, en dit was beter dan eene chronische verslapping, want des te meer was de zegepraal nabij. Verscheiden sprekers voerden daarop in soortgelijken geest het woord. Graaf Schwerin zeide echter dat de Ministers het Huis niet straften, maar de Kroon en het Land benadeelden. Beter ware het, zijns inziens, geweest indien het Huis het militaire vraagstuk en het budget eerst had afgehandeld. Eene verwisseling van Ministerie zou, meende hij, door het adres eerder vertraagd dan bespoedigd worden. Maar een adres in antwoord op de Koninklijke boodschap was noodig, en dit had hij met zijn tegen-ontwerp bedoeld. De schuld van het conflict lag niet uitsluitend aan éénen kant, want het Huis was wel binnen de palen der Staatsregeling gebleven, maar had zijn regt niet altijd overeenkomstig genoeg met 's Lands belangen aangewend.

Na het sluiten der algemeene beraadslagingen voerde de afgevaardigde Virchow het woord, en noemde het adres een protest tegen onzedelijke toestanden, en een voorbeeld voor het Volk tot regelmatiger en meer wettige deelneming aan den Constitutionelen strijd.

Ten slotte is het adres met 259 tegen 61 stemmen aangenomen.

— De Kreuzzeitung zegt dat, volgens hare overtuiging, de Regering, bijaldien de Koning werkelijk door het Huis der Afgevaardigden tot het aannemen van het adres genoopt wordt, geen ander antwoord daarop geven kan, dan het Huis onverwijld te sluiten.

— Volgens verschillende berigten, zegt de Feodale Correspondenz, schijnen de politieke betrekkingen met Frankrijk een zeer donker aanzien te verkrijgen.

— Van goederhand wordt het tegengesproken dat de Kroonprins in den laatsten tijd gewigtige zamensprekingen met den president-minister von Bismarck gehad zou hebben. Reeds van vóór den aanvang van dit jaar heeft de Kroonprins, die vroeger de zittingen van het Staatsministerie getrouw bijwoonde, zich daaraan niet slechts onttrokken, maar van februarij af tot heden toe is de eerste Minister nooit met een bezoek van den Prins vereerd, noch door dezen in de gelegenheid tot het houden van een staatkundig gesprek gesteld geworden.

— De Kreuzzeitung heeft uit de Boheemsche vesting Josephstadt berigt ontvangen dat de Keizer van Oostenrijk aan Langiewicz het verlof geweigerd heeft om zich naar buitenslands te begeven.

Volgens de Schlesische Zeitung zou Frankowski, die in de citadel van Warschau was opgesloten, er in geslaagd zijn te ontvlugten.

BELGIË.

De Précurseur besluit zijn geschiedkundig overzigt nopens de Schelde (zie ons N.º van 19 mei) met eenige opmerkingen enz. omtrent het verdrag der 24 artikelen, den 15 october en 17 november 1831 gesloten, en waarvan art. 9 aldus luidde:

„„De bepalingen van de artt. 108—117 der algemeene acte van het Weener Congres, betreffende de vrije vaart op de bevaarbare stroomen en rivieren, zullen van toepassing zijn op de bevaarbare stroomen en rivieren, die het Belgische en tevens het Nederlandsche grondgebied scheiden of doorsnijden.

„„Voor zoover speciaal de vaart op de Schelde betreft, zal worden overeengekomen, dat het loodswezen en de betonning, alsmede het onderhoud van de vaarwaters der Schelde beneden Antwerpen, aan een gemeenschappelijk toezigt zullen worden onderworpen; dat bedoeld toezigt zal worden uitgeoefend door van wederszijden daartoe te benoemen commissarissen, en dat deze regten dezelfde zullen zijn voor den Nederlandschen en den Belgischen handel.

„„*Eveneens is overeengekomen, dat de vaart op de wateren tusschen de Schelde en den Rijn, ten einde van Antwerpen op den Rijn te komen, en vice versa, wederzijds vrij zal blijven en slechts aan matige tollen zijn onderworpen, welke voorloopig dezelfde zullen zijn voor den handel der beide landen.*""

„Door § 3 van dit artikel blijft dus de vaart op de Schelde tegenover Nederland aan tollen onderworpen. Het aanvankelijk absolute regt der Nederlanders werd gewijzigd krachtens het beginsel in § 1 van hetzelfde artikel vervat: *de vrije vaart op de stroomen en rivieren.*

„Dit artikel, gelijk men ziet, is zeer merkwaardig; het stelt te gelijk twee beginselen vast, welke, uit een absoluut oogpunt beschouwd, blijkbaar in onderlingen strijd zijn, namelijk de vrije vaart en de heerschappij van Nederland krachtens zijn bezit der mondingen. Het is vreemd, te midden van de natuurlijke wijzigingen der beschaving, twee beginselen aldus geheel hun eigen loop te zien volgen, die elkander noodwendig neutraliseren wanneer zij tegenover elkander worden geplaatst. Wanneer men evenwel niet schroomt naast een oud beginsel openlijk een daarmede strijdig nieuw beginsel te verkondigen, dan mag men zeggen dat de tijd niet verre verwijderd kan zijn, waarin dat laatste bepaald zal zegevieren.

„Eerst den 14 maart 1838 trad Koning Willem I tot het tractaat der 24 artikelen toe, en eerst den 2 maart 1839 werd het aan de definitieve bekrachtiging van de Belgische wetgeving onderworpen. In dien tusschentijd deden zich onderscheidene incidenten voor; Nederlands aanspraken namen nieuwe vormen aan, doch er geschiedde niets waardoor een der beide bedoelde beginselen in zijn geheel werd aangetast.

„Op de in beslagneming van Nederlandsche schepen door Frankrijk en Engeland, antwoordde de Nederlandsche Regering door bij besluit van 16 october 1832 de Schelde voor de schepen dezer beide Natiën te sluiten. Na wederkeerige opheffingen erkende Nederland echter de tijdelijke vrijheid der rivier, behoudens de invoering van een tolregt.

„Den 7 januarij 1833 verlangde de Nederlandsche Regering, in vergoeding voor het nog door haar bezette grondgebied, vergunning tot het heffen van een regt op de Scheldevaart, betaalbaar te Vlissingen of te Bath. De gevolmagtigden weigerden zulks, niet omdat zij Nederland geenerlei regt toekenden, maar dewijl deze heffing te Bath of te Vlissingen uit haren aard aan de schepen een belangrijk tijdverlies moest berokkenen.

„Kort daarop, den 16 mei 1833, verbond Koning Willem zich de vaart geheel vrij te laten, maar slechts „zoo lang de betrekkingen tusschen Nederland en België niet door een definitief tractaat zouden geregeld zijn."

„Na een langdurig statu quo werd dit definitief tractaat aangenomen, en wel den 15 april 1839 door de Belgische Kamer der Vertegenwoordigers met 58 tegen 42, en door den Belgischen Senaat met 31 tegen 14 stemmen.

„Daarbij werd de Scheldetol gehandhaafd, maar ontdaan van de drukkende en vernederende bepalingen door Nederland begeerd (?) Bijna eenstemmig is het aan de Belgische Kamers verweten dat zij dit voor België bezwarend regt hebben erkend. Het is waar, uit het oogpunt van het moderne beginsel der vrijheid van de rivieren beschouwd, heeft het tolregt geen grond van bestaan. Maar dewijl de aanspraak van Nederland, steunende op een verdrag, dat gedurende twee eeuwen gestadig door die Mogendheid ingeroepen en door geheel Europa erkend was, niet op eens vernietigd kon worden, was het de pligt der Belgische Kamer, de gevolgen daarvan zooveel mogelijk te beperken en het einde van zulk een toestand te bespoedigen. Dat heeft zij gedaan. De loods-, tonnen- en vuurregten op de Schelde waren aan België afgestaan, de scheepvaart was van alle visitatie en belemmering bevrijd, en België nam de terugbetaling van den tol voor de schepen van alle Natiën voor zijne rekening. Het deed zulks, niet alleen in het belang van zijnen handel, inzonderheid dien van Antwerpen, maar ook omdat het dezen Staat, als éénigen schuldenaar tegenover Nederland, gemakkelijker zou vallen tot de afschaffing van het oude regt en den eindelijken triomf van de vrijheid der Schelde te geraken."

Per Telegraaf.

Berlijn 23 Mei.

De Ostsee-Zeitung meldt den 20 dezer uit Warschau, dat een besluit der Nationale Regering de organisatie van den landstorm en algemeene wapening in Polen, Litthauen en Ruthenië, ten behoeve van een algemeenen opstand, beveelt, die den 1 junij zal uitbarsten. Langiewicz was tot aanvoerder van den landstorm bestemd, en zijne poging om uit Oostenrijk te ontvlugten strekte om zich in staat te stellen tot het aanvaarden dier functien.

Warschau 23 Mei.

De Dziennik behelst een bevelschrift der Regering betreffende de invoering der landelijke politie en het bevel aan de burgerlijke gouverneurs, ten gevolge van den gedeeltelijk onderdrukten opstand, om alle aan ongeregeldheden deelnemende ambtenaren door anderen te vervangen, die het vertrouwen der Regering verdienen.

Lemberg 22 Mei.

Men zegt dat Konstantinow, in Volhynië, en Jampolun door de opstandelingen bezet zijn. Wysniowski, Japolowicz en Girwinski zijn geheel verslagen.

Hamburg 22 Mei.

De Russische Invalide deelt mede dat de Regering het op voet van oorlog brengen der derde actieve bataillons van de garde heeft goedgekeurd.

Turijn 22 Mei.

De Stampa zegt dat de Fransche Regering zich tot het sluiten van eene overeenkomst met Italië gezind betoont, tot onderdrukking der rooverij aan de Romeinsch-Napelsche grenzen. De reis van Prins Humbert in de zuidelijke provincien wordt onder allerlei ovatien der bevolking voortgezet.

De Paus heeft den Graaf von Aquila in een bijzonder gehoor ontvangen.

Madrid 22 Mei.

De Novedades spreekt van eene ministeriële crisis, terwijl de Correspondencia daarentegen verzekert dat het Ministerie het vertrouwen der Koningin bezit.

Alexandria 22 Mei.

Prins Napoleon heeft het kanaal van Suez bezocht en herhaaldelijk zijne tevredenheid betuigd.

Cairo 20 Mei.

Aan het station Barmak is een brand uitgebroken, waarbij 40 menschen het leven verloren. De Onderkoning heeft geldelijke hulp verstrekt, en zal al de verbrande huizen voor zijne kosten laten opbouwen.

Liverpool 23 Mei.

Katoen. Heden werden 10,000 b. verkocht.

New-York 9 Mei.

Katoen middl. 65 c. **Suiker** willig. **Granen** flaauw. **Goud** agio 52½. **Illinois** 94½. **Wissel** op Londen 167 pc.

LONDEN 23 Mei.

Geconsol. 3 pc. 92½. Rusland 1862 5 pc. 91¼. Spanje 3 pc. 53¼; dito Cert. 12¾. Portugal 1862 49¼. Mexico 36. Grenada, nieuwe 16¾; dito Gest. 9¾. Grieken 31¾; dito Coup. 14¾. Illinois Shares 59; dito Bonds 72. Wissel 3/m. Amst. 11.17¾.

PARIJS 23 Mei.

Frankrijk 3 pc. 69.45; dito 4½ pc. 96.75; Credit Mobilier 1432. Fr. Oostenr. Spoorw. —; Russ. dito 432. Spanje 3 pc. 51¾; dito 2 pc. 47¼. Italië 72.45.

ANTWERPEN 23 Mei.

België 4½ pc. 100; dito 2½ pc. —. Oostenr. Metall. 5 pc. 67¼; dito Nation. 71½; dito Crediet Actien 447. Spanje 3 pc. 51¾; dito 2 pc. 47¼.

BERLIJN 23 Mei.

Oostenrijk Metall. 5 pc. 69, dito Nation. 5 pc. 7..

WEENEN 23 Mei.

Nation. Metall. 81.20. Cred.-Actien 194.30. Wissel Londen 110.85.

FRANKFORT 23 Mei.

Oostenrijk Metall. 5 pc. 67; dito Nation. 5 pc. 71¾. Loten 1860 89¾. Spanje 3 pc. —; dito 2 pc. —. Wissel Weenen 105¾. Disconto —.

MADRID 22 Mei.

Spanje 2 pc. 48.90; dito 3 pc. 53.

BINNENLAND.

ROTTERDAM 23 Mei.

In het **BIJVOEGSEL** *dezer Courant is een* **uitvoerig verslag** *opgenomen van de heden gehouden* **Zitting** *van de* **Tweede Kamer der Staten-Generaal.**

In den laatsten tijd is van verschillende plaatsen melding gemaakt nopens het in bloei staan van de Paulownia Imperialis. Thans prijkt ook eene te dezer stede aan den ingang der nieuwe Plantage aan de zijde van den Hoogen Zeedijk, waarop wij de aandacht vestigen van hen die met de Pinksteren aan die zijde der stad eene wandeling maken ook om het gezang der nachtegalen te hooren, waarvan wij in ons vorig N.º gewaagden.

Men verneemt, zegt het Handels- en Effectenblad, dat de Prins van Oranje, die zich thans te Londen bevindt, ook een bezoek aan het Fransche Hof zal afleggen.

Blijkens een bij het Departement van Marine, onder dagteekening van den 22 dezer, ontvangen officieel rapport, was het water op dien datum in het nieuwe dok te Willemsoord door het stoomtuig verlaagd tot 7.20 el onder volzee, waardoor men in staat gesteld was het gebarsten gedeelte van den bodem, hetwelk nu nagenoeg geheel zigtbaar was geworden, te onderzoeken. Dit gedeelte strekt zich uit over eene lengte van 26 el westwaarts van de middelste houthellingen.

Aan de beide zijden van het gebarsten deel heeft men geen ongemak aan den bodem bespeurd. De geheele gemetselde vloer, tusschen de onderste hardsteenen banketten hoepen is daar aan stukken gebroken, grootendeels 120 à 130 duim omhoog gewerkt en overigens ontzet. Stukken van het metselwerk, behoorende tot de één en anderhalve steensrollen, zijn tot op het 6de banket geworpen. Aan de noordzijde zijn drie stukken hardsteen van het 7de banket gezamenlijk geligt en eenige daarvan gebroken, welk laatste ook het geval is met de onderste twee stukken van de middelste hardsteenen houthellingen. Overigens hebben de houten stapelblokken, die reeds overal op den vloer waren gelegd en dus mede zijn geligt, vrij wel hunnen afstand behouden; doch vele der bouten, waarmede zij aan de daartoe ingemetselde oogbouten tegen opdrijven waren bevestigd, zijn gebroken of sterk gebogen.

Het dokstoomtuig kan met twee pompen, die het betrekkelijk gering getal van 10 à 12 dubbele slagen per minuut doen, het waterbezwaar meester blijven. Het meeste water schijnt zich te ontlasten door het gat in den bodem, dat tusschen de middelste houthellingen is ontstaan.

Men houdt zich thans onledig met het van modder zuiveren van de banketten en van den vloer, ten einde ook de waargenomen scheuren verder te kunnen opmeten. (*St. Ct.*)

Naar wij vernemen zullen de antwoorden der Regering nopens het wetsontwerp tot exploitatie van Staats-spoorwegen spoedig bij de Tweede Kamer der Staten-Generaal inkomen, en zullen de beraadslagingen dan weldra kunnen worden gehouden.

Het Nederlandsch genootschap: Tot zedelijke verbetering der gevangenen hield donderdag te Amsterdam zijne 39ste algemeene vergadering. Zij werd bijgewoond door vele afgevaardigden uit de meeste provinciën des Lands, en geopend door den voorzitter, ds. I. Prins, met eene rede over het „cellulair systeem en de zorg voor jeugdige ontslagenen," als eene zaak van duurzame belangstelling en zorg. Hierna bragt de secretaris, ds. A. A. Stuart, het algemeen verslag uit. De inrigting te Leyden, als eene toevlugt en verblijfplaats voor ontslagen jongens, bleef met vele bezwaren strijden, groote kosten vorderen, maar gaf nieuwen moed voor de toekomst, om hen te bewaren, die zonder toevlugt genoegzaam zeker zouden verloren gaan.

Schiedam 23 *mei.* — De geldleening, groot ƒ 25,000, rentende 4½ ten honderd, ten laste dezer gemeente uitgeschreven, is in de vergadering van Burgemeester en Wethouders van heden in eens genomen door de heeren B. Polak en Zn., te Rotterdam, tegen den koers van 102½ pct.

Gouda 22 *mei.* — Gisteren werd alhier eene vergadering gehouden van gazverbruikers, die vrij talrijk bezocht was. Met het oog op de hooge prijzen van het gaz, die hier de kleine verbruiker moet besteden (22½ cent per kubiek el), werd besloten, naar aanleiding van de meer en meer in gebruik komende verlichting met petroleum, om de directie der hier bestaande gazfabriek voor te stellen, de prijzen van het gaz te verlagen tot op 15 cent per kubiek el, terwijl zich een grootaantal gazverbruikers heeft verbonden, om, wanneer de directie der gazfabriek daartoe niet mogt willen besluiten, geen gebruik meer te maken van de gazverlichting.

's Gravenhage 23 *mei.* — Door de commissie voor de tentoonstelling van schilderijen alhier is bepaald, dat de tentoonstelling op den tweeden Pinksterdag des voormiddags ten tien ure zal geopend worden, zoodat voor de vreemdelingen de gelegenheid bestaat om reeds vroegtijdig een bezoek te brengen aan deze schoone verzameling van kunstwerken welke, volgens het algemeen gevoelen, een bezoek overwaardig is.

— Naar men verneemt zal de residentie op de aanstaande tentoonstelling van oudheden en merkwaardigheden te Delft niet onwaardig vertegenwoordigd worden. De sub-commissie voor 's Gravenhage heeft belangrijke toezeggingen en bijdragen ontvangen. Daarbij komen o. a. voor eene uitnemende collectie van miniatuur-portretten van leden van het Huis van Oranje, een antiek horlogie met edelgesteenten, afkomstig van Keizerin Catharina II van Rusland, en andere kostbare bijdragen van H. M. de Koningin; een gouden beker, met drijfwerk van Paulus van Vianen, afgestaan door Z. K. H. Prins Frederik; eene buitengewoon kostbare antieke snuifdoos met brillanten, toegezegd door H. K. H. Prinses Frederik; en voorts van onderscheiden geachte verzamelaars een aantal oude schilderijen en portretten; een album amicorum, waarin bijschriften van Egmond en Leicester, de gouden penning met keten van van der Werff, des bekenden burgemeester van Leyden; kleedingstukken van voorwerpen van Marten Harpertsz. Tromp, en

open brief op perkament, gegeven te Leyden 6 augustus 1428 door Jacoba van Beijeren; een paar briefjes van den admiraal Boisot, tijdens het beleg van Leyden door duiven in de stad gebragt; brieven van Piet Hein, Tromp enz. enz.

— Door den schuttersraad der dienstdoende schutterij alhier is, onder voorzitterschap van den kolonel jhr. van der Goes, op den 21 dezer bij een zeer gemotiveerd vonnis uitspraak gedaan tegen een sergeant der schutterij, tevens lid van den schuttersraad, behoorende tot het dienstdoende brandpiket over de maand april ll., die aangeklaagd was wegens openbaar verzet tegen de ondergeschiktheid. De zaak komt hierop neder: Bij gelegenheid dat in den avond van den 6den dier maand op de Beestenmarkt brand was uitgebroken, was die sergeant behoorlijk in uniform en gewapend ter plaatse des onheils verschenen en had aanvankelijk eenige posten verzekerd. Nadat de majoor kommanderende het brandpiket, de luitenant-adjudant en verdere officieren waren aangekomen, werd door den luitenant-adjudant aan bedoelden sergeant order gegeven om zich naar een ander gedeelte in de nabijheid van den brand te begeven, om daar de noodige orde te houden, aan welke bevelen en bij herhaalde aanmaning, hij onder het uiten van ongepaste bewoordingen weigerde te gehoorzamen, waarom er ingevolge de wet eene aanklagt tegen hem werd gedaan. Als verdedigingsmiddel werd in hoofdzaak door den beklaagde aangevoerd dat hij zich geheel onverpligt naar de plaats des onheils in uniform heeft begeven, naardien de brandklok niet geluid werd of de daarbij bepaalde signalen om op te komen niet waren gegeven, na hetwelk hij eerst volgens het reglement op het brandpiket verpligt zou geweest zijn op de plaats van den brand te verschijnen, en er derhalve geen sprake was van handeling tegen de ondergeschiktheid gedurende de dienst. De schuttersraad heeft echter geoordeeld, dat dit geene voldoende termen van verdediging of verontschuldiging konde leveren, vermits uit geen artikel der wet op de schutterijen kon worden afgeleid dat de tot het brandpiket behoorende leden der dienstdoende schutterij, wanneer zij geheel vrijwillig behoorlijk gekleed en gewapend ter plaatse van den brand zijn opgekomen, niet in dienst zijn zoo lang het signaal tot opkoming niet is gegeven, of dat zij tot zoo lang niet verpligt zouden zijn aan hunne meerderen te gehoorzamen en de gegeven bevelen naar behooren op te volgen. De Raad heeft den bedoelden sergeant aan het feit van openbaar verzet tegen de ondergeschiktheid schuldig verklaard en hem veroordeeld tot eene geldboete van ƒ 15 en in de kosten van den processe.

— Morgen ochtend ten tien ure zal de wel eerw. heer dr. Kögel, die tot Hof- en Domprediker te Berlijn is beroepen, in de Hoogduitsche kerk zijne afscheidsrede houden.

Leyden 23 *mei.* — Na verdediging van stellingen werd de heer H. O. van der Linden, van Dordrecht, heden alhier bevorderd tot doctor in de regten.

— De algemeene vergadering der Maatschappij voor Nederlandsche Letterkunde te Leyden zal dit jaar gehouden worden op donderdag den 18 junij aanstaande.

Amsterdam 22 *mei.* — Heden is aan de werf de Nachtegaal, van de scheepsbouwmeesters W. en A. H. Meursing alhier, te water gelaten het ijzeren brikschip Juno, voor rekening van de heeren gebr. Goekoop alhier.

— De heer Charles Burn, civiel-ingenieur, die in 1853 een der oorspronkelijke aanvragers was voor de concessie tot doorgraving van Holland op zijn smalst en thans nog deelgenoot en gedeeltelijke eigenaar der concessie is, heeft onder geleidend schrijven eene missive van een voornaam Engelsch aannemer bij onzen Gemeenteraad ingezonden. Deze firma zou hebben aangeboden om onder waarborg het werk voor de gedane begrooting en binnen den tijd van 7 jaren af te maken. Zelfs onder beding dat, indien de uitgaven de som van ƒ 15.350.000 overtreffen, het meerdere bedrag in ongewaarborgde aandeelen zal uitbetaald worden.

Verder nemen zij aan al de werkzaamheden binnen zeven jaren, gedagteekend van den tijd dat zij in het bezit der landerijen komen, te voltooijen, en mogten zij daarin te kort schieten, dan stellen zij zich borg het ontbrekende bij te passen, zoodat de aandeelhouders in allen gevalle 4½ pct. interest voor hun geld gedurende het aanbouwen der werken ontvangen kunnen, maar ingeval zij die werkzaamheden binnen zeven jaren voleindigen, en de interessen aan de aandeelhouders uitbetaald geen 3 millioen guldens bedragen, dan vermeenen zij geregtigd te zijn het overschot te moeten ontvangen.

— Den 1 mei jl. was het 25 jaren geleden, dat het zoölogische genootschap Natura Artis Magistra tot stand kwam. Door bestuurderen is besloten dit 25jarig bestaan te vieren, doch niet vóór den 8 junij e. k. Het feest zal zeven dagen duren. De tuinen van het Genootschap zullen op eene eigenaardige wijze worden versierd, terwijl het orchest van den heer Stumpff zich dagelijks, bij afwisseling des namiddags en des avonds, zal doen hooren. De feestviering zal worden geopend door het houden eener algemeene vergadering.

Wormerveer 22 *mei.* — Door de papierfabriekanten de Erven Dirk Blauw alhier, is aangenomen de levering van het benoodigde papier voor 's Rijks zegel gedurende 1864, en zulks tot een bedrag van ƒ 16,525.

Utrecht 22 *mei.* — Naar men verneemt hebben zich op de drie opengestelde plaatsen voor kweekeling op 's Rijks vee-artsenijschool te dezer stede, ten einde voor rekening van het Ministerie van oorlog tot paardenarts bij het leger te worden opgeleid, 15 aspiranten aangemeld, terwijl de vereischte examina's daarvan den 5 junij e. k. aan die school zullen aanvangen.

Breda 22 *mei.* — De speciale commissie van inspectie voor het militair onderwijs is heden alhier aangekomen, ten einde op morgen, onder presidium van den luit.-generaal baron Nepveu, chef van den generalen staf, met hare gewone jaarlijksche werkzaamheden, de Kon. Milit. Akademie betreffende, aan te vangen. De leden daarvoor zijn: de luits.-generaal Duycker en Daneels van Wijkhuize, inspecteurs der infanterie en der artillerie, de generaal-majoor baron van der Duyn van Maasdam, bevelhebber der eerste milit. afdeeling; de kolonel van Kerkwijk, inspecteur der eerste inspectie van fortificatie; de secretaris van die commissie is de majoor Rodi de Loo, van den generalen staf.

Groningen 21 *mei.* — De nieuwe hoogleeraar in de wijsbegeerte aan deze Hoogeschool, jhr. v. d. Wijck, heeft gisteren zijne lessen geopend. Het onderwerp, dat hij zich voor deze eerste les en de volgende door hem te houden lezingen ter behandeling gekozen heeft, was de oorsprong en het regter der godsdiensten. In deze eerste lezing werden door hem de ontologische, kosmologische en physico-teleologische bewijzen voor het bestaan van God of Godheden en de wederleggingen van Kant daartegen voorgedragen.

Een talrijk gehoor zoowel van studenten als van belangstellende ingezetenen dezer stad woonde deze eerste lezing bij en zal zich, naar wij vertrouwen, daardoor genoopt gevoelen ook de volgende niet te verzuimen.

— Heden is de heer H. Reiling Dz., med. et art. obst. doct. alhier, na het verdedigen van eenige stellingen, bevorderd tot doctor in de heelkunde.

Koninkl. en Ministeriële Besluiten enz.

Bij Koninklijk besluit is benoemd tot burgemeester van Leerdam H. R. Vogelsang.

Bij Koninklijk besluit is ten laste van den Staat een pensioen verleend aan: J. J. Verwilghen of Verwilligen, gewezen griffier bij het kantongeregt te Hulst, ƒ 433 's jaars; C. Mol, gewezen griffier bij het kantongeregt te Haarlem, ƒ 500 's jaars, en A. Kelvink, gewezen Rijks veldwachter, ƒ 153 's jaars.

Op aanstaanden donderdag, den 28 dezer, zal de gewone audientie van den Minister van Finantien niet plaats hebben.

De audientie van den Minister van Oorlog zal op dingsdag, den 26 dezer, niet plaats hebben.

Marine en Leger.

Zr. Ms. fregat Prins Alexander der Nederlanden, onder bevel van den kapt. ter zee M. Cazaux van Staphorst, op reis naar Oost-Indië, is den 14 april jl. te Monte-Video aangekomen.

Aan boord van dien bodem was alles wel.

— Gisteren is te Nieuwe Diep van 's Rijks werf te Amsterdam binnengestoomd Zr. Ms. stoomschip Metalen Kruis, hetwelk, na hier afgetimmerd en uitgerust te zijn, naar O. I. zal vertrekken.

— Bij het koloniaal werfdepot te Harderwijk zijn naar men verneemt, gedetacheerd de tweede luits. Kalshoven, de Wije en van Vleuten, respect. van het 1ste, 6de en 8ste regement.

Aanbestedingen.

Ll. donderdag is aan het Prov. Gouvernement te Haarlem, bij enkele inschrijving, publiek aanbesteed: 1°, het verlengen van den leidam en het bestorten van den onderzeeschen oever vóór het plankier langs de Rijks zeehaven, het Nieuwe Diep; aannemer de heer C. Hartog, te Sliedrecht, voor ƒ 20,935; 2°, het leveren van brik-, zet- en stortsteen, en het doen van bestortingen tot onderhoud en verbetering der Heldersche zeewering, in 2 percelen: 1ste perceel, aannemer de heer D. Goedkoop, te Amsterdam, voor ƒ 3900, en het 2de perceel door denzelfde, voor ƒ 7980.

— Den 18 dezer heeft te Veere plaats gehad de aanbesteding van een grindweg, welke is aangenomen voor eene som van ƒ 20,050, door den heer A. Rinders te Breskens, door wien mede is aangenomen het 28ste perceel der werken in de calamiteuse polders in Zeeland, voor eene som van ƒ 19,900; het 34ste perceel voor ƒ 2900 en het 36ste perceel voor ƒ 6400.

Regtszaken.

Het Prov. Geregtshof in Zuid-Holland heeft heden in hooger beroep uitspraak gedaan in de zaak van G. Z., die door de Arrondissements-Regtbank te Gorinchem ter zake van moedwillige verwonding, tot een jaar cellulaire gevangenisstraf was veroordeeld. Het Hof heeft dit vonnis bevestigd. — Ook werd bevestigd een vonnis der Arrondissements-Regtbank te Rotterdam, waarbij twee meisjes van 14 en 16 jaren, ter zake van diefstal, respectievelijk tot twintig en zes maanden gevangenisstraf waren veroordeeld, met bevel dat de eerste in een huis van verbetering zal worden overgebragt. Beide meisjes hadden uit eene chiffonnière van den heer H. te Rotterdam verschillende voorwerpen ontvreemd.

— In de testamentaire quaestie, „of de verklaring door den testateur afgelegd van niet te kunnen schrijven, door tegenbewijs kan worden krachteloos gemaakt," heeft het Prov. Hof in Noord-Holland, overeenkomstig het aangevallen vonnis van de Arrond.-Regtbank alhier, bij arrest ontkennend beslist.

— In het begin dezer week heeft de Regtbank te Nijmegen een belangrijk vonnis gewezen. De Regtbank besliste namelijk, in overeenstemming met den kantonregter, wiens uitspraak in hooger beroep was aangevallen, dat een commissionair niet verpligt is tot het noemen van den verkooper aan den kooper, daar eene zoodanige verpligting met het wezen en den aard van het commissionairsvak strijdt. Gepleit voor den appellant mr. de Man en voor den geïntimeerde mr. W. Francken NGz.

Kerk- en Schoolnieuws.

Beroepen tot predikant bij de Hervormde gemeente te Bleskensgraaf en Hofwegen (cl. Dordrecht) ds. A. F. Simons, thans te Ermelo; — te Op- en Neder-Andel (cl. Heusden) ds. H. W. A. Verhoeff, pred. te Oud-Beijerland.

Door floreenpligtigen van de Hervormde gemeente te Surhuizum (cl. Dokkum) is tot predikant benoemd de heer H. V. Hogerzeil, kandidaat adjunct-director van het Zendelinghuis te Rotterdam.

Bedankt voor het beroep naar de Hervormde gemeente te Bunschoten (Utrecht) door ds. J. E. van Toorenenbergen, pred. te Lienden.

Aangenomen het beroep naar de Doopsgezinde gemeente te Monnikendam door ds. J. van der Ploeg, pred. te Baard in Friesland.

Ongelukken, Misdrijven enz.

Sedert 13 dezer wordt vermist een aangeteekende brief, afgezonden door den heer Le Chevalier, te Amsterdam, aan het adres van den heer H. Polman Mooy, te Haarlem, inhoudende 3 bankbiljetten, ieder à ƒ 1000.

— Te Giessen Nieuwkerk had de knecht van den schipper F. van Houwelinge eergisteren ten zes ure het ongeluk, door den hevigen wind, van boord te waaijen. Ofschoon men hem nog dadelijk met het toesteken van een boom dacht te redden, was het echter vruchteloos en haalde men hem eenige oogenblikken later als lijk op.

— Eergisteren namiddag tusschen 3 a 4 ure ontstond te 's Greveldiun-Kapelle brand ten huize van den bakker van Alphen, welke brand zich in den beginne zeer ernstig deed aanzien; de burgerlijke autoriteiten en het brandweezen waren ten spoedigste aanwezig en ook aan hunne ijverige en zeer doeltreffende maatregelen heeft men het te danken, dat de brand zich bij gemeld huis heeft bepaald; het regthuis van den heer A. Huysman en dat van den notaris Middelkoop, die groot gevaar liepen, zijn behouden.

— Den 19 dezer is brand ontstaan in een schiphuis van den heer J. Kingma te Makkum, waarin zich drie zeilbooten bevonden, die alle met het schiphuis zijn verbrand.

VARIA.

Eenige dagen geleden werden uit eene weide te Nootdorp zes schapen ontvreemd. Kort daarna was de politie van Pijnacker, bijgestaan door de Rijksveldwacht te Delft gestationneerd, den dief, die in laatstgenoemde gemeente woonachtig bleek te zijn, op het spoor en arresteerde hem, juist op het oogenblik dat hij des avonds ten zijnen huize zijne vrienden onthaalde, ter gelegenheid dat hij in den ondertrouw was opgenomen. Het zal te bezien staan of Hymen's band nu vooreerst nog wel zal kunnen worden gelegd: althans de band waarmede Themis den ongelukkigen bruidegom omkneld houdt, zal alvorens moeten worden losgemaakt en daarmede kan welligt nog geruimen tijd verloopen.

Dezer dagen is in de gemeente Schaijk, door Th. v. d. Heyden, winkelier en bakker aldaar, op het veld een tamelijk geconserveerd zilver muntstuk uit de 16de eeuw, ter grootte van een rijksdaalder, gevonden; op de voorzijde vindt men het portret van Karel V, met het volgende omschrift: Carolus D. G. Rom. Imp. Hisp. Rex. Dux. Burg. Z. Bra (Karel met Gods gratie Oostenrijksch Keizer, Koning van Spanje, Hertog van Bourgondië, Zeeland en Brabant). Aan de keerzijde vindt men het wapen, waarboven de Keizerlijke kroon prijkt, terwijl de volgende woorden om den rand leesbaar zijn: Da Mihi virtutem co. Hostes tuos (sterk mij tegen uwe vijanden); van het randschrift zijn slechts enkele woorden even zigtbaar.

Burgerlijke Stand.

ROTTERDAM 23 Mei.

OVERLEDEN: W. Rieborn, jm., 17 j. — S. Voorzaat, d., 3 j. — P. A. van der Lek, jm., 40 j. — W. Willebrandts, z., 2 j. — H. C. S. Karié, d., 2 j. — J. van Renswoude, z., 9 j. — L. Viertelhausen, wed. J. C. Farber, 87 j. — H. Schoenmaker, z., 3 j. — J. H. Dijkstra, z., 4 m. — M. E. van der Sanden, d., 1 m. — A. J. Brokshoofden, z., 1 j. — G. H. Gerdeman, z., 41 j.

BEVALLEN: G. van der Koorde, geb. Clement, levenl. d. — A. J. van der Hoeven, geb. van Stolk, z. — C. van der Windt, geb. Vreezen, z. — D. Roodsant, geb. Lodder, d. — M. C. C. Kramer, geb. Mosselveld, z. — N. Huybers, geb. Tips, d. — G. Sanders, geb. van Krevel, z. — A. C. Beele, geb. Steenweg, d. — A. M. Isaacs, geb. Ekkers, d. — P. van Schaardenburgh, geb. Blom, z. — J. J. van Noordwijk, geb. Schrammeijer, z. — J. Boon, geb. Oldert, d. — H. Rusz, geb. Lauwers, z. — M. Siewert, geb. van Lint, d. — A. M. Stokman, geb. Kuipers, d. — J. H. H. Bakvis, geb. Elshoff, d. — A. J. Favié, geb. Boer, d. — O. Liesveld, geb. Slootweg, d. — J. van Uitert, geb. Kind, d. — M. E. de Keyzer, geb. Feyten, d. — C. Böllermann, geb. Verheul, z. — H. Bijl, geb. Janssen, d. — A. H. J. Visser, geb. Gruyls, z. — M. Siebel, geb. Middelkoop, z. — J. van Zijderveldt, geb. Goedel, z. — L. van der Kaai, geb. Lambermont, z. — M. Cieremans, geb. van den Berg, z. — J. Bikkers, geb. Dobbelsteen, d.

ONDERTROUWD: W. J. van Kerkhof, jm., 27 j., met P. Gagesteyn, jd., 37 j. — P. H. Bresser, jm., 25 j., met H. P. Berkel, jd., 27 j. — J. P. Schipper, jm., 26 j., met H. J. Malta, jd., 24 j. — F. W. C. Ledeboer, jm., 27 j., met B. M. C. Trenité, jd., 30 j. — P. de Zwart, wedr., 38 j., met A. Bolluit, jd., 27 j. — K. Willemse, jm., 35 j., met J. M. Roques, jd., 20 j. — G. C. Kortman, jm., 39 j., met M. W. C. Meeuwsen, jd., 32 j. — P. Kolkman, wedr., 55 j., met A. P. Janssen, jd., 44 j. — J. A. van der Linden, jm., 27 j., met A. M. Muysson, jd., 23 j. — F. A. baron van Itersum, jm., 35 j., met M. J. S. van Lutsenburg, jd., 36 j. — J. J. W. Kelk, jm., 24 j., met A. M. Böttner, jd., 23 j. — J. Conmon, jm., 29 j., met C. Michel, jd., 28 j. — E. H. Eyl, jm., 27 j., met R. Heyligers, jd., 20 j. — S. A. van Doorene, wedr., 35 j., met P. J. Wilkes, jd., 28 j. — C. F. Kroon, jm., 35 j., met C. Godee, jd., 25 j. — L. J. Rogier, jm., 32 j., met H. S. Coert, jd., 26 j. — M. Elzevier, jm., 23 j., met N. Stolk, jd., 21 j. — C. G. Tecuwissen, jm., 28 j., met A. H. Casteleyn, jd., 32 j. — C. J. J. Rinck, jm., 30 j., met M. A. Rietmeijer, jd., 19 j. — J. Sengers, jm., 38 j., met J. M. de Bondt, jd., 23 j. — D. van Langeveld, jm., 21 j., met J. Stillebroer jd., 21 j. — W. L. Kind, jm., 22 j., met A. C. C. Bom, jd., 25 j. — J. P. Schijf, wedr., 53 j., met M. Jacobs, wed. N. J. Steyger, 52 j. — J. F. Smeets, jm., 22 j., met M. A. van de Wiel, jd., 21 j. — L. F. Chabot, jm., 24 j., met E. Hermans, jd., 18 j. — H. van Leeuwen, jm., 20 j., met E. Wessel, jd., 30 j. — S. Slier, jm., 26 j., met K. Kokernoot, jd., 24 j. — W. Wagenknecht, wedr., 48 j., met P. van der Starre, jd., 36 j. — P. Rauman, jm., 21 j., met A. M. Schreutelkamp, wed. A. Blokzeil, 23 j. — H. Oppenhuis, jm., 33 j., met C. Stal, jd., 28 j. — A. Hoppzak, wedr., 45 j., met E. van der Burg, wed. H. Leijenaar, 38 j.

Ingezonden Stukken.

Mijnheer de Redacteur!

Door het opnemen in uw geacht dagblad van het hier bijgaande artikel, hetwelk mij van wege de N. R. Ct. teruggezonden werd met de bemerking, dat de Redactie het niet ter plaatsing geschikt geoordeeld heeft, als ook door de plaatsing dezer regelen, waarbij ik de Redactie der N. R. Ct. sommeer: openlijk de gronden aan te geven, waarom zij dit ter plaatsing niet geschikt oordeelt, zult U mij bijzonder verpligten en het lezend Publiek de dienst bewijzen, dat het te weten kome: of het eene waarheid is, dat de N. R. Ct. in haar liberaal(?) absolutismus niet opneemt, wat in hare kraam niet te pas komt.

Met hoogachting heb ik de eer te zijn,

UEd. Dw. Dienaar,

J. M. JANCLAES.

In het Bijvoegsel van uw geacht dagblad van 14 dezer is overgenomen uit het Bijblad van de Economist van April eene uitmuntend geschrevene verhandeling over publieke veilingen; als wetenschappelijke voorlezing over Staathuishoudkunde zouden wij de redeneringen in dit artikel vervat, op eene na kunnen beamen, maar deze eene moeten wij bestrijden, en nemen verder de vrijheid aan te merken, dat in het artikel geen rekening wordt gehouden met de praktijk in den handel.

Wij lezen in meergenoemd artikel: „Om den handel „en de speculatie in goederen te bevorderen door aan „alle ondernemingen den natuurlijken loop te laten."

De natuurlijke loop in handel is: Dat het verbruik genoegzaam zij om de aangevoerde goederen van de markt te nemen en vraag en aanbod in balans te houden.

Speculatie daarentegen is een onnatuurlijke loop; 1°, omdat ze exceptioneel is en niet altijd kan aangewend worden, en 2°, omdat ze de *grootste* der kunstelarijen is, die met regt door den Economist worden afgekeurd.

Indien veilingen af te keuren zijn, dan zijn ze toch, naar onze meening, hoogstens eene der kwade praktijken, die uit noodzakelijkheid bestendigd worden om zich niet aan grooter kwaad bloot te stellen, gelijk de inkomende en uitgaande regten op goederen in den eenen Staat den anderen Staat beletten zijne regten af te schaffen, omdat hij zich daardoor, zonder equivalent te verkrijgen, in het nadeel bij den anderen Staat zoude stellen, blijven ook de veilingen in Nederland voor den handel noodzakelijk, zoo lang Londen, Antwerpen en andere havens veilingen houden. Wij spreken hier niet van veilingen van handels-artikelen, waarvoor Nederland den toon aan de geheele wereld geeft; te dien opzigte is Nederland meester te doen wat het wil, zonder te vreezen te hebben dat veilingen in die artikelen op andere markten dit land nadeel zouden toebrengen; maar wij hebben het oog op de zoodanige veilingen die op andere markten in concurrentie met Nederland treden. Daaromtrent leert ons de ondervinding het volgende:

De verbruikers van goederen, die zij gewoon zijn in veilingen te koopen, rekenen op de veilingen welke periodiek in Londen, Antwerpen, Amsterdam, Rotterdam en elders worden gehouden. Laat Nederland de veilingen varen, dan blijven die verbruikers toch nog op Londen, Antwerpen en andere rekenen en wenden hunne blikken slechts dan naar Nederland, wanneer zij door dringende behoeften niet anders en niet beter kunnen, of wanneer zij vermeenen lager te zullen kunnen koopen dan in de naastkomende veiling. Daarom, en de ondervinding heeft het geleerd, kunnen sommige artikelen in Nederland niet worden verkocht wanneer men ze niet in publieke veilingen brengt. B. v. indigo, cochenille, thee, huiden, wol enz. enz. In veilingen wordt de prijs van den dag, door de aanwezigheid van alle belanghebbenden, op de meest stellige wijze vastgesteld; ieder kooper is overtuigd dat hij niet meer dan zijne concurrenten betaalt, en in zijne meening zoude hij, buiten de veilingen, handtastelijk lager moeten kunnen koopen om de gewisheid te laten varen van zich niet in de waarde der te koopen goederen te hebben vergist.

De voordeelen, die veilingen voor den kooper bieden, bestaan ook voor den verkooper, die zeker is dat hij den prijs van den dag voor zijne waar ontvangt, plus het voordeel, dat hij in eens zijnen voorraad verkoopt en de partij niet behoeft aan te breken, wanneer de vraag naar het artikel niet in evenredigheid is met het aanbod, omdat alle gegadigden niet aan de markt verschenen zijn. De speculatie kan uit den aard der zaak geen plaats hebben wanneer de speculant niet van meening is dat hij de gekochte goederen met winst weêr zal verkoopen. Daar het nu eene waarheid is, dat de aanvoerder van goederen (de eerste hand) er op rekent voor zijne goederen de waarde van den dag te krijgen, en de speculant die waarde slechts bij uitzondering kan geven, wanneer hij op rijzing van het artikel rekent, zoo volgt, dat de eerste hand in den regel de waarde van den dag van den speculant niet krijgt en derhalve spoedig zal ophouden aan te voeren, daar hij op de inkoop-markten niet de prijzen kan aanleggen, welke een ander kooper, die in publieke veiling de dagwaarde wel krijgt, aanleggen kan.

Terwijl het nu zeker is dat, om eene markt te bestendigen, de verkooper zijne rekening zoowel moet vinden als de kooper, en de speculant niet of bij uitzondering slechts de waarde van den dag kan geven en op de koopjes moet uitkijken, zoo moet noodwendig de speculant de eerste hand bestrijden en de hen slagten om de gouden eijeren in eens allen te krijgen.

In dit opzigt vernietigt de speculatie elken handel, want zonder aanvoer is geen uitvoer denkbaar, en de eerste behoefte voor aanvoer is: de waarde voor de aangevoerde goederen te krijgen, en die geeft de speculant niet, dan bij uitzondering, maar wel de verbruiker.

Het is derhalve eene ongerijmdheid de speculatie als hefboom voor den handel in het algemeen aan te prijzen. Zij heeft haar nut en sticht veel goeds, maar dat goede moet niet ten koste van de eerste hand verkregen worden. De speculatie behoeft niet uit te gaan om de eerste hand te vernietigen door schadelijk verkoopen; zij kan, op rijzing speculerende, even goed in publieke veilingen leven en vertier in de artikelen, die ter verkoop worden aangeboden, opwekken en onderhouden.

PRACTICUS.

Na het vorenstaande artikel geschreven en van de N. R. Ct. terug ontvangen te hebben, herinneren wij ons de volgende ongerijmdheid niet gereleveerd te hebben.

Men leest nog in meergenoemd artikel van den Economist: het Effecten-spel te vernietigen, of althans te doen verminderen, door verscheidenheid van inzigt bij kooper en verkooper (van goederen) ook dagelijks verscheidenheid van prijs te veroorzaken.

Maakt nu juist en enkel en alleen de verscheidenheid van inzigt bij kooper en verkooper en de daardoor veroorzaakte dagelijksche verscheidenheid van prijs den Effectenhandel niet tot spel? Wil men dus niet het spel in den Effectenhandel vernietigen, om het in den goederen-handel te brengen door dezelfde oorzaak?

Beursberigten.

Amsterdam 23 Mei.

			l. k.	h. k.	gel. k.
[illegible]	Werkl. Schuld 2½	pCt.	63 9/16	63⅝	
„	dito dito 3	„	75¼		
„	dito dito 4	„	99⅛	99 3/16	
„	O.-I. Leening 4	„			
„	Amort. Synd. 3½	„	92½		
„	Hand. Maats.	„	148	148¼	148
„	Holl. Spw.... 4	„	97⅛		
„	Rijn Spw. 2 L. 4½	„			
Belgiё, ..	Cert. *Rothsch.* 2½	„	57¼		
Spanje...	Buitenlands.. 2	„	47 13/16		
„	dito 3	„	53⅜		
„	Binnenlands. 3	„	50¾		
„	Amort. Schuld				
„	[illegible] Coup.		12½		
[illegible]	Obligatien... 3	pCt.	47 13/16	48	47 15/16
„	dito 1855/62. 3	„	47 7/16	47½	
„	dito Uitgest.. 3	„			
[illegible]	Obl. *Hope en C.* 5	„	101⅜		
„	dito 1828/29.. 5	„			
„	Cert. 1831/33 5	„	85½		
„	dito 1840..... 4	„	77¾		
„	2/3/4e Leen.. 4	„	77⅝		
„	Cert. 5e Serie. 5	„			
„	d.° 1855, 6e S. 5	„	90 5/16		
„	d.° te Lond. 3	„	57¾	57 [illegible]	57 [illegible]
„	N. Leen. 1862 5	„	90½	90 13/16	
„	Inschr. v. Ass. 6	„			
„	Cert. v. dito.. 6	„			
„	Spw.-Actien . 5	„	203¼	203½	203½
[illegible]	Aand. 1835..	„			
„	Oblig....... 4	„			
[illegible]	Oblig. 5	„			
„	Aand. 1854.. 3½	„	223		
[illegible]	Obl. *Goll en C.* 5	„			
„	d.° dito 4	„			
„	d.° Met. Oude 5	„	63 15/16	64	64
„	d.° Metalliek. 2½	„	32 9/16	32⅝	32⅝
„	d.° N. te Ams. 5	„	83⅞	84	84
„	d.° Nat. Met.. 5	„	67 15/16	68	68
„	W. Ad. fl 250 4	„	254		
[illegible]	1824 £ 100.. 5	„			
Ecuador,	Oblig. 1855.. 1	„	16¾		
Venez.,..	Obligatien ... 2	„	22⅞	22 15/16	
„	Uitgestelde.. 1	„	12¾	12 7/16	
Grenada,	Obligatien... 2	„	31⅞		
„	Uitgestelde.. 1½	„			
Mexico,..	Obligatien... 3	„	33 11/16	34 13/16	33 11/16
Illinois	 7	„	76¾		

Nederl. Bank, 4 pc, 184½. Rusland, Cert. te Londen, 4½ pc., 88 7/16, ½; dito bij Hope en Co. 1860, 4½ pc., 90⅝, ¾, ¾. Oostenr., Ween. Bank-Actien, ƒ 841, 842; dito Aand. 1860, 5 pc., 521; Fr. Oostenr. Spw.-Obl. bij Hope, ƒ 132. Italiё, 5 pc., 66⅛; dito Spw.-Aand. 108½. Braziliё 1852/60, 4½ pc., 90¾. Grenada, Gest., 16¼, ⅜, ⅜; dito Uitg. Gest., 10, 1/16, 1/16; dito Hect., 93, 94½ cents. Philad. Lr. A, 74. Galvest., Spw. Oblig., 8 pc.

ARNHEMSCHE

STOOMBOOT-MAATSCHAPPIJ.

ZOMERDIENST.
DAGELIJKSCHE VAARTEN
MET DE STOOMSCHEPEN

ARNHEM I & II,

TUSSCHEN
ARNHEM, WAGENINGEN, RHENEN, WIJK BIJ DUURSTEDE, CULENBORG, VREESWIJK, SCHOONHOVEN en ROTTERDAM.

Van ARNHEM naar ROTTERDAM, des morgens **8** ure.
Van ROTTERDAM naar ARNHEM, des morgens **8½** ure.
Nadere inlichtingen geeft de **Agent**, de Heer **J. P. DE COCK**, Boompjes, *Rotterdam*.

Arnhem, 20 April 1863. DE DIRECTEUR.

Rotterdam en Hull.

STOOMBOOTDIENST
voor Passagiers en Goederen.

Het Engelsch Stoomschroefschip **SEA HORSE**, Kapitein JOHN CROSS, vertrekt van ROTTERDAM naar HULL **Woensdag den 27 Mei**, des morgens vroeg.

Adres bij de Agenten *BOUTMY & Co.*

ROTTERDAM EN HULL,

voor ***PASSAGIERS en GOEDEREN,***
met de Stoomschepen
SWALLOW,.... } IEDEREN
OCEAN QUEEN, } **Woensdag en Zaturdag.**

Het Stoomschip **SWALLOW**, Kapit. CH. HARDY, vertrekt van ROTTERDAM naar HULL **Woensdag 27 Mei 1863**, des avonds.

Adres bij *SEEUWEN & Co.*

PILULES DEHAUT

Deze nieuwe zamenstelling, gegrond op beginselen onbekend aan de vroegere geneeskundigen, beantwoordt op de meest gelukkige wijze aan alle vereischten van het vraagstuk der geneeswijze door purgeermiddelen.—In tegenstelling van alle andere purgeermiddelen, werkt het eerst op eene voldoende wijze, als het te gelijker tijd met zeer goede spijzen en zeer versterkende dranken genomen wordt. De werking is steeds zeker, hetgeen met sedlitzwater en andere purgeermiddelen niet altijd het geval is. De dosis is naar den ouderdom of krachten der personen gemakkelijk te bepalen. Kinderen, grijsaards en de allerzwakste zieken verdragen het zeer gemakkelijk. —Een ieder kiest tot gebruik van het medicament het uur en den maaltijd, die het beste met zijne gewone bezigheden overeenkomen. De vermoeijenis na de purgatie geheel en al ophoudende door de voorgeschrevene goede voeding, zoo valt het zeer gemakkelijk zoo dikwijls als het noodig is van het middel gebruik te maken. —De artsen, die dit middel aanwenden, ontmoeten geene zieken meer, die aarzelen te purgeren onder voorwendsel van slechten smaak of uit vrees van te verzwakken. De duur der behandeling is geen hindernis meer en indien b.v. de ziekte het vereischt, dat men twintigmaal achtereen purgeert, dan is men niet meer bevreesd, om voor het einde te moeten ophouden. — Deze voordeelen zijn nog belangrijker als het geldt erstige ziekten, b. v. zwellingen, verstoppingen, huidziekten, slijmvloeden en vele andere voor ongeneeslijk gehoudene ziekten, maar die voor eene regelmatige en lang voortgezette purgerende geneeswijze wijken.

Zie het *Handboek van de purgerende geneeswijze* van Doctor DEHAUT, een deel, van 268 pagina's. Wordt *gratis* toegezonden op eene *franco* gedane aanvrage. Parijs, Apotheek van Doctor DEHAUT, en in de goede Apotheken van *Europa*, *f* 2.50 en *f* 1.50.

Voor *Rotterdam* verkrijgbaar bij den Heer
F. E. VAN SANTEN KOLFF.

Openbare Bestedingen.

DIJKGRAAF en **HOOGHEEMRADEN** van *SCHIELAND* zijn voornemens, op Dingsdag den 26 Mei 1863, des middags ten 12 ure, te Rotterdam, in het Gemeenlandshuis, in het openbaar te Besteden:

1.º Het doen van eenige HERSTELLINGEN aan de *Maashoofden*, en het MAKEN van een NIEUW SCHERMHOOFD, aan den IJssel, nabij Kortenoord.

2.º Het doen van eenige WERKZAAMHEDEN aan de *Molens*, *Bruggen* en verdere Werken van den *Hoogeboezem* voor de *Rotte*, met het ONDERHOUD van dien tot ultimo Mei 1864.

3.º Het doen van eenige WERKZAAMHEDEN aan- en het ONDERHOUDEN van den *Groenewegschen Molen*, tot ultimo Mei 1864.

4.º Het doen van OPHOOGING en HERSTELLING aan een gedeelte van den *Zuidoostelijken Hoogeboezemdijk*, met het MAKEN van eene BEKRAMMING op de Bedijking van den *Reserfboezem*.

5.º Het UITBREKEN van het *Oude Kortlandsche Sluisje* nabij den *Boezem* van den *Zuidplaspolder*.

6.º Het HERSTELLEN van de DEFECTEN aan *Schielands Hoogen Zeedijk*, in 9 Perceelen.

De Bestekken liggen ter lezing te Rotterdam, in *Neêrlands Wapen*, bij **Wythof**, en in het Gemeenlandshuis voornoemd, alwaar bij den Fabrijk-Landmeter nadere onderrigting te bekomen is, alsmede bij **J. Oudyk**, Opzigter van Schieland te Nieuwerkerk op d'IJssel.

AANBESTEDING.

De COMMISSIE uit de **Portionarissen** in de **Meestoof** te ***Stellendam*** is voornemens om op Vrijdag den 29 Mei 1863, des namiddags ten 3 ure, in de Herberg van *T. Veldman* te Stellendam, aan te Besteden:

Het **BOUWEN** van eene nieuwe **MEESTOOF.**

Het Bestek en de Teekening zullen, van af den 24 Mei, ter visie liggen in de Herberg van *T. Veldman* te Stellendam, terwijl bij den Opzigter *L. C. van den Velde* aldaar de vereischte inlichtingen zullen gegeven worden.

Des voormiddags van den dag der Besteding zal aanwijzing in loco geschieden.

Openbare Aanbesteding.

De COMMISSIE over het **Krankzinnigen-Gesticht** te ROTTERDAM zal op Vrijdag den 5 Junij 1863, des avonds ten 6 ure, Aanbesteden:

De **LEVERANTIE** van de **navolgende Artikelen**, benoodigd van 1 Julij 1863 tot en met 30 Junij 1864, als:

RUND- en KALFSVLEESCH, VET, RUNDERBOUTEN, Delftsche GRASBOTER, KAAS, ZOUT, MELK, New-Castle STEENKOLEN, gewone en Afgezwavelde COAKS, STIJFSEL en GRUTTERSWAREN.

Alles nader omschreven in de Voorwaarden, die op de gewone dagen, van des voormiddags *elf* tot des namiddags *drie* ure, in gemeld Gesticht ter lezing liggen.

De VEILING

der **PANDEN** aan den Schiedamschendijk, op den hoek der Zwijnenstraat en aan de Zeevischmarkt, te Rotterdam, door de Notarissen *VAN DER HOOP en REEPMAKER* aangekondigd tegen Donderdag den 28 Mei 1863, zal **dien dag** geen voortgang hebben, maar is tot

nadere bekendmaking uitgesteld.

Openbare Vrijwillige

VERKOOPING.

De Notarissen *VAN DER HOOP & REEPMAKER*, residerende te Rotterdam, als last hebbende van hunne Principalen, zijn voornemens om op Woensdag den 10 Junij 1863, des namiddags ten 5 ure, in het Notarishuis aldaar, te Veilen en te Verkoopen:

N.º 1. Een hecht, sterk, gunstig gesitueerd, sedert 2 jaren nieuw gebouwd **DUBBEL PAND**, bestaande in BENEDENHUIS met Vier BOVENWONINGEN, ruim KOETSHUIS, STAL voor 19 Paarden, voorzien van **Hardsteenen Kribben** en uitmuntenden **Welpomp**, groote HOOI- en STROOZOLDERS met **Haverkamer**, OPEN PLAATS met Gemetselden **Mestput**, en **ERVE**, aan het Weenaplein te Rotterdam, wijk 14, ns. 317[21] en 317[22], Kadaster sectie C, ns. 3181 en 3182, groot 3 Roeden 77 Ellen.

Grondlasten over 1863 als Ongebouwd Eigendom *f* 0.29, hebbende het Pand Vrijdom tot ult.º 1868.

Verhuurd: het Benedenhuis met Koetshuis en Stalling c. a. tot 30 April 1866 voor *f* 1000 's jaars en de 4 Bovenwoningen, per maand, te zamen voor *f* 390.48 in het jaar.

N.º 2. Een hecht en sterk **DUBBEL PAND**, bestaande in Twee BENEDEN- en Vier BOVENWONINGEN en **ERVE**, achter het Verbrande Klooster te Rotterdam, wijk 11, n.º 770, Kadaster sectie M, n.º 874 en 876.

Grondbelasting over 1863 *f* 37.21.

Verhuurd per week in 6 Percelen, te zamen voor *f* 442 's jaars.

N.º 3—6. Vier Percelen **OPEN GROND**, elk groot 1 Roede 99 Ellen, zeer geschikt ter **bebouwing**, gelegen tusschen de Lijnbaans- en Crispijnlanen te Rotterdam, toegang hebbende uit de Crispijnlaan over het Hofje Weltevreden, te weten:

Koop 1. Kadaster sectie B, n.º 4305.
„ 2. „ „ B, „ 4306.
„ 3. „ „ B, „ 4307.
„ 4. „ „ B, „ 4308.

De Percelen Ns. 3—6 zullen afzonderlijk worden Geveild en ook bij combinatien worden Afgeslagen.

Inmiddels is het te Veilene **uit de Hand te Koop**, en zijn deswege onderrigtingen te bekomen ten Kantore van de gemelde Notarissen, terwijl de Percelen twee dagen vóór en op den dag der Veiling kunnen worden bezigtigd, mits men voorzien zij van een Permissiebiljet, daartoe door de gezegde Notarissen af te geven.

Openbare Vrijwillige

VERKOOPING.

De Notarissen *BURGER & SCHADEE* en *J. L. VAN DAM*, residerende te Rotterdam, zijn voornemens om op Woensdag den 3 Junij 1863, des namiddags ten 5 ure, in het Lokaal voor Publieke Verkoopingen, aan de Gelderschekade aldaar, in het openbaar te Veilen en vervolgens aan den meestbiedende of eerstmijnende te Verkoopen:

Een kapitaal, hecht, sterk en allergunstigst gesitueerd

PAND en ERVE,

aan de Zuidblaak en Wijnstraat te Rotterdam, geteekend wijk 2, n.º 19, op den Perceelsgewijzen Kadastralen Legger voorkomende in sectie G, onder n.º 47, ter grootte van 2 Roeden 63 Ellen, bestaande in een welingerigt, zeer logeabel en goed onderhouden **WOONHUIS**, aan de Zuidblaak, nabij de Brouwerijsteeg, bevattende een aantal net Betimmerde en Georneerde VERTREKKEN, meerendeels Behangen en van Stookplaatsen voorzien, ruime INSTEEKKAMER of ZEET, vroeger ook wel gebezigd tot Kantoor, toegankelijk zoowel uit het Woonhuis als door het na te melden Pakhuisje, voorts ruime KEUKEN, KELDER, voorzien van afgeschoten Wijnhokken, PROVISIEKAMERS, VERTREKKEN voor DIENSTBODEN, DROOG- en andere ZOLDERS, VLIERING, PAKHUISJE of BERGPLAATS aan de Straat, en velerhande andere GEMAKKEN, **benevens** een onder een groot deel van het Pand doorloopend uitmuntend **PAKHUIS**, ruime **ZOLDERS** en **VLIERING**, aan de Wijnstraat, het Pakhuis sedert vele jaren gebezigd wordende tot **Particulier Wijn-Entrepôt**, en ook van de Zuidblaak toegankelijk door het Pakhuisje tot het Woonhuis behoorende; de Zolders en Vliering worden geschikt tot **Berging van allerlei Koopmansgoederen.**

Aangeslagen in de Grondbelasting over 1863 tot *f* 186.08.

Het Woonhuis, met het daarbij in gebruik zijnde Pakhuisje of Bergplaats, Verhuurd voor een jaar en nog een jaar in optie, te rekenen van 1 Mei 1863, tegen *f* 1200 per jaar; het Pakhuis aan de Wijnstraat tot 1 Mei 1864, tegen *f* 600 in het jaar, en de Zolder en Vliering aan de Wijnstraat, insgelijks tot 1 Mei 1864, te zamen tegen *f* 420 in het jaar.

Het voorschreven Pand zal twee dagen vóór en op den dag der Veiling kunnen worden bezigtigd, het Pakhuis en de Zolders aan de Wijnstraat van des voormiddags ten 10, het Woonhuis van des middags ten 12, een en ander tot des namiddags ten 3 ure, op vertoon van een Permissiebiljet, verkrijgbaar ten Kantoren van de genoemde Notarissen, alwaar voorts nadere inlichtingen te bekomen zijn.

Openbare Vrijwillige

VERKOOPING.

De Notaris *HENDRIK JOHANNES VAN DER HOEVEN*, residerende te Rotterdam, als last hebbende van zijnen Principaal, is voornemens op Woensdag den 27 Mei 1863, des namiddags ten 5 ure, in het Locaal voor Publieke Verkoopingen, aan de Gelderschekade te Rotterdam, in het openbaar te Veilen en te Verkoopen:

Een bijzonder hecht, sterk, in 1854 nieuw gebouwd en zeer aangenaam gesitueerd

HUIS,

bevattende vele GEMAKKEN, goede KEUKEN, KELDER en REGENPUT, mitsgaders daarvóór en achtergelegen **TUIN**, beplant met vele exquise **Vrucht- en andere Boomen**, en **ERVE**, staande en gelegen aan de westzijde van de Hoflaan te Kralingen, wijk F, n.º 26, hebbende van den Tuin uitzigt over de achter gelegen Landen tot aan den Hoogen Zeedijk en den Oudendijk, Kadastraal bekend sectie B, n.º 2952, ter grootte van 7 Roeden 10 Ellen.

Grondlasten over 1863 *f* 19.31.

Zijnde in eigen gebruik.

Het te Veilene is te bezigtigen twee dagen vóór en op den dag der Veiling, van 10—4 ure, op vertoon van een Toegangbillet, door genoemden Notaris HEND. JOHs. VAN DER HOEVEN af te geven, ten wiens Kantore, in de Hoofdsteeg, over den Honttuin, te Rotterdam, nadere informatien te bekomen zijn.

Openbare Vrijwillige

VERKOOPING.

De Notaris *JOHANNES HOGERSDIJK*, residerende te Rotterdam, als last hebbende van zijn Principaal, die daartoe door de Arrondissements-Regtbank alhier is gemagtigd, is voornemens om op Woensdag 3 Junij 1863, in het Notarishuis aldaar, publiek te Veilen en te Verkoopen:

Een zeer hecht, sterk, geheel nieuw doortimmerd en uitmuntend ingerigt

WINKELHUIS,

waarin Zeven Geplafonneerde en Behangene KAMERS, meestal van Stookplaatsen en Marmeren Schoorsteenmantels voorzien, goede KEUKEN, Watervrije KELDER, uitmuntend betimmerde WINKEL en **ERVE**, alles staande en gelegen op het beste gedeelte der Hoogstraat, aan de noordzijde dier Straat, schuins over de Vlasmarkt, te Rotterdam, gemerkt wijk 7, n.º 84, Kadaster sectie K, n.º 1280.

Aangeslagen in de Grondlasten op *f* 50.50.

Zijnde geheel in eigen gebruik en te aanvaarden bij de betaling der Kooppenningen op den 1 November 1863 of vroeger, naar overeenkomst met den Eigenaar.

Nadere informatien te bekomen ten Kantore van genoemden Notaris, aan de Korte Hoogstraat te Rotterdam, gelijk ook Permissiebilletten ter bezigtiging van het te Veilene twee dagen vóór en op den dag der Veiling, van 's morgens 11 tot 's namiddags 3 ure.

Openbare Verkooping,

ten overstaan van den Notaris *H. SCHUYTEN*, te Dordrecht, in het Koffijhuis van **Zahn**, bij Veiling op Zaturdag 6 en bij Afslag op Zaturdag 13 Junij 1863, telkens 's voormiddags ten 11 ure, van de volgende hechte, sterke en in goeden staat onderhouden

ONROERENDE GOEDEREN.

N.º 1. Een **HEERENHUIS** en **ERF**, ingerigt om in Twee afzonderlijke Gedeelten te worden bewoond, staande en gelegen te Dordrecht, aan de Varkenmarkt en strekkende tot aan de Knolhaven, geteekend A, 343 en 356.

Dit Pand bevat: aan de Varkenmarkt, beneden, een WIJNPAKHUIS, met gemetselde Hokken; en boven, onderscheidene KAMERS, meerendeels Gestukadoord, Behangen en van Schoorsteenen voorzien, waarvan sommige met Marmeren Mantels; KEUKEN met Havenpomp en ZOLDER, en aan de Havenzijde, onderscheidene Gestukadoorde en Behangen KAMERS, waarvan 2 voorzien van Schoorsteenen met Marmeren Mantels, alsmede KEUKEN met Havenpomp; zijnde het geheele Pand voor het overige ruim voorzien van KASTEN, SLAAPPLAATSEN en andere GEMAKKEN.

Te aanvaarden: het Wijnpakhuis met de Woning aan de Varkenmarkt met 3 November 1863, terwijl het Huis aan de Knolhaven Verhuurd is tot 30 April 1865, tegen *f* 200 's jaars.

Grondlasten 1863 *f* 45.22.

N.º 2. Een **HEERENHUIS** en **ERF**, te Dordrecht, naast vorig Perceel, strekkende van de Varkenmarkt tot aan de Knolhaven, geteekend A, 344, bevattende een Gestukadoorde GANG, bevloerd met Marmeren Tegels, een Gestukadoord KANTOOR met afzonderlijken Ingang aan de Havenzijde, onderscheidene Gestukadoorde en Behangen KAMERS, waarvan 2 met Schoorsteenen met Marmeren Mantels, KEUKEN met Havenpomp, KELDER, goeden KLEERZOLDER, en WIJNPAKHUIS of BERGPLAATS voor Wijnen, terwijl het Huis ruim voorzien is van al die Geriefelijkheden, welke in een welingerigt Huis voor den Fatsoenlijken Stand vereischt worden.

Het Huis Verhuurd tot 1 Mei 1864, met een optiejaar, voor *f* 400 's jaars.

Grondlasten 1863 *f* 39.90.

N.º 3. En een **GEBOUW** en **ERF**, te Dordrecht, naast vorig Perceel, strekkende mede van de Varkenmarkt tot aan de Knolhaven, geteekend A, 345, ingerigt: beneden tot LIKEURSTOKERIJ van de 6de Klasse, met ruime Bergplaatsen en Havenpomp, alsmede Gestukadoord en Behangen KANTOOR met Stookplaats, en boven tot groote, ruime WONING, met Vrijen Opgang, bevattende onderscheidene Gestukadoorde en Behangen KAMERS, waaronder eene Suite, alsmede KEUKEN met Havenpomp.

De Likeurstokerij Verhuurd tot 30 Junij 1864, voor *f* 250 's jaars, terwijl de Bovenwoning te aanvaarden is na de voldoening der Kooppenningen.

Grondlasten 1863 *f* 21.36.

Voormelde Panden zijn te bezigtigen op 4, 5, 11 en 12 Junij a. s., van 11 tot 2 ure, met een Consent-Biljet van den Notaris SCHUYTEN.

Nader onderrigt te bekomen ten Kantore van voorn. Notaris SCHUYTEN, te Dordrecht.

Openbare Verkooping,

op Vrijdag 29 Mei 1863, des morgens ten 10 ure, op de gewone plaats aan de Willemskade te Rotterdam, ten overstaan van den Deurwaarder *J. C. LACH*, van eene aanzienlijke Partij

HOUT,

bestaande in:

500 Greenen BATTENS, 3 × 7.
500 dito DEELEN, 1¼ × 11.
260 dito DITO, 3 × 11 × 18.
200 dito BATTENS, 3 × 7 × 18.
250 dito DEELEN, 1 × 10.
250 Vuren DITO, 2½ × 11.
500 dito DITO, 1¼ × 11.
500 dito DITO, 1½ × 9.
500 SPARREN, van 22 tot 42 Voet.

's Daags vóór de Veiling te bezigtigen.

HENNEP-VEILING

te ROTTERDAM,

op Dingsdag den 2 Junij 1863, des middags ten 12 ure, in de Zaal aan de Scheepmakershaven, wijk 1, n.º 499, van:

525 Bonden ***Italiaansche* HENNEP,** waaronder *Ferrara*, Merk P. C.,
22 „ ***gehekelde Italiaansche* HENNEP,**
266 „ ***Hongaarsche* HENNEP** en **HEEDE,**
76 „ ***Badensche* DITO DITO,** BENEVENS
316 „ ***Beijersch* en *Saksisch* VLAS**
en **47** Tonnen ***Zweedsche* PEK.**

Bij Kavelingen, zoo als nader bij Notitie zal worden aangewezen.

Nadere informatien zijn te bekomen bij de Makelaars MONTAUBAN VAN SWIJNDREGT.

Nieuwe Uitgave.

ZELFBEWARING

een **geneeskundig Volkshandboek**, over de genezing der Zenuwenverslapping van het Ligchaam, als een gevolg van geheime gewoonten of buitensporigheden, die de verrigtingen, waartoe de manbaarheid den mensch in staat stelt, vóór den tijd uitputten, alle hoop op nakomelingschap vernietigen en het huwelijksgeluk in gevaar brengen, door de vervulling te beletten van de verbindtenissen, die een der voornaamste grondslagen van het leven zijn: — door Dr. LA'MERT, N.º 37, Bedford Square te Londen, Lid van het Heelkundig Genootschap in Engeland, enz. Hij is dagelijks ten zijnen huize te consulteren. Wie niet bij hem kunnen komen worden met goed gevolg door middel van briefwisseling behandeld, en de Geneesmiddelen worden in het geheim en op veilige wijze naar alle deelen der wereld verzonden.

De ZELFBEWARING (*La Préservation Personelle*), versierd met zeer veel afbeeldingen en voorbeelden, is verkrijgbaar bij de Boekhandelaars H. T. HENDRIKSEN, Hoogstraat, *Rotterdam;* H. A. MEIJER, N.Z. Voorburgwal, over de Molsteeg, te *Amsterdam*. De Nederlandsche vertaling voor 70 Cents, en *franco* per post 85 Cents; de Fransche uitgave voor 50 Cents, *franco* per post 60 Cents. Op *franco* aanvrage wordt het Werkje door het geheele Rijk verzonden.

NB. Men gelieve opmerkzaam te zijn, dat de éénige uitgave van dit Werkje, onder toezigt en met toestemming van den Schrijver Doctor SAMUEL LA'MERT gedrukt, die is, verschenen bij H. A. MEIJER.

STADS-HERBERG. — NIEUWE WERK.

Duitsch Zomer-Théâtre,
IN DE ZAAL DE MAAS.
HEDEN AVOND VOORSTELLING,
door het uitmuntend Gezelschap van het **Grand Théâtre** te *Amsterdam*, onder Directie van den Heer VAN LIER.
Entrée 49 Cts.

Plaats *WILLEM TELL*

(Kruiskade).
Iederen ZONDAG en DINGSDAG, gedurende den Zomer:

ZOMER-THEATER

VAN HET
KOORPERSONEEL.

Aanvang 8 *ure*. *Entrée* 25 *Cents.*
Programma's zijn aan het Lokaal verkrijgbaar.
R. HENNEBERG.

Logement *de Oude Hoorn,*

te OUD-BEIJERLAND.

De Ondergeteekende maakt het geëerde Publiek bekend, dat hij den **2den Pinksterdag** een **Fraai en Uitmuntend**

MUZIEK-GEZELSCHAP

zal doen hooren. **P. LIETH.**

VERTREK der SPOORTREINEN.

Hollandsche Spoorweg.

Van Rott. naar Amst.: 7.10, 9.10, 10.30, 1.45, 3.25, 7.45
„ „ alleen naar 's Hage: 5.45 's nam., 9.45 's avonds
„ „ naar Schiedam op de werkdagen: 12 's middags
„ Amst. naar Rott.: 7.10, 9.10, 11.40, 2.40, 4.30, 7.40
„ 's Hage „ „ 6.50, 9.16, 10.42, 1.50, 4.15, 6.43, 8, 9.53
Aank. te Rott.: 7.30, 10.3, 11.23, 2.37, 4.55, 7.30, 8.45, 10.40

Vertrek van ***Rijn-Spoorweg.***

Rotterd.: 6.30, 8.15, 10.30, 12 (werkd.), 12.25, 2.20, 4.05 (werkd.), 5.50, 7.50, 9.10.
Amsterd.: 6.35, 6.55, 8.20, 11.05, 12.30, 2.40, 4.25 (werkd.), 6.25, 8.30, 9.
Arnh. n. Utr: 6.10 (werkd.), 7.45, 10.20, 12, 1.55, 6.05, 7.15, 7.45.
Utrecht n. Rotterd.: 5 50, 8.15, 9.05, 12 20, 1.20, 3.40, 5.30 (werkd.), 7.40, 9.45.
Gouda n. Rott.: 7.10, 9.04, 9.35, 1.15, 1.57, 4.37, 6.24 (werkd.), 8.18, 10.32.
Aank. te Rott.: 8.20, 9.40, 10, 1.50, 2.25, 5.10, 7 (werkd.), 8.40, 11.10.

Spoorweg Antwerpen-Rotterdam.

Van Rotterdam: 10.30 's morg. en 3.10 's namidd.
„ Breda: 6.45 's morg., 12.40 's midd. en 5.35 's namidd.
„ Antw: 7.50 's morg., 12.20 's midd. en 5.50 's namidd. de laatste alleen tot Breda en Moerdijk.

Gedrukt en uitgegeven bij
G. en C. A. VAN REYN, te Rotterdam.

27¼, ¾, ¾; dito Stellen, 8 pc., 26⅛, ½, ½. Louis., 5 pc., 78. Vereen. Staten, 5 pc., 64¼, ½, ½; dito 6 pc., 68⅛, ⅜, ⅛. Turkije, Oblig., 6 pc., 50 1/16, ⅜, ¼. Griekenl., Obl., 5 pc., 29; dito Coup., 4⅛.

Beleening 3½, Prolongatie 3, 3½. Disconto 3½ pc.

Door de ophanden zijnde feestdagen was onze fondsenmarkt buitengewoon stil en waren variatiën zeer onbelangrijk; er valt alleen te vermelden dat Oostenr., Amerik. en Mexik. flaauwer waren, bij eenige affaire in eerstgen.

Laatste prijzen ten 5 ure: Oostenrijk, Metall., 5 pc., 64; dito Nation., 5 pc., 67 15/16, 68.

Rotterdam 23 Mei.

			l. k.	h. k.	gebl. k.
Nederl.	Werk. Schuld	2½ pCt.	63⅝		
»	dito dito	4 »	99⅜		
»	Oblig. H.-Spw.	4½ »	101⅜		
Spanje	Binnenl. a 6/m.	3 »	50⅝	50 11/16	
Portugal	Oblig. 1856/62	3 »	47¼	47 5/16	45 5/16
Rusland	Obl. bij Baring.	4½ »	88¼	88⅜	
»	Obl. Amst.	4½ »	90½	90⅝	90½
»	d.° Spw.-Ad.	»	203½	203¾	203¾
Oostenr.	Obl. in Metall.	2½ »	32⅝		
»	dito dito	5 »	64		
»	d.° Nationale.	5 »	68		
»	Ad. fl. 250, 1854	f	253		
Venez.	Obl.	1 »	12 5/16		
Grenada	Obl. Gestemp.		16 9/16	16 11/16	16 11/16
»	Uitgest. Gest.		10 1/16	10⅛	
Turkije	Binnenl.	6 »	50¼	50⅜	
Amerika,	Vereen. Staten	6 »	68½		
»	dito	5 »	64¼	64⅜	64¼
Galveston,	Spw.-Stellen.	8 »	25¼	26	25¼
»	Spw. Fransche	8 »	21¾	22	21¾

Bij eenigen handel waren de variatien over 't geheel van geringe beteekenis; Oostenr. en Turksche iets flaauwer. Vereenigde Staten beter in prijs.

Het Committé der Effecten-Handelaren,
A. J. DE JONGH, *Secretaris.*

Laatste prijzen ten *drie* ure: Ned. Werk. Schuld, 4 pc., 99 5/16. Portug., Oblig. 1856/62, 3 pc., 47 5/16. Rusl., Oblig. 1855, 5 pc., 90 5/16. Oostenr., Metall., 2½ pc., 32⅝; dito Oude, 5 pc., 64, 64 1/16. Vereen. Staten, 5 pc., 64½. Gren., Oblig. Gestemp., 16⅝, 11/16. Equad., Landwarr., 7 1/16, 7 5/32, 7 5/32. Turkije, Oblig., 6 pc., 50 3/16, 5/16, ¼.

Londen 22 Mei.

3 pc. Cons. cont.	93⅝	a	93⅝	3 pc. Rusland.	58½	-	59½
5 pc. Braziliё	100	-	102	5 pc. Sardinië	88	-	89
id. 4½ pc. 1860	94	-	95	3 pc. Spanje	54½	-	54¾
6 pc. Buen.-Ayr.	94	-	96	2 pc. idem	48½	-	49
idem Deferred	38	-	40	idem Passive	34¾	-	35¼
Equador	16½	-	17	id. Com.-B.	12⅜	-	12⅞
5 pc. Grieken	32	-	32½	6 pc. Turkije	88½	-	89½
id. Coupons	14½	-	15	6 pc. idem 1858.	70	-	70½
2 pc. N. Gren.	33	-	34	6 pc. idem 1862.	71½	-	71¾
id. Afgestemp.	16½	-	16¾	4 pc. idem geg.	102	-	104
id. Uitgestelde	9¾	-	10¼	2 pc. Venez.	23¾	-	24½
Land-Warrants	—	-	—	1 pc. Deferr.	12½	-	13
3 pc. Mexico	36½	-	36¾	5 pc. Italië 1861	71⅝	-	71⅞
4½ pc. Peru	88	-	89	2½ pc. Holland.	64½	-	65½
3 pc. idem	—	-	—	4 pc. idem	100½	-	101½
3 pc. Port. 1853	49½	-	50	Wissel Amst. kr.	11.15½	a	16
5 pc. Rusland	94½	-	95½	idem 3 m.	11.17½	a	18
4½ pc. idem	90	-	92	idem Rott. 3 m.	11.17½	a	18

Met geringen omzet verkeerde de beurs in eene vaste stemming.

Parijs 22 Mei.

Frankrijk 3 pc. a cont. 69.30; dito op ultimo 69.35; dito 4½ pc. a cont. 97; dito op ultimo —; Fransche Bank-Actien 3410; Crediet Mobilier 1422.50, 1428.75; Noorder Spoorweg 1033.75, 1032.50; Fransch Oostenr. Spoorweg 493.75, 495; Russ. Spoorw. 432.50; Italië 5 pc. 72.35. Spanje 2 pc. —; dito Binnenl. pc. 51¾; dito Binnenl. 3 pc. —; dito Nieuwe 53½; dito Passive —.

De stemming bleef even lusteloos en binnenl. fondsen sloten weder lager.

Handelsberigten.

Rotterdam 23 Mei.

(Overzigt der week.)

Koffij. In dit artikel ging deze week weinig om, en alleen voor dringende behoefte werden de verlangde prijzen ingewilligd; door te hooge vorderingen is er in de eerste hand niets afgedaan.

Thee. Voor goede middel soorten bestond eenige meerdere vraag, doch te weinig disponibel en geene voorraad in de 1ste hand zijnde, moest de omgang beperkt zijn.

Suiker. Ruwe in eene flaauwe stemming en niet dan tot eene verlaging van f 1½ a 2 op de laatste veilingprijzen te plaatsen; in deze verhouding werden van de deze week binnen gekomene partijen ruim 2000 kranj. en 491 z. Java verkocht. Geraffineerd bij voortduring in eene lustelooze stemming en met steeds lagere aanbiedingen; de kooplust is uiterst beperkt.

Rijst. Geene verkoopen in de 1ste hand hebben plaats gehad; gepelde soorten op vorige prijzen met weinig omgang.

Speecerijen nominaal op vorige prijzen.

Tabak. In de afgeloopene week werden uit de eerste hand 30 v. Ohio afgedaan, en vonden in de tweede hand eenige speculatie partijen van Maryland nemers. Den afloop der gehoudene veiling hebben wij reeds medegedeeld. Aangevoerd werden ex Suzanna Johanna van Batavia 600 p. Java CHDB, en van Bahia ex Rival 1716 p. Brazil.

Katoen. Op de stille berigten van de hoofdmarkten ging in het artikel niets van eenig belang om; sedert gisteren is de stemming echter weder veel vaster en vonden enkele partijtjes tot iets hoogere prijzen koopers.

Metalen. Tin. Banca met veel omgang en betaalde men heden f 79, waartoe te koop bleef.

Indigo bij vaste stemming met kleinen handel.

Verwhout. Domingo blijft loco f 2 3/32 te koop, op levering werd lager aangeboden.

Potasch. Petersburger f 16, Amerik. 1ste soort New-York 1863 f 18½, Toskaansche f 18.

Petroleum met levendigen handel tot goede prijzen, ook op levering werd veel gedaan.

Meekrap zonder handel.

Vetwaren. Van Palmolie vonden 45,000 kil. prima ex Anonimo koopers; resteren nog 44,000 kil. van deze lading; prima Cochin Cocosolie f 35 betaald; afwijkende Amerik. Reuzel bij 25 v. a f 22½ gedaan en a f 22¾, 23 gehouden. Van Berger Levertraan is een partijtje aangevoerd dat a f 23 te koop zoude zijn. Katoenpittenolie bedong weder f 38½ per 100 kil. Petroleum (geraffin.) loco met f 31½ a 32½ cons., zeilend met f 31¾ a 32 entr. en per najaar met f 34 entr. betaald.

Hennep. Van Koningsb. is aangevoerd fijne lange Streemel te koop a f 74, 75, en beste dito a f 72, 73; tegen den 2 Junij zijn in veiling aangeslagen diverse partijen Italiaansche, Hongaarsche, Badensche en Russische.

Schiedam 23 Mei.

Moutwijn, per Ned. vat zonder fust f 11.—.
Jenever, » » » » » » 16 50.
Amst. Proef., » » » » » » 17.75.
Alles zonder de belasting.
Spoeling per Ketel . . . . . . » 1. 50.

Delft 23 Mei.

Kaas. Heden zijn de prijzen geweest f 16 a f 20; ter markt zijn verkocht 130 stapels, wegende 36,154 Ned. ℔.

Amsterdam 23 Mei.

(Overzigt der Week.)

In **Koffij** is zeer weinig omgegaan.

Thee onveranderd; vaste markt, maar stil.

Suiker. Van ruwe bleef de stemming flaauw; er werden tot verlaagde prijzen afgedaan ca. 1300 krjs. Java en 160 v. Nickerie.

Rijst. Het partijtje van 315 b. ongep. Java, per Jacoba & Christina, vond tot hoogen en geheim gebleven prijs nemers. De afdoening der pl. m. 4600 b. ongep. Tafel-, waarvan 1100 b. gep. voor verzending genomen werden, gaf aan onze markt eene zeer vaste stemming, en is onze markt van deze soort bijna geheel ontbloot; naar grove gep. soorten bestond daardoor meer vraag, doch de houders zijn niet genegen vooreerst onder hunne vraagprijzen af te geven, daar de aanvoeren van ongep. niet groot zullen zijn en zij zich dus niet geheel hooger kunnen remplaceren, vooral in gep., daar de ongep. soorten in verhouding der gepelde nog al vrij hoog staan.

Vruchten. Naar Krenten bestond minder vraag; de omzettingen waren daardoor ook van geene groote beteekenis. Smirna Rozijn gezocht tot f 20 a 21, doch is zeer schaarsch.

Specerijen iets meer gevraagd, als Noten n.° 1 en Nagelen. Vanille verkeert in eene zeer vaste stemming; groote afdoeningen vonden niet plaats, daar de houders nog al hoog gestemd zijn. Soya meer begeerd.

Tabak. Van het in veiling verkochte maakten wij reeds melding. Op 4 Junij e. k. zullen nog in veiling worden aangeboden 1354 p. Braziel, per Trym via Cowes, en ca. 1900 p. dito, per Ravenswheel. Voorraad in de eerste hand op heden 2008 v. Maryland, 15 p. Kentucky, 36 v. Stelen, 86 k. Seedleaf, 6076 p. Braziel en 3542 pakken Java.

Katoen zonder handel.

Metalen. In Banca Tin hadden verschillende omzettingen tot stijgende prijzen plaats; er werden omgezet: ca. 3000 blokk. tot f 77, ca. 300 blokk. tot f 77¼, ca. 2500 blokk. tot f 78, ca. 2500 blokk. tot f 78½ en ca. 500 blokk. tot f 78¾; tot den laatstgenoemden prijs bleef te koop. Andere Metalen stil.

Droogerijen enz. Hoewel enkele artikelen meer attentie verdienden, was de stemming over het algemeen lusteloos en waren omzettingen onbeduidend. Palmolie onveranderd. Gom Arabica met meer vraag tot betere prijzen. Eenige gearriveerde partijtjes Gom Elastiek worden aan de markt gewacht. De op 19 dezer te Rotterdam geveilde 837 collies, ca. 38,000 kil., Gom Copal werden gedeeltelijk in veiling en gedeeltelijk na de veiling uit de hand afgedaan. Van Bindrotting kwamen in de eerste hand aan de markt 2340 boss. per Baron van Hardenbroek, die grif koopers vonden.

Indigo blijft in eene goede stemming en hebben weder 40 k. Java met eenigen avans op de veilingprijzen nemers gevonden.

Verwhouten. Laguna Campêche onveranderd; St. Domingo is op zeer spoedige levering bij partij tot iets lageren prijs te koop. De voorraad van gezaagd Maracaibo Geelhout werd tot vasten prijs voor uitvoer geheel opgeruimd.

Harst. Bruine Amerik. wat meer gevraagd en werden daarvan verschillende kleine partijtjes verhandeld.

Terpentijnolie vond tot onveranderde prijzen geregeld nemers voor de consumtie.

Meekrap met zeer weinig handel.

Vetwaren. Traan en Visch. Petroleum met veel handel; in den loop der week zijn gedaan: 200 vs. in loco, 200 vs. zeilend en 500 vs. op levering per Oct.; thans houdt men zeilend op f 32 en najaarslevering op f 35; in loco is weinig voorhanden. Palmolie onveranderd; een klein partijtje prima met water vond koopers tot marktprijs. Traan vast, doch met weinig handel. Ofschoon de Ansjovisch-visscherij nog weinig of niets oplevert, blijft de handel toch weinig beteekenend, doch de stemming is vaster.

Hennep. In onderscheidene soorten werd er tot de bekende prijzen bij gerijf gedaan; een partijtje Bombay werd aangevoerd, hetgeen te koop is tot f 57.

Sterke Dranken. Tot geheimen prijs zijn bij inschrijving afgedaan 36 punch. Rum, per Onderneming van Coronie. Jenever Amst. proef f 16½, Amerik. dito f 18, Londen dito f 19½.

Rogge. Heden verkocht op levering Oct. f 198.

Ter beurze aangeslagen de volgende telegram uit Liverpool van heden: **Katoen** met zeer levendige markt tot voluit de prijzen van gisteren; ruim 8000 b. werden afgedaan. De omzet zou meer zijn geweest, indien de verkoopers niet zoo vasthoudend waren geweest.

Groningen 22 Mei.

Granen, enz. De omzet aan onze markt was heden van weinig beteekenis. Tarwe. Alleen de beste soorten tot vorige prijzen te plaatsen. Rogge aan consumtie als voren. Boekweit 10 c. hooger. Gerst aan pelders tot goed vorige prijzen verkocht. Haver in alle soorten meest tot onveranderde prijzen afgegeven. Boonen goed prijshoudend. Gort stil. Raapolie f 46¾. Lijnolie f 45.

Londen 22 Mei.

Suiker met goeden handel; 351 v. W.-Ind. bedongen vorige prijzen, 3000 z. fair Clayed Manilla bedongen 31/3, 800 k. Havana goed blond 37/, 1329 k. dito n.° 12 zeilende 23/. Geraffin. flaauw en stil; ord. lompen 46/6, mooije brooden 46/9. **Rum** flaauw, ord. Jamaica 2/3. **Koffij** zonder handel. **Thee** stil. **Katoen** flaauw, prijzen ruim ½ d. lager. **Metalen.** Schotsch Gietijzer stil, 50/7½. Tin, Straits 126/. **Zwavel** vast, goede 2a loco £ 6.10/. **Oliën.** Lijn- stil 45/3, Julij/Dec. 42/6; Raap- als voren, Sept./Dec. 46/6; Cocos- flaauw, Ceylon 48/ a 49/, Cochin 50/ a 50/6; Palm- stil 37/ a 37/6; Terpentijn- vaster, Fransche 96/, Amerik. in een doen 98/; Petroleum stil 1/9, ruwe £ 14.10/ a 15. **Talk** in een doen 43/3 a 43/6, loco tot Junij 43/6 a 43/9, Julij/Sept. 46/ a 46/3.

Graanmarkt met goeden aanvoer. Tarwe met eenige vraag tot vorige prijzen. Amerik. Meel vast. Gerst bij kleine partijtjes tot vorige prijzen te plaatsen. Boonen vast. Erwten onveranderd Haver met goeden handel; goede kwaliteit prijshoudend, mindere soorten iets lager. Lijnzaad zeer vast. Raapzaad iets lager. De aanvoer bedroeg van 18 tot 21 dezer: Eng. Tarwe 20,830 q.; Gerst 2110 q; Haver 45,520 q.; Meel 1170 z. en 7230 v.

Antwerpen 22 Mei.

Koffij vast, met goeden handel. **Granen** stil tot vorige prijzen; Tarwe oude Oostz. f 12⅜. Rogge Amerik. f 7¾ entr. **Huiden.** Heden werden in veiling afgedaan gedr. kav. n.° 263 a 39½ c., n.° 281 a 38½ c., 1000 st. van kav. 359 a 47 c., n.° 362 a 43½ c., n.° 363 a 44 c. Gez. n.° 8 a 25 c., n.° 26 a 25 c., n.° 100 a 26 c., n.° 115 a 26 c., n.° 135 a 27 c. **Meekrap** met eenige vraag voor export tot f 22 a 23. **Oliezaden** stil. Lijnzaad Odessa en Marian. f 16½ a ¾. **Petroleum** stil; geraffin. gele fr. 68, per Sept. fr. 74½. **Suiker.** Voor Candij is veel vraag.

Havre 20 Mei.

Katoen flaauw in afwachting der tijdingen uit Amerika; tot 3 ure zijn echter nog 1200 b. afgedaan. Men betaalde laatstelijk voor Tinnevelly bon ord. per Mei

Weerkundige Waarnemingen op 23 Mei 1863. — 8 uur v. m.

NAMEN der PLAATSEN.	BAROMETER te Maastricht en verschil.	WIND. rigting.	WIND. kracht.	TEMPERATUUR.	TOESTAND DER Lucht.	TOESTAND DER Zee.
	Millim.			*Celsius.*		
Hartlepool	— 4. 3	N.O.	—	+ 11. 1	schoon.	slecht water.
Groningen	+ 3. 2	N.O.	3	+ 11. 4	—	—
Helder	+ 3. 4	O.N.O.	2	+ 10. 7	—	—
Yarmouth	—	N.O.	—	—	schoon.	—
Vlissingen	+ 1. 1	N.O.	10	+ 10. 8	—	—
Maastricht	751. 3	N.W.	2	+ 10. 0	—	—
Portsmouth	+ 3. 9	O.N.O.	ligte bries.	+ 8. 9	—	stil.
Plymouth	+ 3. 6	O.N.O.	gewone bries	+ 11. 1	schoon, bewolkt.	slecht water.
Havre	+ 1. 6	O.N.O.	stijve bries.	+ 10. 0	betrokken.	stil.
Parijs	— 1. 2	N.O.	5	+ 9. 6	»	—
Brest	— 1. 2	N.O.	15	+ 9. 8	»	slecht water.

Alzoo grootste verschil in Nederland H 3. 4 M; generaal idem Po 8. 2 Ha.

Scheepstijdingen.

Brouwersh. (N.O.)
Vertrokken.
23 mei *Galileï*, Voss, Helvoet
Emma, Ewert, d.°
Jacobus Anthonie, Mellema, d.°
Louis Gertz, Matz, d.°
Aangekomen.
Nummer Fünf, Albrecht, Pillau

Hellevoet (NO) *Aang.*
23 mei *Granville*, Bell, Newcastle
Adler, Bakhand, Dantzig
Zwijger, Wolthers, d.°
Johanna, Luther, d.°
Unscarius, Jacobsen, Riga
Klazina Arendina, Veldhuis, d.°
Horus, Zeplien, Zierikzee
Clyde, Newby, Brouwersh.
Ossian, Clarke, d.°
Jacobus Anthonie, Mellema, d.°
Emma, Ewert, d.°
Galileï, Voss, d.°
Louis Gertz, Matz, d.°
Vertrokken.
23 *Albatross* (st.), Liverpool
Sara (st.), Londen
Atlantic, Tarras, Newc. (is bij de Kwak geankerd)
Volunteer (st.), Leith
Louise (st.), Grangem.

Brielle (N.O.) *Aangek.*
23 mei *Nijverheid*, Kemper, Dantzig
Vertrokken.
23 *Magnet* (st.), Londen
Cologne (st.), d.°
Adm. Cator (s). Hartlep.
Ocean Queen (st.), Hull
Lord Raglan (st.), Newc.
Jane, Griffith, d.° (is vlot en in zee gezeild)

Texel (N.O.) *Aangek.*
21 mei *Margrietha*, de Vries, Newcastle
Alert (st.), Hull
Creole, Jörgensen, Droback
22 *Venator*, Hove, Windau
Elisabeth, Zeven, Dantzig
Vertrokken.
22 *Twee Zusters*, de Groot, Londen
Cornelia, Bijkerk, d.°
Laura & Adèle, Lundt, Newcastle
Herman de Ruyter, Esink, d.°

Vlie *Aangekomen*
21 mei *Catrina*, Suhr, Flensburg
Jonge Jacob, Herman, Christiansand
Hvalen, Andersen, Osterrisoer
Christine, Abrahamsen, Droback
Cardenas Packet, Fraay, Hamburg
Vertrokken.
21 *Ann Livingston*, Parkin, Newcastle
Maria, Pagel, d.°
Zenobia, Carter, Yarm.th
Johannes, de Boer, Christiania
Erstatningen, Larsen, Tvedestrand
Amsterdam (s), Hamburg

Oostmahorn *Aangek.*
21 mei *Jantje Martens*, Ates, Dantzig
Vertrokken.
21 *Drie Gezusters*, Pluktje, Engeland
Groningen, Looze, Hull

Vlissingen *Aangek.*
22 mei *Twee Kornelissen*, Potjer, Buenos-Ayres
Froukje, Koops, Rostock
Vertrokken.
20 *Nummer Vier*, Brandt, Konstantinopel
21 *Trois Marguérites*, Blanchereau, Bilbao

—o—

Buenos-Ayres *Aang.*
26 mrt. *Antonius*, de Vries, Gualaguachu
30 *Elisabeth & Helena*, Meedendorp, Amst.
31 *Jantina*, Douwes, Hamb.
5 apr. *Dorothea Henriette*, Smit, Rotterdam
7 *Jeannette Marianne*, v. Ingen, Monte-Video
8 *Voorwaarts*, Kerkstra, Hamburg
Vertrokken.
9 *Elisabeth & Maria*, Bok, Uruguay
Hertha, Warnaar, d.°
Maria Magdalena, Willenbrink, N.-York
In lading.
14 *Anna Maria*, v. d. Kooy, Antwerpen
Diana, Masdorp, d.°
Maria Cornelia, Brinkerink, d.°
Nina, Huisman, d.°
Udo Frederik, v. d. Werf, d.°
Jakoba, Reinders, Holland
Antonius, de Vries, Engeland
Maria Johanna, Driest, Londen
Herman Albert, Potjewijd, New-York
Maria Anna, de Jong, d.°

Rio-Grande *Aangek.*
11 april *Jantina Ikina*, Lever, Cadix
Vertrokken.
29 mrt. *Noordhorn*, van Leeuwen, Marseille
4 apr. *Willem*, Molenaar, Fernambuck
12 *Aluda*, Dallinga, New-York
Broederschap, Roodenburg, Falmouth

Rio-Janeiro *Aangek.*
16 april *Thorbecke*, Witting, Hull
Vertrokken.
9 *Silentium*, v. Leeuwen, (v. Rott.) Melbourne (na geëindigde reparatie)
14 *Anna Maria Henriette*, de Jong, New-York
18 *Professor Suringar*, Kuiper, Maroïm

Fernambuck *Aang.*
20 apr. *Harmonie*, Tunteler, Antwerpen (vertr. 29 n. Bahia)

Triëst *Aangekomen*
16 mei *Geertina*, Brouwer, Venetië

Venetië *Vertrokken*
18 mei *Alida Pronk*, Scholtens, Triëst

Livorno *Vertrokken*
13 mei *Leo Sinnige*, Karsies, Amsterdam
Aangekomen.
18 *Cornelia Louisa*, Cazimier, Glasgow

Genua *Aangekomen*
19 mei *Rapid*, Asberg, Amst.

Gibraltar *Aangek.*
10 mei *Dankbaarheid*, v. d. Berg, Vlaardingen (vertr. 15 n. St. Ubes)
14 *Marie*, Klein, Girgenti n. Harburg
Geert Herwig, Pluym, Triest n. Rio-Jan.
Noordster, Stevens, Benicarlo n. Hamburg
Anna, Hoetjer, Marsala n. St. Pet.
Familietrouw, Woortman, Messina n. Dantzig

Bordeaux *Vertr.*
23 mei *Ondine* (st.), Amst.

Redon *Vertrokken*
17 mei *Bonne Mère*, Legoff, Rotterdam

Liverpool *Vertr.*
21 mei *Elisabeth*, Zeven, Hamburg

Swansea *Vertrokken*
21 mei *Renske*, Nepperus, Oporto

Cardiff *Vertrokken*
20 mei *Jan Smit*, Boon, Genua

Jersey *Vertrokken*
20 mei *Wesley*, le Couteur, Rotterdam

Truro *Aangekomen*
20 mei *Soranus*, Poelman, Groningen

Falmouth *Aangek.*
22 mei *Gebr. Smit*, Smit, Cette n. St. Petersb.

Plymouth *Binneng.*
21 mei *Jonge Jan & Marg.*, Jelies, Fowey n. Bremen

Poole *Vertrokken*
18 mei *Oncko & Johan*, v. Groenenberg, Runcorn

Dungeness *Gepass.*
20 mei *Johanna Christina*, le Clercq, S. Shields n. Soerabaija
21 *Aletta Augusta*, Tinholt, Batavia n. Amst. (met loods aan boord)

Douvres *Gepasseerd*
21 mei *Eduard*, Wieting, Rott. n. New-York

Londen *Uitgeklaard*
21 mei *Heinrich & Ubbo*, Norman, Amsterd.
In lading.
22 *Gills*, Mann, Rotterd.
Elizabeth, Tummons, d.°

Harwich *Aangek.*
21 mei *Uncle Billy*, Newcastle n. Rott.
W. S. Flower, d.° n. d.°
Johan Cornelis, Scholten, Ipswich n. Stettin

Sunderland *Aangek.*
20 mei *Helena*, Amsterdam

Newcastle *In lading*
20 mei *Albebaran*, Meyboom, Soerabaija

Leith *Aangekomen*
21 mei *Verwachting*, Ruiten, Harlingen

Ostende *Aangekomen*
21 mei *Anna*, Jongebloed, Memel

Hamburg *Vertr.*
22 mei *Hillechina Scholtens*, Scholtens, Archangel

Cuxhaven *Uit zee ter.*
21 mei *Libra*, Borst, n. Gothenburg
Louisa Geerdina, Wever, n. Stockholm

Bremerhaven *Vertr.*
20 mei *Dirkje*, Poort, Amst.

Kiel *Aangekomen*
20 mei *Æolus*, Dekker, Londen

Stettin *Vertrokken*
20 mei *Willem I* (s), Rönne
Eendragt, Boer, Holland

Swinemunde *Aang.*
20 mei *Jonge Lieffert*, Bakker, Tayport
Henriette, Wever, d.°

Dantzig *Aangekomen*
20 mei *Elisabeth*, Hansen, Amsterdam

Pillau *Aangekomen*
20 mei *Concordia*, Haut, Amsterdam
Margaretha, Panman, Londen
Bérénice (st.), St. Pet.
Vertrokken.
20 *Cito*, Callesen, Amst.

Kroonstad *Aangek.*
17 mei *Hollander* (s), Rott.
18 *Elisabeth Lollina*, Carst, Amsterdam
Elisabeth, Naatje, dito
Hermann, de Vries, dito
Orion, Jongman, dito
Sieka, Doewes, Rotterd.
Catharina, Drok, Koningsbergen

Gothenburg *Uitgekl.*
19 mei *Geessina*, Riks, Engeland

Christiania *Aangek.*
15 mei *Fortuna*, Andersen, Amsterdam
Uitgeklaard.
15 *Geertruida*, de Groot, Holland

Korsoer *Aangekomen*
19 mei *Concordia*, Huizing, Hamburg

Holbeck *Aangekomen*
18/20 mei *Reenna*, Bakker, Kopenhagen

Kopenhagen *Gepass.*
19 mei *Zwaluw*, de Vries, Bergen n. St. Pet.
20 *de Unie*, Posta, Boness n. dito

Elseneur *Aangek.*
20 mei *Afiena*, Potjewijd, Windau n. Schiedam
Hoogezand, v. Driesten, Amst. n. St. Petersb.
Alcyon, Koss, dito naar Dalaroe
Gepasseerd.
18 *Jacoba Alida*, v. d. Laan, Liverpool n. Riga
George, Mulder, Grangem. n. St. Pet.
19 *Jacobina*, Maathuis, Ipswich n. Stettin
20 *Zeemanshoop*, Hanssens, Amsterd. n. Sundswall
Annegiena, Jonker, naar de Oostzee
Alida, van der Veen, Stettin n. Holland
Belina, Vlas Pot, Arensburg n. dito

Holtenau *Gepass.*
19 mei *Anna*, Kuiper, Stolpmunde n. Dordt
20 *Catharina*, Velvis, Colberg n. Rotterd.
Fenna, Balsen, d.° n. d.°
Zwei Gebr., Doyen, Dantzig n. Zwolle
Johanna Wilhelmina, Oosterhuis, Stettin n. Antwerpen
Magrieta Hillegina, Pekelder, Elbing naar Schiedam

Rendsburg *Gepass.*
19 mei *Fr. Trientje*, Evers, Colberg n. Rotterd.
Anna, Veldkamp, Stettin n. Groningen
Drie Gebr., de Groot, d.° n. Rusterzijl
20 *B. Roemelingh*, Visser, Elbing n. Bremen
Magrietha Meijering, de Jonge, Russ n. Burg
21 *Reina*, Kruisinga, Dantzig n. de Wezer
Aangekomen.
20 *Tweeling*, Schoemaker, Boness

—o—

Amsterdam 23 mei. Volgens brief van kapit. Sikkens, voerende het schip *Jonge Eduard*, van hier naar Suriname, in dato 19 dezer, bevond hij zich toen in goeden staat zeilende op de hoogte van Douvres; aan boord was alles wel.

— Aangaande het schip *Anna & Elise*, kapit. de Roever, van Shields naar Batavia (zie ons vorig N.°), wordt, volgens brief van den kapitein, gemeld, dat het den 20 dezer door twee stoombooten uit het Northumberland-dok gesleept wordende, buiten het bassin stootte en aan den grond vastraakte; de sleepers knapten af; niettegenstaande de assistentie van 6 stoombooten was het niet af te brengen. Onmiddellijk werden de steenkolen gelost; ten 11 ure zat het schip 14 voeten geboeid, lag geheel op zijde, het water drong met alle kracht in en ten 4 ure was het geheel vol water geloopen. Men was bezig zoo veel mogelijk van tuigage en van provisie te bergen en had accoord aangegaan om het schip te lossen en te ligten.

Kroonstad 18 mei. Het schip *Hillechiena*, kap. Scherphuis, van Bergen n. St. Petersburg, bij Cronslott aan den grond vastgeraakt (bev. gemeld), is, na een gedeelte der lading gelost te hebben, met assistentie van eene stoomboot weder in vlot water gekomen.

Londen 22 mei. Aangaande het schip *Solferino*, kapit. Pendleton, den 2 october van Akyab naar Falmouth vertrokken en den 22 december ll. gepraaid, heeft men sedert niets vernomen.

Portsmouth 21 mei. Het tijdelijk lichthuis en bijbehoorenden opstand, geplaatst op de Noman, alwaar een fort zal opgerigt worden, is heden nacht aangevaren en vernield door het Deensch galjasschip *Carl August*, van Dantzig n. Southampton, met loods aan boord. De lichtwachter en jongen zijn gered.

Lowestoffe 21 mei. Het schip *True Briton*, k. Lovell, v. Newcastle naar Rotterdam, is gisteren lek alhier binnengeloopen.

—o—

Gepraaid:
16 april, op de hoogte van Lissabon, *President Benson*, Nidschelm. van Rotterdam n. Boston (A.).
7 mei, op 40° 46′ NB. en 28° 52′ WL., *Koophandel* (Ned. bark).

Gezien:
11 mei, op 49° 15′ NB. en 7° 30′ WL., *Californië*, de Wijn, van Liverpool naar Batavia.

—o—

Rotterdam *Uitgekl.*
22 mei *Wicherdina*, v. Dijken, St. Petersb.

Hellevoet *Zeilklaar*
Bordeaux, Nelson, Newc.
Espérance, Mitzlaff, d.°

Amsterdam *Vertr.*
22 mei *Zeemeeuw*, Kayzer, Newcastle

—o—

Rivierberigt.

Rotterdam. Hoog water 24 mei: 1ste getijde 7 ure 18 min.; 2de get. 7 ure 42 min.; — 25 mei: 1ste get. 8 ure 8 min.; 2de get. 8 ure 32 min.

Arnhem. Waterhoogte 23 mei 1.38 el. (gew. 3 d.)

Keulen. Rijnhoogte 23 mei 7 voet 7 duim Rijnl. (gewassen 4 d.)

Aangekomen 22 mei: G. Könen van Rotterdam met 2042 c. en A. Holthaus van Amsterdam met 3363 c.

Cargalijsten.

Rotterdam.

SOERABAIJA, Susanna Johanna, J. P. Peters. — 810 p. Tabak, Kreglinger en Co; 269 st. Huiden, J. J. Suermondt; 1147 en 853 st. dito, A. C. Fraser en Co.; 1000 kranj. Suiker, A. G. de Roock; 43 st. Huiden, Order. — Voor Amsterdam: 833 kranj. Suiker, 1010 boss. Bindrotting, Rutgers en Hissink; 49 kr. Suiker, J. Rahder Hz.: 40 pakk. Tabak, Order.

Amsterdam.

LONDEN, Diana (st.) — 331 koek. Koper, Z. Kemper; 22 k. dito en 115 k. Blik, Surie en Lingeman; 50 v. Cement, Folkers en Co.; 125 z. Suiker, Wed. W. Wieffering; 54 cer. Amandelen, E. E. Visser en Zn.; 5 b. Leder, L. S. Gompen Jr.; 122 v. Talk, 112 b. Tabak, 280 k. Suiker, 78 b. Cassia, 55 v. Potlood, 58 v. Petroleum, 10 v. Lijm, 2 v. Wijn, 3 v. Olie, 90 cer. Amandelen, 8 b. Hop, 40 k. Thee, 36 k. Gom, 20 v. Bier en diverse Koopm., Order.

DANTZIG, Engelina, Konter. — 85 last Rogge, Order.

DANTZIG, Metje Schönfeldt, van Dijk. — 51 l. Rogge en 10 l. Tarwe, Order.

fr. 200, per Junij fr. 197½, per Julij fr. 195, per Aug. fr. 189 a 190. — **Koffij.** Haïti fr. 86, dito van de Kaap fr. 91, Rio ongew. fr. 89½. **Suiker** stil; Bahia n.° 12 fr. 30. **Huiden.** M.-V. gez. Koe- fr. 51½, d.° Ossen- fr. 58. **Potasch.** Amerik. 1a fr. 36½. **Paarlasch** fr. 47. **Talk.** New-York fr. 51½. **Wol.** La Plata fr. 2.30 a 2.50.

21 Mei.

Katoen stil. **Koffij** en **Suiker** met geringen handel.

Bahia 18 April.

Suiker. 800 k. inf. bruine bedongen 1 $ 600, en kleinigheden 1 $ 600 a 1 $ 700 naar kwal. In witte ging zeer weinig om en de notering is nominaal 2 $ 100 a 2 $ 400. **Katoen** zonder handel, laatste prijs 15 $ 000. **Koffij** alleen voor cons. verkocht; er is geen voorraad, ongew. 2de kwal. 6 $ 200 a 6 $ 500. **Cacao** onveranderd op 3 $ 500 a 4 $ 000. **Huiden** dr. 200 reis en gez. 150 reis. **Rum** gevraagd tot stijgende prijzen en met 70 a 75 $ 000 betaald. **Tabak** lager in prijs op de ongunstige berigten van Europa; er ging zeer veel om a 3 $ 800 voor 2de soort, 4 $ 000 voor 1ste en 5 $ 400 voor superior; de voorraad in de 1ste hand neemt sterk af.

INVOER-ARTIKELEN. **Kaas.** 281 kn. Holl., van Bordeaux aangebragt, werden gedeeltelijk verk. a 2 $ 300 per kist. **Boter.** Eng. 750 reis, en Fransche 660 reis. **Kaarsen.** 400 kn. Compositie werden van Bremen aangevoerd; de prijzen zijn onveranderd. **Jenever.** Er werden 1300 Demi-johns van Bremen aangebragt, die nog niet ter markt zijn; de notering is 380 a 400 reis voor Jenever in vn. **Rijst.** 300 b. van Liverpool aangebragt, bedongen 2 $ 600. **Zout** onveranderd in prijs op 320 a 400 reis. **Vrachten.** De Clarisse werd naar Bremen bevracht a 55/ per ton. **Wissel** op Londen 90/d. zigt 28 d.

Rio-Janeiro 24 April.

Sedert het vertrek der laatste mail naar Europa op 8 dezer is de stemming der markt verbeterd; vooral is de geldmarkt gemakkelijker en papier van eerste huizen is tot 9½ a 10 pc. te disconteren, ofschoon de banken nog niet beneden 10 pc. noteren; verscheidene firmas hebben belangrijke sommen aan de schatkist geleend a 8 pc. **Koffij** met geregelden omzet tot eene verhooging van r. 100 op de laatste noteringen. Sedert het arrivement der Europesche mail is de markt stil; aan den eenen kant willen de koopers geene zaken doen tot prijzen die hun, niettegenstaande de gunstige tijdingen, weinig hoop op voordeel geven, terwijl aan den anderen kant de houders door den geringen aanvoer zeer vast gestemd zijn. De aanvoer der 2 laatste weken bedroeg 30,000 b. en de voorraad heden 65,000 b.; verkocht werden 47,660 b., waarvan 19,460 b. voor het Kanaal en het noorden van Europa; men betaalde per lot voor 't Kanaal r. 6900 a 7100 en voor het noorden van Europa r. 7200 a 7400, en per kwaliteit Washed 8000 a 8600, superior 7400 a 7500, 1a good 7000 a 7200, 1a ord. 6700 a 6800, 2a good 6500 a 6600, 2a ord. 6000 a 6300; de Koffij-handelaars eischen echter heden eene nieuwe prijsverhooging van r. 100. Verscheept werden 81,681 b., waarvan 50,405 b. naar Europa.

INVOER-ARTIKELEN. Holl. **Jenever** 5700 a 5800. Holl. **Kaas** 2200. **Zout** r. 500. **Steenkolen.** Cardif 18 $ 500 a 19 $ 500. **Vrachten** naar het Kanaal en Middell. Zee 52/6 a 57/, Vereenigde Staten 45/ a 50/, Havre fr. 60, Marseille fr. 50, andere destinatien nominaal. **Wissel** op Londen 27⅞ a ¼, Parijs 3.45 a 3.48, Hamburg 652.

ADVERTENTIEN.

Getrouwd:

G. ZAAIJER
en
T. KRANENDONK.

Ridderkerk 22 Mei 1863.

DIRECTEUREN der **Reederij *de Hoop***, te *Vlaardingen*, noodigen de Deelhebbers uit tot het bijwonen der

VERGADERING,

welke zal gehouden worden in het Logement **den Hollandschen Tuin** aldaar, op Dingsdag den 2 Junij aanstaande, des middags ten Twaalf ure, en wanneer door hen de gewone Jaarlijksche Rekening zal worden gedaan.

Het BESTUUR van de 2de Sectie der Dordrechtsche Afdeeling ***het Metalen Kruis***, vereenigd met de 2de Sectie der Afdeeling Rotterdam, heeft besloten, op Maandag den 25 Mei een

PLEIZIERTOGTJE

met de Stoomboot te ondernemen van **Dordrecht** langs **Rotterdam, Schiedam, Vlaardingen** naar **Brielle**, om daar onze Oude Wapenbroeders te ontmoeten. Het Bestuur voorn. noodigt de Leden der verschillende Afdeelingen uit daaraan deel te nemen, ten einde eenen vriendschappelijken dag te slijten. De Boot vertrekt des morgens ten 7 uur van Dordrecht, 8½ uur van Rotterdam, 9½ uur van Schiedam en ten 10 uur van Vlaardingen, ten einde ook onze Oude Wapenbroeders van Maassluis te Brielle te ontmoeten, en des namiddags weder te retourneren.

Dordrecht en *Rotterdam* 22 Mei 1863.

Het Bestuur voorn.,
R. J. VAN DER HORST, *Pres.*
D. J. SAMOT, *Pres.*

De ADMINISTRATEUR van het Gebouw ***het Fransche Koffijhuis*** adverteert, dat ten zijnen Kantore het

Dividend-Bewijs N°. 2,

vervallen 1 Mei 1863, wordt **betaald** met ***f* 40** voor **1/36 Aandeel.**

JAN VAN DER HOOP Jac. Zn.

Een PERSOON,

van de P. G., die vele Binnen- en Buitenlandsche Handels- en Industrieele Relaties bezit, de Fransche, Engelsche en Duitsche Talen magtig, met Administratie bekend en de beste Getuigschriften kunnende produceeren, biedt zich aan tot het doen van **Binnen- of Buitenlandsche Reizen** en het **opnemen van Commissies.** Reflecterende adressere men zich onder letter F, aan de Rotterdamsche Courant, Hoogstraat, 10—77, te Rotterdam.

TE HUUR,

om des verkiesende dadelijk te aanvaarden, een ***BUITEN***, met **Moestuin** en **Boomgaard**, goede **Steenen Huizing** en riant Uitzigt, geschikt voor *Zomer-* en *Winterverblijf*; gelegen in het oostelijk gedeelte van de Stad. Te bevragen bij P. J. VAN SCHAIK, *Timmerman*, Binnenweg.

Rotterdam 23 Mei 1863.

TERSTOND TE HUUR eene zeer net Gemeubeleerde en goed gelegen

VOORKAMER,

op de Eerste Verdieping, tot den zeer billijken prijs van ***f* 16.—** per maand. Adres, met *franco* Brieven onder letter G, aan het Bureau der Rotterdamsche Courant, Hoogstraat, 10—77.

NATIONALE LEVENSVERZEKERING-BANK.

Goedgekeurd door Z. M. den KONING.

Volteekend Waarborgkapitaal EEN MILLIOEN GULDEN.

Spaarkas- en uitzet-verzekeringen voor Kinderen.
Verzekeringen tot voorziening in plaatsvervanging bij de Militie.
Pensioen-verzekeringen voor Weduwen en Weezen.
Kapitaal en Rente-verzekeringen voor den ouden dag, betaalbaar op zekeren leeftijd of bij vroeger overlijden.
Verzekeringen voor naar de Koloniën vertrekkenden, en op het leven van Zeevarenden.
Verzekeringen van klein bedrag, tot dekking van kosten van laatste ziekte, Begrafenis, enz.
Herverzekering van Premien.

Dadelijk ingaand regt van 25% aandeel in de Winst.

Hoofdkantoor: **Rotterdam, Oppert, n.° 18.**

De Directie { **Mr. W. S. VAN REESEMA**, *Dir.* / **S. VAN DER HELD** Wz., *Adm.*

Inlichtingen zijn te verkrijgen en Prospectussen *kosteloos* te bekomen bij de **Directie** en de Heeren **Agenten en Correspondenten** in de navolgende Gemeenten der Provincie Zuid-Holland:

Aarlanderveen,	J. van den Berg Jz. en Zoon.	Mijnsheerenland,	Mr. J. van Andel.
Alblasserdam,	A. A. Tulleners.	Naaldwijk,	P. A. Vroeg.
Beijerland (Oud-)	J. C. Gerlings.	Nieuwenhoorn,	J. L. Pisuisse.
Bommel (Den)	R. van Dam.	Nieuwveen,	L. Volbregt.
Cappelle a/d. IJssel,	D. C. Kley. (Agent.)	Noordwijkerhout,	Dr. T. J. Freericks.
„ „ „	J. Bon. (Corr.)	Numansdorp,	N. Blank.
Charlois,	W. Nugteren Gz.	Overschie,	A. Bolk.
Delft,	Mr. P. Post Uiterweer.	Ouddorp,	K. Voogd.
Delfshaven,	C. J. Moreau.	Ouderkerk a/d. IJssel,	W. van Waning.
Dirksland,	D. de Vries.	Poortugaal,	J. Berkhout Az.
Dordrecht,	C. van Wageningen.	Ridderkerk,	A. J. Rank.
Giessendam,	R. C. Landsman Az.	Rijnsaterwoude,	C. van Mourik.
Goedereede,	G. van de Wende.	Rijswijk,	N. G. Nieuwenhuizen.
Gorinchem,	Mr. G. Matthes.	Rotterdam,	A. J. Mieders (Agent.), Leuvehaven, westzijde, wijk 3, n.° 18.
Gouda,	A. Kapteyn.		
's-Gravenhage,	G. M. A. Macquelin, Hofspui, n.° 38.	„	A. K. J. van Rijnbach, (Corr.) Schiekade n.° 530.
„	B. Unterhorst, Amsterdamsche Veerkade, n.° 17.	„	J. C. Lach (Corr.), Westewagenstraat, n.° 561.
's Gravezande,	A. de Vletter.	Sassenheim,	C. van Dorp.
Hardinxveld,	H. J. J. A. Lulofs.	Schiedam,	K. J. van Erpecum.
Hazerswoude,	C. J. Papôt.	Sommelsdijk,	J. van Bochove.
Hellevoetsluis,	C. F. Blankenstein.	Spijkenisse,	P. Kwak.
Hillegersberg,	B. A. Verhey.	Streefkerk,	H. Gautier.
Katwijk a/d. Rijn,	J. H. Berckenkamp Ds.	Tonge (Nieuwe)	K. M. Houtaar. (Agent.)
Klaaswaal,	G. Aenmy.	„ „	P. van Eesteren. (Corr.)
Kralingen,	H. Hirondelle.	„ (Oude)	J. van der Meulen.
Leyden,	J. M. van Dishoeck.	„ „	J. le Roy.
Leydschendam,	J. A. Jongenbloed.	Vianen,	Mr. H. W. Waardenburg.
Leyderdorp,	G. van Geer.	Vlaardingen,	K. S. van der Brugge.
Loosduinen,	J. A. van Driest.	Wateringen,	P. Ammerlaan.
Maasland,	P. Bergwerf.	Woubrugge,	J. J. Heenk.
Maassluis,	G. Dirkzwager.	Zwammerdam,	M. W. Scheltema Ez.
Meerkerk,	J. F. Schuld.	Zwartewaal,	J. Hoffijzer.
Monster,	G. van Luik.		

AGENTEN worden gevraagd in die Gemeenten der Provincie waar de BANK nog niet vertegenwoordigd wordt.

DE VRIEND VAN IEDEREEN.

De PILLEN van HOLLOWAY.

Galachtigheid, ziekte aan den Lever.

Na lang nat weder zal de heete zomerzon veroorzaken dat de lucht overvloedig met verderfelijke dampen is opgevuld, welke dampen koorts en ontsteking in de darmen zullen voortbrengen. Om de werkeloosheid van den lever (hetwelk gewoonlijk de eerste vermaning van koorts is) te doen ophouden, zijn de Pillen van Professor HOLLOWAY weergaloos. Deze Pillen zijn zoo gemakkelijk en zoo goedkoop te verkrijgen, dat men niet bevreesd behoeft te zijn om ze dadelijk te kunnen gebruiken in gevallen van misselijkheid, slechte spijsvertering, ongestelden lever, stijve darmen, in een woord, in alle ongemakken der functien. Deze Pillen hebben eene gelukkiger uitwerking op de verteringsorganen dan eenig ander geneesmiddel, hetzij plantaardig of mineraal. Door het gebruik van dezelven kan men zich eene goede gezondheid verzekeren.

De Pillen van Holloway zijn het beste Geneesmiddel der Wereld voor de volgende Ziekten.

Dagelijksche, anderdaagsche en derdendaagsche Koortsen.	Geelzucht.
	Leverziekten.
Aamborstigheid.	Lendenpijn.
Galziekten.	Aambeijen.
Blaasjes op de Huid.	Rhumatiek.
Pijn in de Ingewanden.	Moeijelijk Wateren.
Koliek.	Huidziekten.
Verstopping in de Darmen.	Klierziekten of Koningszeer.
Tering.	Keelpijn.
Verzwakking.	Steen en Graveel.
Waterzucht.	Secundaire Verschijnselen.
Roode-Loop.	Gezwellen.
Roos.	Zweren.
Vrouwen-Ziekten.	Etterbuilen.
Aanvallen van Beroerten.	Wormen van alle soorten.
Jicht.	Venerische Ziekten.
Hoofdpijn.	Tic-douloureux.
Slechte Spijsvertering.	Zwakheden uit welke oorzaak
Ontsteking.	ook, enz., enz.

Zijn op *franco* aanvrage a contant te bekomen bij den Heer P. J. H. GILTAY, Depôthouder te *Dordrecht*, bij den Heer M. CLOOS, in de Vriessche Apotheek, Hang, bij de Zeevischmarkt, n.° 441, te *Rotterdam*, en bij den Heer J. STRAATMAN, Hoofd-Depôthouder te *'s Hertogenbosch*; alsmede in **Holloway's Etablissement** te *Londen*, 244, Strand, en te *New-York*, 80, Maiden-Lane.

Door het vermeerderd debiet zijn de prijzen als volgt: Doosjes Pillen *f* 0.80, *f* 1.85, *f* 3, *f* 6.75, *f* 13.50, *f* 20.50.

*** Door de grootste hoeveelheid te nemen bevoordeelt men zich aanmerkelijk.

NB. Bij iedere Doos is een Biljet, dat verklaart hoe men de Patienten moet behandelen.

BONNETERIE
CHEMISES SUR MESURE,
CHs. COUCKE,

515, Hoogstraat.

SCREW STEAM SHIPPING COMPANY.
Wekelijksche Dienst
TUSSCHEN

ROTTERDAM en LONDEN,

voor GOEDEREN en VEE.

Het Engelsch Schroefstoomschip

Earl of Auckland,

Kapitein WILLIAM W. APPLETON,
vertrekt **Woensdag 27 Mei**, des morgens vroeg.

Adres bij de Agenten G. LEVINGSTON & ZOON en J. A. HOUWENS, te Rotterdam, en W. H. CAREY & SON, 34 Mark Lane, Londen.

KOUDWATER-GENEESINRIGTING IN HET NERODAL IN WIESBADEN,

verbonden met

DENNENAALDEN-BADEN, TURKSCHE BADEN EN GENEESKUNDIGE GYMNASTIE,

nitmuntende door bijzonder rijke Bronnen en **Wandelingen in het Bosch**, bij eene verrukkelijk schoone ligging aan den voet van den Neroberg.

De Heer Dr. **KREYSER**, sints 22 jaren geneeskundig Directeur der Koudwater-Geneesinrigting en der hydropathische Afdeeling in de Keizerlijk Russische Hospitalen te Moskou, heeft de geneeskundige leiding op zich genomen en **woont in de Inrigting.**

S. LOEWENHERZ Jr.

Rotterdamsche Stoomvaart-Vereeniging.

ROTTERDAM—HARBURG—HAMBURG.

De ***MAASSTROOM***, Kapit. J. J. HANSEN, vertrekt **Zaturdag morgen 30 Mei.**

De Agenten P. A. VAN ES & Co.

HOLLANDSCHE PARAPLUIE-FABRIEK.

Rotterdam, **HOOGSTRAAT**, Hoek Hoofdsteeg.

G. J. DAKE.

Amsterdam, **LELIEGRACHT, 67**, en **KALVERSTRAAT, D, 17.**

OPRUIMING,

WEGENS HET GEVORDERDE SAIZOEN,

van PARASOLS en EN TOUT CAS,

TOT VEEL VERMINDERDE PRIJZEN.

STOOMBOOTDIENSTEN.

TELEGRAAF.

MEI 1863.

Van ROTTERDAM naar ANTWERPEN.			**Van ANTWERPEN naar ROTTERDAM.**		
27 Woensdag	's morgens	3.—	26 Dingsdag	's morgens	6.—
29 Vrijdag	„	5.—	28 Donderdag	„	8.30
Junij. 1 Maandag	„	8.—	30 Zaturdag	„	10.30
* 2 Dingsdag	„	9.—	Junij. 2 Dingsdag	's namiddags	12.30
* 3 Woensdag	„	9.30	3 Woensdag	„	1.30
* 4 Donderdag	„	10.30	4 Donderdag	„	2.—

Op de met een * gemerkte dagen wordt op de geregelde aankomst der corresponderende Treinen van den Hollandschen en Rhijn-Spoorweg gewacht. Bij de aankomst van deze Treinen is er een Geëmploijeerde van de Dienst aan het Station tegenwoordig.

PASSAGIERS-VRACHTEN van ROTTERDAM op ANTWERPEN:

Groote Kajuit *f* 2.50, Heen en Terug *f* 4.— Voor-Kajuit *f* 1.50, Heen en Terug *f* 2.50.

Passagiers-Bagage vrij. — Kinderen beneden de 10 jaren Halve Vracht.

LIGPLAATS: ***BOLWERK.***

ZUID-BEVELAND.

MEI 1863.

Van ROTTERDAM op GOES.			**Van GOES op ROTTERDAM.**		
27 Woensdag	's morgens	11.30	26 Dingsdag	's morgens	5.30
29 Vrijdag	's namiddags	1.—	28 Donderdag	„	6.30
			31 Zondag	„	9.30

Verminderde Passagiers-Vrachten van *Rotterdam* op *Goes* en terug.

1ste Kajuit *f* 2.50. Heen en terug *f* 4. 2de Kajuit *f* 1.50. Heen en terug *f* 2.50.

Passagiers-Bagage vrij. Kinderen beneden de 10 jaren betalen halve Vracht en zijn beneden de 2 jaren (onder geleide) geheel vrij.

LIGPLAATS: ***OUDE HOOFD.***

VERWEY & Co., *Cargadoors-Expediteurs*, Boompjes te Rotterdam.

PINKSTEREN. Pleizierreis van **Goes** naar **Antwerpen** en **terug.**

WATER-GENEES-INRIGTING DIETENMÜHLE

bij WIESBADEN,

CONS. GENEESHEER Dr. A. GENTH.

Natuur-geneeskundige behandeling van chronische en hardnekkige Ziekten, afzonderlijke Afdeeling voor chronische Longziekten (Tuberculeuse enz.).

Het aantal Vertrekken is sedert het vorige Jaar verdubbeld, elegante Conversatie-Zalen, voor Dames afzonderlijk.

Men adressere zich aan den Directeur

H. KRUTHOFFER.

BIJVOEGSEL,
behoorende tot de
ROTTERDAMSCHE COURANT
VAN
ZONDAG en MAANDAG
den 24 en 25 Mei 1863, N.° 123.

STATEN-GENERAAL.

Tweede Kamer.

Zitting van Vrijdag 23 Mei.
Voortzetting van de beraadslagingen over de Interpellatie van den heer *Groen van Prinsterer*, betreffende de POOLSCHE AANGELEGENHEDEN.

De beide motien, in den loop der discussie gedaan en toegelicht, luiden als volgt:

1⁰, die van den heer **Groen van Prinsterer:** „De Kamer, den Minister van Buitenlandsche Zaken gehoord en van oordeel dat op het wenschelijke in de tegenwoordige omstandigheden eener volkomen onzijdigheid te weinig gelet is, gaat over tot de orde van den dag."

2⁰, die van den heer **van Bosse:** „De Kamer, na kennis genomen te hebben van den inhoud der mededeeling, aan het Kabinet van St. Petersburg gedaan, verlangende dat van de zijde van Nederland verder geen deel wordt genomen aan tusschenkomst in de Poolsche aangelegenheden, gaat over tot de orde van den dag."

Heden werd het eerst het woord gevoerd door den heer **van Heyden Reynesteyn.** Hij zou in deze aangelegenheid niet gesproken hebben, wanneer, z. i., de quaestie niet verplaatst ware, en hij wil nu preciseren waarom hij voor de motie van den heer Groen zal stemmen. Men had het toch doen voorkomen dat zij, die den maatregel der Regering afkeurden, gebrek aan sympathie hadden in het lot van Polen. Dat is onjuist. Ik heb ook die zelfde sympathie, zegt spr., èn als mensch, èn als Nederlander, èn als Protestant ben ik tegen de onderdrukking van gewetensvrijheid; maar dat kan nog geen aanleiding geven tot eene diplomatische tusschenkomst. Had men die gewild, dan had men zelfstandig moeten optreden, zonder aansluiting aan anderen. In ieder geval zou hij zeker den stap niet gedaan hebben onder zekere pressie van Frankrijk, dat waarlijk niet door sympathie voor Polen geleid wordt. Integendeel. Frankrijks tusschenkomst acht hij tegen 't belang van Polen, want dit wil zijne onafhankelijkheid, en juist die wil Frankrijk niet. Zoo doende wordt Keizer Alexander belemmerd in het doen van concessien ten gunste van Polen. Spr. is vooral tegen de wijze, waarop wij ons in deze zaak gemengd hebben, n. l. op de sterkste wijze, door eene nota. Dat zij aangenomen is, is zeker, maar of dit dadelijk is geschied, is niet zoo zeker; er heerscht nog iets duisters in de dagteekeningen (28 april en 13 mei); dit is moeijelijk te begrijpen.

Spr. is voor de motie van den heer Groen, ofschoon hij wel voorziet dat die verworpen zal worden; hij is er toch voor, zelfs om de Regering te steunen tegen verdere pressie van Frankrijk.

De heer **Dumbar** is tegen beide motiën, en zeker tegen die van den heer Groen; doch wil daarom niet gehouden zijn eene algeheele goedkeuring te hechten aan den gedanen stap. Het tegendeel is waar; hij betreurt het dat de Regering, zoo hem toeschijnt, eenigzins overhaast en ondoordacht te werk is gegaan. Zijns inziens zou het niet moeijelijk zijn geweest òf om niets te doen òf op de lange baan te schuiven. Zou b. v. onze niet-onderteekening van het tractaat van 1815 enz. niet hebben kunnen strekken tot oponthoud en onderhandeling, of wel tot onthouding? Hoe dit zij, 't geldt hier eene handeling met het oog op regt en menschelijkheid, en uit dat oogpunt is spr. niet geneigd een afkeurend votum uit te brengen. Hij kan zich buitendien niet vereenigen met den *inhoud* der motie. Hier is toch geen sprake van onzijdigheid, want er is noch strijd, noch geschil zelfs; hoe kan er dan schending van onzijdigheid zijn? Hij had liever gewenscht dat deze zaak ware voorbijgegaan zonder veel ophef of opspraak; hij zou liever eene motie gezien hebben, die louter strekte om aan de zaak een einde te maken; want, zegt hij, elk *éclat*, het zij in goedkeurenden, hetzij in afkeurenden zin, is niet alleen onnut, maar schadelijk. Hij zou zich wel met de motie van den heer van Bosse kunnen vereenigen, als er geen uitdrukkingen in voorkwamen, die minder aannemelijk zijn te achten; er heeft toch geene tusschenkomst in de Poolsche aangelegenheden plaats gehad, en daarom is het niet geheel juist te zeggen dat men zich van *verdere* tusschenkomst moet onthouden. Mogt de motie eenigzins gewijzigd worden, dan zou hij er voor kunnen stemmen.

De heer **Heydenryck** herinnert, dat hij zich vroeger er niet tegen heeft verklaard, dat de Min. van Buitenlandsche Zaken een goed woord zou doen bij Spanje ten behoeve der vervolgden om der geloofswille, mits dit enkel zou geschieden uit een beginsel van menschelijkheid en niet uit een politiek, kerkelijk of dogmatisch principe van interventie. Wat spr. toen dacht ten aanzien van Spanje, denkt hij thans ook ten aanzien van Polen. Dat is zijn standpunt. Het geldt hier toch volstrekt niet het belang van deze of gene kerkelijke overtuiging; dat moest de heer Groen dan ook begrijpen met zijn onpartijdigen, onbevangen blik en zijne kennis der geschiedenis. Spr. zal tegen de motie stemmen, maar hij dankt toch den heer Groen voor zijne interpellatie, omdat het goed is dat in het oude, ook op het veld der diplomatie beroemde Holland, eens over iets anders gesproken worde dan over belastingen, spoorwegen enz. Wat nu de zaak zelve betreft, moet men twee zaken wel onderscheiden: het feit der vriendschappelijke tusschenkomst bij Rusland en den vorm der nota. Hij wil rondborstig erkennen dat ook hij dien vorm anders had gewenscht; dat hij liever eene zelfstandige handeling had verlangd in plaats van zich te refereren aan de nota eener vreemde Regering, maar daarom wil hij de nota zelf niet afkeuren. Spr. is het geheel eens met hetgeen de heer Groen heeft gezegd omtrent de Napoleontische politiek. Hij zegt ook *non tali auxilio*. Maar, omdat men zich nu aan eene andere, en bepaald aan de depêche van het Fransch Gouvernement heeft aangesloten, en dit doet op eene onschadelijke wijze, daarom wordt eene daad die op zich zelve goed is, niet slecht. En de daad is goed. Spreker kan ook niet toegeven dat wij hier van het pad der neutraliteit zijn afgeweken. Hij zal zich in geene historische beschouwingen of staatkundige theorien begeven. Hij zal niet spreken over de verdeeling van Polen in 1771, over de wenschelijkheid om eene onafhankelijke magt te meer te hebben tusschen Rusland en het westelijk Europa. Hij wijst alleen op den ongelukkigen toestand der Polen en dan laat hij het gerust over aan de beslissing van het vrije Nederland of wij, door daaromtrent onze vriendschappelijke stem te doen hooren, van onze neutraliteit zijn afgeweken. Ja maar, zegt men, wij kleinen moesten ons maar thuis houden; doch spreker meent dat het juist in deze eeuw van beschaving en verlichting, nu de zedelijke kracht meer het overwigt heeft bekomen boven de stoffelijke magt, de taak der kleinere Mogendheden is om bescheiden de taal der menschelijkheid te doen hooren. Ook zegt men dat Nederland zich niet in deze zaak had moeten aansluiten, maar spr. meent toch dat Rusland met meer fatsoen voor half Europa kan wijken, dan voor Frankrijk en Engeland alleen. Dit is ook in 1856 gebleken. Men beweert echter, dat, als men met den Keizer der Franschen meê gaat, deze eerste stap tot meer leidt. Spr. antwoordt hierop dat ook hij wel een anderen vorm had gewenscht, maar als de Minister van Buitenlandsche Zaken hier toch verklaart, dat hij volstrekt niet bedoelde zich aan te sluiten aan de politiek van den Franschen Keizer in het algemeen; dat de aansluiting aan de Fransche nota ons niet bindt om verder mede te gaan, dan vervalt ook dat bezwaar. Men heeft ook gewezen op de gruwelen der Poolsche revolutie. Maar welke revolutie heeft niet hare schaduwzijde. Er was hier pressie, zegt men; zonder pressie ware geen nota ingediend. Dit zijn alle gissingen, onbewezen feiten. En bovendien, is daarom de daad op zichzelve der Regering afkeuringswaard? Men moet hier wel onderscheiden tusschen het feit en den vorm. De daad der Regering juicht spr. toe en daarom zal hij dan ook de motie van den heer Groen verwerpen. — De motie van den heer van Bosse heeft dezelfde strekking als die van den heer Groen, maar bindt ons nog bovendien voor de toekomst. In wezenlijkheid is die tweede motie ook niets anders dan eene afkeuring van de Regeringsdaad. Spr. zegt ten slotte dat hij deze interventie beschouwt als eene goede daad, ook al had hij den vorm anders gewenscht.

De heer **Heemskerk Az.** merkt op, dat uit het antwoord des Ministers is gebleken, dat de Regering geen antwoord van Rusland verwacht. Hij constateert nu het feit, door de Regering ook duidelijk erkend, dat alle andere Mogendheden, die vertoogen omtrent de Poolsche quaestie hebben ingeleverd, antwoord hebben ontvangen, terwijl dit met Nederland niet het geval zal zijn. Hij constateert dit met groot leedwezen. Het is een diplomatieke tegenspoed die de Regering van zijn Vaderland heeft getroffen. De Minister denkt nu misschien, dat dit door eene parlementaire overwinning goed zal worden gemaakt, maar spr. gelooft dit niet. Hij twijfelt toch nog altijd of er iemand in de Kamer zal zijn die eene motie tot goedkeuring der handeling van de Regering zal voorstellen. Wat nu de zaak zelve betreft, wij hebben hier enkel te doen met het oordeel der Kamer over eene daad der Regering, waardoor zij zich heeft aangesloten aan de Fransche politiek van interventie. En nu blijft spr. van gevoelen, dat de Kamer dit niet kan goedkeuren zonder miskenning der geschiedenis van ons Land. Spr. wijst daartoe op een enkel voorbeeld uit het tijdvak der Republiek van de Vereenigde Nederlanden. Het was omstreeks 1780; toen bestond er bij alle klassen in ons Land veel sterkere sympathie voor Amerika, dan thans voor Polen. En wat gebeurde er? er bestond toen lust om een handje te helpen. Wat was daarvan de uitslag voor onzen Staat? dat wij in één jaar onze geheele koopvaardijvloot en een groot deel onzer kolonien verloren. Dit was de eerste slag als een gevolg van de liefhebberij om in dergelijke zaken te helpen. Spr. meent dat hat goed is hierop te wijzen. Hij wil nu niet overdrijven. Hij gelooft ook niet dat hier quaestie kan zijn van eene herhaling der Fransche overheersching. Maar hij hoopt ook niet dat het 50ste jaar onzer onafhankelijkheid de treurige dagteekening zal zijn van het begin onzer afhankelijkheid.

De heer **de Brauw** zegt, dat het in deze discussie gaat als in de diplomatie. Als men eens *a* gezegd heeft, kan men er niet altijd af om ook *b* te zeggen. Hij doet opmerken dat zijne bestrijding en die van de sprekers die het met hem eens zijn, niet is omdat de Regering sympathie voor Polen getoond heeft, maar alleen over de wijze waarop dit is gedaan. Spr. komt op tegen de bewering van den heer van der Linden dat, als wij geweigerd hadden aan het verlangen van Engeland en Frankrijk te voldoen, wij ons daardoor dan zouden hebben aangesloten aan de politiek van Rusland. Tertio non datur, en dit zeide de spr. op zijne gewone wijze met die overtuiging die waarlijk zou doen denken dat dit waar was. Maar, als de vertegenwoordigers van Frankrijk en Engeland aan ons gouvernement zeggen: geheel westelijk Europa toont zijne sympathie, doe gij het nu ook, en als wij daarop dan antwoorden: ook wij hebben sympathie, maar onze bijzondere positie laat niet toe ons in deze zaak te mengen zonder ons terrein te verlaten, dan zullen die Mogendheden niet zeggen: nu gij ons niet volgt, volgt gij Rusland. Dit is dus wel een tertium, en dat is juist het neutraal terrein, dat wij steeds hebben ingenomen. De Minister zeide dat hier geen quaestie van neutraliteit kon zijn, want dat dit alleen te pas kwam in geval van oorlog, maar spreker antwoordt: als gij u aansluit aan eene Mogendheid, die volstrekt niet neutraal kan geacht worden, dan verlaat gij den weg van onzijdigheid en belemmert dit u om dat neutraal terrein in geval van oorlog te blijven betreden. Het verlaten van dat terrein is nu niet geschied door den stap zelven, maar door de aansluiting van de nota van Frankrijk, dat geene neutrale Mogendheid is. Had de Minister uit zich zelf gesproken, zonder te gewagen van de uitnoodiging van Frankrijk en Engeland, die daad zou misschien niet bijzonder goed zijn te keuren, maar spreker had die ook niet bepaald afgekeurd. Maar het is verkeerd zich aan te sluiten aan eene Mogendheid die zeker meer in haar schild voert dan de Min. van Buitenl. Zaken in deze. Zullen wij nu een antwoord van Rusland verkrijgen? Spreker meent uit de rede des Ministers begrepen te hebben, dat hij geen antwoord verwacht. Als dat waar is, dan moet spreker vragen: is dat niet een slag in het aangezigt op diplomatieke wijze gegeven? Welke Mogendheid toch is er, die eene nota heeft ingediend, die geen antwoord heeft ontvangen? Wat nu den tijd der inzending van de nota betreft, spreker kan daarvan nog niets begrijpen. Waarom is die nota van 28 april eerst den 13 mei ingediend? De Minister heeft daaromtrent wel allerlei redenen opgegeven, maar die komen spreker niet gegrond voor. Hij zal omtrent de nota niet meer spreken; hij zal zeggen even als de advocaten: ik stap hiermede van de zaak af.

De heer **van Bosse** licht zijne motie nader toe en beantwoordt de daartegen gemaakte bedenkingen. Hij stelt op den voorgrond dat er adhesie is verleend aan de Fransche politiek ter zake van Polen, dat feit is niet te weerspreken. Er is thans *a* gezegd; en er zijn Mogendheden die er veel belang bij kunnen hebben dat wij ook *b*, *c* enz. zouden zeggen. De heer van Eck heeft opgemerkt dat elke daad hare gevolgen met zich voert, en dat wij nu maar die gevolgen moesten afwachten. Maar dan moet spr. dat geachte lid voor oogen houden, of hij wel denkt aan het lot der kleinen die met groote heeren kersen eten, of aan den worstelstrijd van den dwerg met den reus. Het is juist tegen dat *verder* gaan in het alphabet, dat sprekers motie is gerigt. Men heeft beweerd dat de afkeuring van de handelwijze der Regering zoowel eene afkeuring is van hare sympathie, als van den vorm waarin deze zich heeft geuit; en dat de motie van den heer van Bosse niets anders is dan eene herhaling der motie van den heer Groen. Spr. acht dit onjuist, wat de bedoeling zijner motie betreft. Hij erkent wel dat, als men zegt: men moet zich van *verdere* tusschenkomst onthouden, daarin ligt opgesloten dat er reeds tusschenkomst *heeft* plaats gehad. En inderdaad hij beschouwt het gebeurde ook als eene zekere diplomatische interventie; doch hij wil over dat punt niet twisten of eene beslissing van de Kamer daarover uitlokken. Integendeel, hij wenscht bevrediging, en daarom zal hij zijne motie wijzigen en het woord *verdere* weglaten, zoodat er alleen overblijft dat de Kamer verlangt dat er geen deel worde genomen aan de tusschenkomst in de Poolsche aangelegenheden. De motie van den heer Groen daarentegen behelst eene stellige en bepaalde afkeuring. Sprekers motie bevat niets anders dan de verklaring der Kamer die van de quaestie gesaisisseerd is, dat de Kamer, het gebeurde daargelaten, van oordeel is dat er in de teekomst geen tusschenkomst zal plaats hebben, en dat het terrein der neutraliteit behouden blijve. Men zegt wel dat Denemarken, Portugal en Turkije ook nota's hebben gezonden. Maar spr. moet opmerken dat Nederland, al is het ook eene Mogendheid van den tweeden rang, in eene geheel andere positie dan die Rijken verkeert; hij gelooft dat wij met deze Staten niet op eene gelijke lijn staan, en zeker niet hetzelfde belang hebben om ons aan te sluiten of op sleeptouw te worden genomen.

De heer **Groen van Prinsterer** (bijna onverstaanbaar) treedt in eene breedvoerige beantwoording der argumenten tegen zijne redevoeringen ingebragt. Ter wegneming van de verkeerde gevolgtrekkingen die men reeds uit zijne motie heeft gemaakt, zal hij die eenigzins wijzigen. Hij brengt hulde aan de discretie die in de Kamer bij deze discussien wordt in acht genomen, daar er buiten de Kamer omstandigheden zijn medegedeeld, die hier niet mogten worden besproken, en waarvan men zich dan ook heeft onthouden. Spreker beantwoordt de beschuldiging van den heer van der Linden, alsof hij eene slinksche insinuatie zou gebezigd hebben door er op te wijzen dat misschien de handeling der Regering niet zou zijn in den zin van den opperbestuurder onzer buitenlandsche aangelegenheden. Hij moet daartegen ten sterkste opkomen; zijn betoog moest alleen daartoe strekken dat de Koning niet ondergeschikt moest wezen aan een Ministerie dat hem door de meerderheid in het Parlement kan worden opgedrongen, en dat in zoodanig geval de Staten-Generaal verpligt zijn zich veel meer met de buitenlandsche aangelegenheden in te laten dan anders. Spr. zal zich echter door al die redeneringen niet van de hoofdzaak laten afbrengen, iets waartoe de verdedigers van de regeringshandeling de Kamer willen leiden. Hij blijft er bij, dat de nota is eene aansluiting aan de Fransche politiek en dat wij ons daardoor mengen in de groote Europesche partijschappen. Die nota heeft dan ook algemeene verbazing verwekt en hij heeft juist, nadat die nota bekend was geworden, van meer dan een lid der Kamer gehoord, dat zij nu meenden dat zijne motie wel zou worden aangenomen. Spreker herhaalt wat hij vroeger gezegd heeft, dat hij daarom vooral gestemd is tegen de Regeringshandeling, omdat hij, juist uit sympathie voor de Polen, niet wil medewerken tot iets wat enkel leidt tot hunne mystificatie. En op dit argument is nu nog in deze discussie met geen enkel woord geantwoord. Spreker wijst ook op de tegenspraak tusschen den Minister van Buitenlandsche Zaken en den heer van der Linden. De laatste zegt: als wij ons niet hadden aangesloten aan Frankrijk en Engeland, dan ware daarvan het gevolg geweest, dat wij ons hadden aangesloten aan Rusland, terwijl juist de Minister zich alle mogelijke moeite heeft gegeven om aan te toonen dat wij ons aan niemand hadden aangesloten. De Minister was ook van oordeel dat de gansche zaak zeer eenvoudig was: enkel een blijk van sympathie voor Polen, niets meer. Maar spreker wijst op hetgeen gezegd wordt in *L'Indépendance* van 26 april; waaruit blijkt dat die stappen ten behoeve der Polen als niet zoo eenvoudig worden beschouwd. Spreker toont ook aan dat Rusland regt heeft op onze neutraliteit en beantwoordt daarbij de opmerking van den heer van der Linden, dat hij in 1851 bij de discussie over het ontwerp nopens de Russische schuld zich op eene andere wijze zou hebben uitgelaten. Spreker treedt hierop in een betoog om nogmaals aan te toonen dat de Regering zich heeft aangesloten aan Frankrijk met den geheelen nasleep van dien. Nu gevoelt men wel dat men te ver is gegaan, maar de nota moet toch verdedigd worden, omdat, wordt zijne motie aangenomen, daaruit het bewijs zou worden geput dat men zich geheel in handen van Frankrijk heeft geworpen. Hij beweert echter dat hij den Keizer der Franschen op zijne hand heeft (*van welk betoog echter niets goeds is te begrijpen*). Daarna toont spr. nogmaals aan, dat wij geen stap hadden moeten doen, omdat dit aan Nederland met een Oranje uit het Duitsche bloed niet voegt, terwijl Duitschland niets heeft gedaan. Hij treedt hierop in eene nieuwe toelichting zijner vroegere argumenten. Nu zeggen sommigen, dat zijne motie niet aangenaam zou zijn voor den Minister. Maar is dat eene reden tot verwerping als het geldt de toekomst van het Land? Bovendien er is geen vrees: een Ministerie dat niet heen wil gaan, blijft lang zitten, ofschoon toch deze zaak de voorbode kan zijn van het naderend ontslag van den Minister van Buitenlandsche Zaken. Spr. betreurt de afwezigheid van den Min. v. Binnenl. Zaken, want hoe kon die nota geschreven worden door een Kabinet, welks hoofd als staatkundige rigtsnoer heeft: zich nooit te mengen in buitenlandsche aangelegenheden. De motie kan niet leiden tot aftreding van het Ministerie, veeleer de verwerping er van. Want, als de zaak is tegen den geest der Natie, dan zou het Ministerie vallen om niet meer op te staan. En zoo er dan al geen vrees is voor het oordeel der Vertegenwoordiging, er zal dan toch wel vrees zijn voor het oordeel der nakomelingschap. Spr. apprecieert den moeijelijken toestand van sommige leden; maar toch de nota zal blijven bestaan, en daarom ook onze adhaesie aan de ideën van Keizer Napoleon. Hij gelooft niet dat, met het oog op de herinnering aan 1813, die nota wel eene bijdrage tot het nationaal gedenkteeken kan genoemd worden.

De heer **van der Linden** had die redevoering van den heer Groen verwacht en ook dat hij er niet zonder aanstoot van zou afkomen. Dat lid heeft de eigenaardigheid van zeer veel en zeer langdurig te spreken; hij heeft het uitstekend ver gebragt in de kunst van de schermschool, om op de punt te vechten. Spreker kent die kunst niet, en zal er zich maar door heen slaan. — De heer Groen heeft een tijdelijk bondgenoot in den heer van Bosse. In hoever dit een noodlottig voorteeken is voor het lot van de motie van den heer Groen, laat spreker daar. De heer Groen wil toch ook reeds zelfs eenigzins zijne motie loslaten; ook heeft spreker gehoord dat het hem onverschillig was of deze al dan niet werd aangenomen. Spreker laat daar, in hoe verre dit overeenkomt met de waardigheid der Kamer, of dat dit valt in den nationalen smaak. Dan lost zich alles op in praten en wederpraten. De motie heeft aanleiding gegeven tot nutteloozen strijd. Wij hebben hier niet te vragen hoe Frankrijk na 1848 of na 1793 geregeerd is, of in hoe ver de Engelsche nota, zoo als de heer Groen zeide, insolied of insolent is. Wat is er nu gebeurd? Naast de motie van den heer Groen is eene andere motie, die van den heer van Bosse, gekomen. Spreker erkent den uitnemenden takt van den steller dier laatste motie, maar in de hoofdzaak heeft zij dezelfde strekking als eerstgemelde. Wat moet de Kamer doen, vroeg de heer Groen, en hij zeide: de nota zal worden opgevat als de uitdrukking der publieke opinie, en die opvatting moet gekeerd worden, want lord Russell heeft gezegd dat Polen overal ondersteuning vindt, en de blijken van sympathie voor de Poolsche zaak ook door alle kleinere Mogendheden worden gegeven. Nu heeft de heer Groen ons opgeroepen om een oordeel uit te spreken over zijne motie. En wat houdt dus die motie in? Dat wij behooren op te komen tegen hetgeen lord Russell gezegd heeft nopens de sympathie voor Polen. Wij moeten geen sympathie betoonen, dat is het wat de heer Groen wil. Aan den heer van Bosse doet spreker opmerken dat hij niet beweerd heeft dat de motie van den heer Groen eene sterke afkeuring bevatte, maar hij heeft gewezen op de toelichting van dat lid; zoo als dit meermalen het geval is, wordt de nietigste quaestie in zijne handen ten slotte eene portefeuille- en Kabinets-quaestie. En wat is het doel der motie van den heer van Bosse? Dat lid zegt dat hij noch de nota, noch de sympathie voor Polen wil afkeuren, maar in 't algemeen tegen alle tusschenkomst is. Dat is dan toch ook afkeuren, en als die spreker geene afkeuring wilde, dan is zijne motie niet noodig. Wat blijft er na de wijziging van de nota van den heer van Bosse over? Dat wij geen tusschenkomst moeten uitoefenen in de Poolsche zaken. Wie wil dat? Immers niemand. Dus daartoe is geene motie noodig, evenmin als eene motie van goedkeuring noodzakelijk is. De voorstellers der motien veranderen dan ook van batterij. In het begin hadden zij weinig deernis met Polen, en thans veel sympathie; thans is ieder vol sympathie, maar vooral met de waarschuwing er bij om vooral te zwijgen.

De heer Groen heeft veel ophef gemaakt van aansluiting aan de Fransche nota en in eenen adem er bij gevoegd, dat, na de verkiezingen in Frankrijk, de Poolsche quaestie van weinig belang is te achten. — Spr. herinnert er nogmaals aan, dat men zich niet uitsluitend aan Frankrijk heeft aangesloten, maar gehoor heeft gegeven aan de uitnoodigingen van Frankrijk en Engeland beide; ook heeft de heer Groen zelf betoogd, dat wij ons ook aan de nota van Engeland aangesloten hadden. Maar dan ook vervalt al wat men tot grond van zoo vele beschuldigingen aangevoerd heeft. Spr. kan niet alles herhalen wat de heer Groen uit dagbladen voorgelezen heeft: deze kunnen hier buiten discussie blijven, vooral, wanneer zoo als de heer Groen gedaan heeft, hij uit vreemde dagbladen stukken voorlas om voor ons lessen te putten. Maar de heer Groen moest onderzoeken of zulk een blad, waaruit hij veel las (*L'Indépendance*) wel volkomen onafhankelijk is, en zoo zijnen naam verdient; of het niet juist bezoldigd is om die belangen te dienen, waarop de heer Groen in deze zaak wijst.

Een ander lid (de heer Heemskerk Az.) heeft tot zijne verbazing den Amerikaanschen oorlog bijgebragt; hoe is 't mogelijk van de zijde van een lid uit Amsterdam! Waaruit is die oorlog ontstaan? Uit algemeene sympathie? Uit diplomatieke overeenstemming? Neen, niet door nota's, maar door een afzonderlijk tractaat uit winzucht van handelaars gesloten. — De heer Dumbar is zeer consequent; hij wilde bij hoofdstuk III alle diplomatie afschaffen en wil dan ook niets van nota's weten. Dat lid is dus veel consequenter dan zij die bij het budget, veel staatsie en geld voor de diplomatie verlangden maar, als het op spreken aankomt ons dan zeer klein verlangen. Z. i. staan wij niet op dat heele hooge standpunt van veel diplomatiek vertoon te kunnen maken, maar ook niet op dat kleine standpunt van algeheele wegcijfering. Wij hebben onze geschiedenis, wij hebben onze antecedenten, een zeker prestige, dat wij in eere moeten houden. Het verspelen daarvan zou gevaarlijk zijn voor onze waardigheid. En dit nu kunnen wij wel behouden door de verdediging van het beginsel, dat wij altijd hebben voorgestaan, maar niet door het lijdelijk zwijgen, uit vrees voor onaangenaam aan den Keizer van Rusland te zijn. Wij moeten niet met den heer de Brauw aan Frankrijk zeggen: wij hebben veel sympathie, maar wij mogen volstrekt niets doen. Spreker komt terug op hetgeen hij gisteren genoemd heeft de insinuatie van den heer Groen, en waartegen deze opkwam. Hij neemt daarvan geen letter terug. De heer Groen wilde haar toch doen voorkomen alsof de nota niet overeenkwam met de gevoelens van het Hoofd van den Staat. Wat bedoelt men daarmede? Hij noemt het ongepast om zoodanig te spreken over de betrekkingen tusschen de Regering en den Koning. Weet men feiten, dan moet men ze zeggen, maar niet insinueren. En waarom zegt de heer Groen het? Omdat, als de Koning ondergeschikt zou zijn aan een Ministerie, hem door de meerderheid in het Parlement opgedrongen, dat Ministerie dan zou moeten vallen. Spr. antwoordt hierop, dat er nu een tweede insinuatie bij de eerste wordt gevoegd en hij zal zich niet laten weerhouden om ze hier te signaleren, wanneer zij gebezigd worden. Diezelfde spr. heeft ook gewaagd van de pijnelijke positie waarin verscheidene leden zouden verkeeren. Maar van waar komt dat? Van niets anders dan door onjuiste voorstellingen en overdrijving. Die spr. zeide ook, dat, als de quaestie moest worden beslist door den volksgeest, dat dan het Kabinet moest vallen. Brengt dit nu eens in verband met den aanvang der discussien, toen de heer Groen zeide dat hij er geen Kabinets-quaestie van wenscht te maken. Maar wat is in het oog van dien spr. de Natie? Gisteren heeft spr. er reeds op gewezen dat als de sommiteiten in de school, in wetenschap en kerk, als de meerderheid der Volksvertegenwoordiging en de groote massa het niet met hem eens zijn, dat hij dan toch nog zegt: de Natie is met mij homogeen. Hij spreekt altoos van sympathie en van het verband van een magtig deel der bevolking met zijne beginselen. Maar dat is zoo niet. De beginselen van den heer Groen worden bijna niet gedeeld of gehuldigd; ze zijn veroordeeld om niet meer op te staan; ze zijn herhaaldelijk gevonnisd.

Als het nog noodig is, dan is nog in de laatste dagen het bewijs geleverd der onhoudbaarheid zijner beginselen.

De heer **Meylink** acht zich verpligt na de rede van den spreker uit Arnhem het woord te voeren. Die spreker is in zijne eerste rede met veel bezadigdheid begonnen, maar hij heeft later pijnlijke impressien achtergelaten. Eerst heeft dat lid den Minister tot zijn slagtoffer gemaakt, maar heden heeft hij ook verwijten aan afgevaardigden gedaan. De geschiedenis van Polen ligt open voor ieder die haar wil lezen. Wat daar gebeurd is heeft het geheele Westen met weemoed vervuld. Spr. zal daarover niets meer zeggen, evenmin als over den Keizer der Franschen of het Britsche Ministerie, die hij noch aanvallen noch verdedigen zal. Maar dit acht hij zich genoopt te zeggen, dat hij als lid der Kamer zijn pligt trouw zal vervullen, en naar waarachtige overtuiging zijne stem uitbrengen. Als men toch naar geweten handelt, dan ondervindt men nooit een pijnlijk gevoel. Het doet hem leed dat de geachte spreker uit Arnhem het voorbeeld heeft gevolgd van zeker dagblad, dat zich beijvert de Katholieke leden der Kamer in een hatelijk daglicht te plaatsen. Hij ziet in al hetgeen nopens de nota gezegd is niet anders dan overdrijving. Naar zijne overtuiging vorderde het belang van Nederland dat tot dezen stap werd overgegaan. Wij zijn steeds op vriendschappelijken voet met Rusland; wij hebben aan dat Rijk, vooral van vroegeren tijd, groote verpligting; maar Rusland heeft ook groote verpligting aan ons, want de Amsterdamsche beurs heeft aan dien Staat aanmerkelijke diensten bewezen. En nu vraagt hij of het niet geoorloofd zijn zou om aan een goeden vriend een goeden raad te geven, een raad die in het belang van Nederland geldt is, want zoo er moeijelijkheden ontstaan, zou Nederland welligt een der eerste Staten zijn die ze zou ondervinden. Niet dat hij de nota zoo als zij luidt onbepaald goedkeurt, maar hij achtte haar noodzakelijk, en daarom zal hij tegen de beide motien stemmen.

De heer **van Eck** komt ook op tegen eenige uitdrukkingen van den heer Groen. Hij gelooft dat er wel degelijk discussie is gevoerd, waarvan het gevolg was dat de spr. uit Arnhem, die eerst het feit alleen tot grondslag van zijne motie nam, nu naar een geheel ander terrein gevlugt is. Naar zijn oordeel is wel degelijk geantwoord op hetgeen de spr. uit Arnhem aangevoerd heeft, maar die spreker schijnt die antwoorden te ignoreren. Eindelijk hoopt hij dat de spr. uit Arnhem niet al de portée gevoeld heeft van sommige woorden die hij gebezigd heeft. Immers dat lid zeide dat, toen de nota verscheen, men algemeen daarover verbaasd was, maar dat men toen is gaan onderzoeken of men die toch niet kon verdedigen. Dat zou dus eene te lastlegging van kwade trouw zijn, en zoodanige discussie zou hij ongepast moeten noemen.

De heer **Groen van Prinsterer** heeft daarop nog het woord gevoerd en ten slotte gezegd, dat, als de discussie in deze Kamer geëindigd is, hetzij de motien worden aangenomen of verworpen, dan eerst de discussie buiten de Kamer begint.

De heer **van Nispen tot Sevenaer** herinnert, dat hij zijne sympathie voor Polen heeft te kennen gegeven, maar zich volstrekt niet over den inhoud der nota heeft uitgelaten. Met kracht komt hij op tegen uitdrukkingen door het lid uit Arnhem gebezigd, die hem leed hebben gedaan, omdat daaruit het vermoeden zou kunnen ontstaan dat een zeker gedeelte van de Kamer alleen zou handelen door tijdelijke belangen gedreven. Dat wederspreekt hij ten stelligste.

De **Minister van Buitenlandsche Zaken** meent dat men bij deze langdurige discussien in algemeene beschouwingen over politiek getreden is, die best achterwege hadden kunnen worden gelaten. Op dat terrein zal hij ook niet komen, maar alleen eenige inlichtingen geven die hem gevraagd zijn. De Regering is tot den stap overgegaan in den vorm van eene nota, omdat die vorm ook door de andere Staten is gevolgd. Hij kan niet toegeven dat de toestand van Polen door het zenden der nota's zou kunnen worden verergerd. Eerst is toch de Poolsche opstand uitgebarsten, en toen hebben de Westersche Mogendheden tot den stap besloten. De Minister toont aan dat er tusschen het zenden en de aanbieding der nota zoo veel tijd niet is verloren, vooral als men den afstand tusschen 's Hage en Petersburg in aanmerking neemt. Men heeft gevraagd hoe Rusland weten kon, dat het de nota zou ontvangen? Hierop moet hij antwoorden dat het aanzoek der beide Mogendheden tot ons gerigt publiek was, en dat het besluit door de Nederl. Regering genomen ook geen geheim meer was. Het was in de residentie bekend, en het was door hem zelven ook medegedeeld aan den vertegenwoordiger van de Russische Regering alhier, ten einde deze de strekking van de nota zou kennen. Wat de vraag betreft of er een antwoord zal komen, dat wenschte hij niet vooruit te loopen. Het zou hem zeer verwonderen zoo hij geen antwoord ontving; maar op dergelijke vragen mag hij geen bepaald antwoord geven. Dit is zeker, dat de nota door het Russisch Gouvernement ontvangen is in den welwillenden geest waarin die is geschreven. De Minister beantwoordt vervolgens verschillende stellingen die zonder bewijs door den spreker uit Arnhem zijn voorgezet. Hij houdt vol dat door de nota niet afgeweken is van het stelsel van neutraliteit; maar eene neutrale houding laat Nederland toch volle vrijheid om zijn gevoelen te uiten. De heer Groen heeft gewaagd van eene coalition morale; dit is juist wat de Regering met de nota bedoeld heeft. Er heerschte bij het zenden van de nota geene andere gedachte en zij is door de Russische Regering in dienzelfden geest ontvangen. Hij gelooft intusschen dat het hem moeijelijk vallen zal de bijzondere uitlegging die de bedoelde spreker aan den inhoud dier nota geeft, af te keuren. Reeds gisteren heeft de Min. trachten te bewijzen dat er in de nota geene aanleiding bestond tot het vermoeden dat wij ons aan de Fransche politiek zouden hebben aangesloten. Nu heeft de spreker uit Arnhem zijne tevredenheid betuigd dat de Regering de Engelsche nota niet tot de hare heeft gemaakt. Dat sluit intusschen ook op den toon en de wijze van inkleeding dier nota. En nu moet hij zeggen dat, zoo de stap der Westersche Mogendheden tot een gewenscht resultaat mogt leiden, het de schoonste parel aan de Kroon van het Russische Keizerrijk zou zijn. Meergemelde spreker heeft ook getracht den invloed der Engelsche politiek weg te cijferen, maar het voorbeeld van den Oosterschen krijg toont juist aan dat het voornamelijk Engeland was dat den krijg heeft doen ontstaan. Het was hem zeer vleijend dat die spreker hem persoonlijk goede bedoelingen toeschreef. Dat is zeker in het belang van het Kabinet en van hem Minister. Hij herinnert zich echter dàt dieselfde spreker ten vorigen jare het Kabinet als een noodzakelijk kwaad heeft beschouwd, terwijl het nu schijnt dat de noodzakelijkheid van het kwaad niet meer bestaat. Eindelijk merkt hij op dat men aan losse woorden of aan een enkelen zin soms eene beteekenis kan geven, die nooit in de bedoeling van den steller heeft gelegen. Daaraan schrijft hij het dan ook toe dat de conclusie van den spreker zoo geheel met zijne, des Ministers bedoeling, verschilt.

De heer **Groen van Prinsterer** heeft den Minister nog nader beantwoord.

De heer **Schimmelpenninck** doet opmerken dat de Minister van Buitenlandsche Zaken in het eerst de waarschijnlijkheid heeft doen doorstralen dat er op de gezonden nota geen antwoord komen zou, terwijl hij nu van een ander gevoelen schijnt te zijn. Dit doet spreker tot den Minister de vraag rigten of er werkelijk een antwoord is ingekomen. Zonder onbescheidenheid meent hij die vraag te mogen doen.

De **Minister van Buitenlandsche Zaken** zegt dat hij tot dusverre nog geen antwoord heeft ontvangen.

Daarna worden de beraadslagingen gesloten.

Eerst wordt in omvraag gebragt de motie van orde van den heer Groen van Prinsterer, waarin heden nog eene verandering van redactie gebragt is, om die motie in verband te brengen met de door den Minister van Buitenlandsche Zaken overgelegde nota. Die motie wordt *verworpen* met 40 tegen 25 stemmen.

Voor de heeren: Wintgens, Lycklama, Mijer, Kien, van Foreest, Groen van Prinsterer, van Lynden, van der Poel, van Heiden Reinestein, Hoekwater, Lidth de Jeude, Godefroi, Taets van Amerongen, Heemskerk Az., Begram, van Asch van Wijck, Dirks, de Brauw, Schimmelpenninck, van Goltstein, Hoffman, van Voorthuysen, Storm van 's Gravesande, van der Veen en de Voorzitter.

Tegen de heeren: Heemskerk Bz., de Poorter, Oomen, Cool, Kerstens, van Bosse, Viruly Verbrugge, de Meester, Dumbar, Mensonides, Blom, van Eck, Poortman, Heidenrijk, de Raadt, Gevers Deynoot, van Loghem, van Heukelom, de Lom de Berg, van Kerkwijk, Bots, Gulje, Blussé, Meylink, de Bieberstein, Luyben, Reinders, Dullert, van der Linden, Kappeyne van de Coppello, Zylker, van Nispen, Stieltjes, Hugenholtz, Hoynck van Papendrecht, van Diggelen, Westerhoff, Cornelis, Wijbenga en Wichers.

Daarna wordt in omvraag gebragt de motie van den heer van Bosse, waaruit het woord *verder* is vervallen. Ook die motie wordt *verworpen* en wel met 54 tegen 11 stemmen.

Voor de heeren: Kien, van der Poel, Lidth de Jeude, Godefroi, Heemskerk Az., de Raadt, Begram, van Goltstein, Wichers, van Bosse en de Voorzitter.

Bij het vergevorderd uur wordt de beraadslaging over het ontwerp tot vaststelling der begrooting voor het Departement van Kolonien, die thans aan de orde is, bepaald op aanstaanden dingsdag, des morgens ten 11 ure. Tot dien tijd wordt de Vergadering gescheiden.

Bij de Tweede Kamer zijn laatstelijk ingekomen de volgende verzoekschriften, als: vier adressen, houdende verzoek dat de Kamer hare goedkeuring weigere aan het voorgedragen wetsontwerp nopens de heffing der grondbelasting in het Hertogdom Limburg, als van: het gemeentebestuur van Vlodorp, het gemeentebestuur van Herkenbosch en Melick, het gemeentebestuur van Posterholt en grondeigenaren in die gemeente, en W. van den Berg en andere grondeigenaren te Ool; een adres van J. van der Breggen Az. en andere grondeigenaars te Waddinxveen en Zevenhuizen, betrekkelijk het wetsontwerp houdende andere bepalingen omtrent den accijns op de suiker, en een adres van de Kamer van koophandel en fabrieken te Schoonhoven, verzoekende de daarstelling van een ijk op de gasmeters.

Gedrukt en uitgegeven bij
G. en C. A. van Reyn,
te Rotterdam.